Uredništvo in upravništvo Glasila je v Chicagi, Ill., 2821 So. 40. Ave., kamor je pošiljati vse rokopise, denarne pošiljatve, sploh vse, kar ima stik z listom.

Celoletna naročnina za Zdr. Države in Canado je $1.00, za inozemstvo $1.50.

GLASILO

SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE.

Entered as second-class matter January 28, 1910, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3, 1879.

V združenju je moč!

"Glasilo" izhaja vsaki teden v petek. — Cirkulacija je dosegla nad osem tisoč natisov. List je razširjen po Zdr. Državah, Canadi in stari domovini.

Cene za oglase po pogodbi. Enostopna 10 point vrsta 8 centov.

Nefrankirana ali premalo frankirana pisma se ne sprejemajo.

LETO—YEAR V. CHICAGO, ILL., 4. OKTOBRA (OCTOBER) 1912. ŠTEV.—NUMBER 37.

Eksplozije v rudnikih.

Skoraj vsaki mesec imamo v katerem ameriškem premogovniku eksplozijo, ki zahteva večalimanj človeških življenj. Posebno pogostoma se pripetijo razstrelbe v pozni jeseni, ko postanejo rudniki suhi in ne prihaja v nje voda, ki bi namočila premogov prah.

V premogovnikih, v katerih se dogajajo razstrelbe, je navadno dober premog, katerega se lahko spremeni v najboljši kok. V takih rudnikih so navadno plini; premog je mehak, ki se prav rad drobi v fin prah, ki pokriva hodnike in stene, katerega prepih raznaša na vse strani, da kot plast iz žameta pokrije vse. Posebno nerad pa prah vsesa v sebe vodo. Ako se prah poliva na navaden način, tedaj se ga voda ne prime in odteka raz njega. Ako se hoče zmočiti prah, je treba nanj nameriti močan curek vode, da ga dvigne v zrak, pri padcu pa pade na mokra tla.

V takih rudnikih provzročita slab prepih in slabo namakanje premogovega prahu katastrofo, ki postane vselej osodopolna za rudarje na delu.

Ves rudnik je navadno zvezan z hodniki, povprečnimi izdolbinami, ki vežejo en prostor z drugim. Vsled tega je včasi število rudarjev veliko, ki so izpostavljeni nevarnostim razstrelbe. Ako se na katerem prostoru pripeti razstrelba in so razmere ugodne, da se eksplozija razširi v rudniku, tedaj je število žrtev veliko.

Te nevarnosti so znane skoraj vsakemu izvežbanemu rudarju. Plin se nabira skoraj v vseh kotlinah in izdolbinah. Nabiranje plina v teh krajih je skoraj nemogoče preprečiti, ker umetno narejen prepih dostikrat nima moči, da bi izsesal nevarni plin iz kotlin in izdolbin za trajno. Vendar bi se pa dala ta nevarnost popolnoma odstraniti, ako bi vodstvo rudnika odredilo, da se plasti premogovega prahu redno namakajo.

Namakanje stane denar in ž njim se ne dviga premoga iz rudnika. Gorje tudi "bosu", ki bi z namakanjem ali z drugimi varnostnimi napravami potratil preveč časa, ker bi spravil premalo premoga na svitlo. Tak "bos" ne najde milosti v očeh premogarskih baronov in kmalu ga odslove, da gre lahko kot drugi delavci s trebuhom za kruhom. Vsledtega noben rudniški "bos" ne pazi na varnost v rudniku. Njegova želja je, da prekosi svojega prednika v znižanju obratnih troškov, obenem pa pomnoži pri znižanih obratnih troških izvoz premoga iz rudnika. Ljudi, ki so dandanes zmožni opravljati službo rudniškega "bosa", je danes ravno tako preveč v Ameriki, kot navadnih rudarjev in drugih delavcev. Rudniški "bos", ako hoče dandanes obdržati svojo službo, mora biti neusmiljen priganjač, ki mora paziti le na koristi svojega gospodarja, oziroma lastnika rudnika, ne glede, če je življenje stoterih rudarjev v nevarnosti.

Kdo je kriv nesreč v rudniku? Mar rudar ali rudniški "bos"? Nihče drugi kot delodajalci, ki hočejo, da se z majhnimi obratnimi troški spravijo veliko premoga na površje; z drugimi besedami: profitolovstvo. V drugi vrsti je pa za nesreče v rudnikih odgovorna vlada, ki noče z zakonodajo prisiliti bogatih rudniških baronov in rudniških družb, da bi uvedli v rudnikih vse varnostne naprave, ki so potrebne, da se življenje in zdravje ne izpostavlja radi večjega dobička nevarnostim.

Kriv nezgod v rudnikih je današnji kapitalistični sistem, katerega zagovorniki imajo dandanes večino še v vseh postavodajnih zborih. Ta sistem je treba strmoglaviti, ako nočemo, da rudar ne bo umiral pod zemljo pri koristonosnem delu za vso človeško družbo.

Za rudarje danes ne zadostuje, da so organizirani v podporni, in strokovni organizaciji. Organizirati se morajo tudi politično, da izvojujejo politično moč, s katero lahko razlastijo rudniške barone, vsi rudniki pa postanejo splošna ljudska last.

To je edina pot, po kateri se lahko rešijo rudarji nezgod in katastrof z groznim učinkom, ki prežijo nanje pod zemljo.

Vojaška vzgoja mladine.

Ameriško rmeno časopisje, posebno pa časniki znanega delavskega nasprotnika Hearsta, pišejo odločno za vojaško vzgojo mladine. Iz tega se je rodilo takozvano "boy-scouts" gibanje ali organizacija deških stezosledcev.

Lastniki kapitalističnih časnikov vedo, da je vojaštvo najtrdnejša opora kapitalizma, zategadel ne smejo opustiti nobenega sredstva, ki krepi kapitalizem in širi njegovo moč. Kapitalisti se bojijo, da bi se to sredstvo skrhalo, ali celo razpadlo. Bojijo se z vsakim dnem naraščajoče armade zavednega delavstva, še bolj pa resnice, da se v stalni armadi čimdalje bolj širijo nauki moderno organiziranega delavstva. S strahom opazujejo kapitalisti, kako v stalno armado prodirajo protimilitaristične in protikapitalistične ideje in bojijo se, da bi se v slučaju sile in potrebe izkazalo vojaštvo nerabno proti "notranjemu sovražniku". Kapitalisti občutijo, da brusijo dvorezen meč, da je vprav njim odkazana naloga, da ga morajo brusiti.

To daje kapitalistom povod, da hočejo že v mlada in nepoškodovana srca pod plaščem patriotizma vcepiti veselje do morjenja ljudi. Potom vojaške vzgoje hočejo pridobiti delavsko mladino za kapitalistične naprave; radi tega sočejo svoje krempije po delavski mladini, da bi v slučaju štrajka, ko odraste, streljala na svojo mater, očeta, brata, sestro in svoje prijatelje.

To kapitalistično stremljenje se je uresničilo v organizaciji deških stezosledcev (boy scouts). Ta zveza se je vstanovila z namenom, da se v nji vzgoji rekrute za milico: ljudi, ki znajo moriti iz daljave in od blizo. Pri vseh stavkah, v katerih bi bili kapitalisti v navadnih razmerah izgubili stavko, je dandanes nastopila milica, da je s silo prisilila delavce vrniti se na delo. Namen in cilji organizacije deških stezosledcev so torej jasni in določni. Vendar pa vodje te organizacije nočejo povedati pravega cilja za vojaško vzgojo mladine. Organizacijo deških stezosledcev odevajo s plaščem patriotizma. V dolgih jeremijadah pripovedujejo o rmeni nevarnosti, ki preti naši republiki z Daljnega vzhoda, ali pa o nevarnosti, katero baje tvorijo industrielno razviti evropejski narodi za ameriško trgovino v južni in srednji Ameriki in Monroe doktrino.

Vse te vrste jeremijade so navadne kapitalistične čenče, ki nimajo druzega namena, kakor da bi delavski mladini vlili v možgane, da bi branila oderuhe, ki so jo odrli, pred tujimi roparji in oderuhi, v slučaju štrajka pa streljala na svojce in svoje tovariše.

Ti vzroki so dovelj jasni, zakaj se kapitalisti trudijo, da bi se vojaška vzgoja razširila na delavsko mladino. Kdor ima zdrave možgane, lahko spozna, da organizacija deških stezosledcev ni vredna nič za kapitaliste, ako se omeji le na mladino imovitih slojev. Par "zlatih sinčkov", katerih hočetje imajo dobro rejeno denarno mošnjo, ne spremeni prav nič na obrambni sili ameriškega kapitalizma.

Kdo podpira v Ameriki organizacijo deških ogleduhov? Miljonarji, miljaderji, lastniki časnikov, kakor Hearst, katerim je vsaka delavska strokovna organizacija trn v peti in pa častniki, ki navadno nič manj zaničljivo gledajo na delavsko deco, kot njih tovariši v Evropi. Naobratno so pa vsi odborniki delavskih strokovnih in političnih organizacij obsodili organizacijo deških ogleduhov kot delavcem nevarno. Njim se je pridružilo mnogo poštenih duhovnikov, ki so mnenja, da se naj peta božja zapoved "ne vbijaj" uvede tudi v praksi.

Ameriško delavstvo je spoznalo cilje organizacije deških stezosledcev. Zatorej noben razredno zaveden delavec ne more privoliti svoji deci, da bi se vzojila vojaško. Ako je telesna vzgoja potrebna, tedaj naj se vrši v delavskih telovadnih društvih, ki skrbijo z dobrimi knjigami navadno tudi za duševno vzgojo, nikdar pa ne v organizaciji deških stezosledcev.

Vsak razredno zaveden delavec naj stori svojo dolžnost in tudi ta kapitalistična nakana pojde mimo nas, ne da bi nam škodila.

Ameriške vesti.

* **Zadnjo nedeljo** so odrezali dečku in prodajalcu časnikov Viljem Rughu nogo, da so s kožo z nje zakrpali opekline mladega dekleta Ethel Smithove. Operacija je posrečila. Dekle bo ozdravelo, deček bo pa ostal brez noge.

Deček je zvršil plemenit čin, kakeršni so zelo redki dandanes. Vagal je svoje življenje, da je rešil drugo. Ali mu bo človeška družba, ki slavi Cezarja, Napoleona, Radeckega in druge človeške klavce kot junake priznala plemenit čin in poplačala dolg, ki mu ga dolguje?

* **Macedonski** bolgarski komitej v Chicagu je izdal poziv, da se naj vrnejo vsi Bulgari in Macedonci domov, ker je pričakovati vojne med Turčijo in balkanskimi zavezniki.

Pametni ljudje se seveda ne bodo odzvali pozivu.

* V Salemu, Mass., je pričela obravnava proti Ettorju, Giovanettiju in Carusu, voditeljem štrajka tekstilnih delavcev v Lawrence, Mass. Državljani, ki so bili poklicani, da se izmed njih izbere porota, se branijo odločno sprejeti porotniška mesta.

* **Viljem Goodman**, brezposelen mornar na Velikih jezerih je ukradel z avtomobila dve odeji, da bi se zavil v mrzli noči, ker je bil prisiljen prenočiti na prostem. Sodnik na Harrison policajski postaji v Chicagu je obsodil brezposelnega mornarja na pet dolarjev globe in stroške. Ker brezposelec ni imel denarja, da bi plačal globo in stroške, so ga odgnali v prisilno delavnico.

* **Razstrelba**, ki se je dogodila na ameriški torpedolovki "Walke" je vbila lajtnanta Donalda in vrhovnega strojnika, osem pomorščakov je pa opasno ranila, da bodo nekateri umrli za poškodbami.

* **V državi** Kansas razsaja huda konjska kuga, ki je do sedaj pobrala 25 tisoč konj. Vse državne sanitarne odredbe niso do sedaj prinesle omejitve.

* **V Chicagi** prodajo skoraj vsako leto do tri miljone ton premoga, katerega so nakopali neunijski rudarji, katerim plačajo premogarski baroni 18 centov od tone mesto 68 c, ki gredo za tono premoga po unijski lestvici.

"City Fuel Co." proda med vsemi družbami največ neunijskega premoga. Zdaj, ko prihaja zima lahko vsak delavec pomaga organiziranim rudarjem. Odločno naj zahteva premog, ki so ga nakopali unijski premogarji.

Največ neunijskega premoga pride iz Pocahontas premogovniškega okraja v Virginiji.

* **Preiskava** zavoljo korupcije v njujorški policiji, katere izrodek je umor profesionalnega igralca za denar, Rosenthala dobiva čimdalje bolj politično lice.

Republikanci skušajo dokazati, da je demokratični župan Gaynor vedel za korupcijo v policiji, demokrati pa trdijo, da so vodje republikancev v zvezi z hudodelci.

Res čedna sodrga!

* **Milica**, katero je poslal governer države W. Virginije, da napravi red in mir v okraju, v katerem štrajkajo rudarji, je aretirala 42 siromašnih, sestradanih in poštenih štrajkujočih rudarjev, ki niso zvršili druzega zločina, kot da so zaštrajkali.

Kdor je verjel, da je milica raditega prišla na lice štrajka, da bo varovala štrajkujoče rudarje pred najetimi pretepači in morilci v službi premogovniških baronov, se je hudo zmotil. Vrana vrani . . .

* **Pravi škandal** se je zgodil minoli teden v Pittsburgu, Pa. Na neko stavbišče je prišlo večje število delavcev in vprašalo za delo. Ker je bila plača sramotno nizka, je vsak delavec odklonil delo. Na to je podjetnik poklical policijo, ki se je pripeljala na vozovih in polovila delavce, katere je odgnala pred sodnika. Kdor se je branil delati za nizko plačo, je bil obsojen za trideset dni v prisilno delavnico.

Kaj takega je mogoče le v Ameriki!

* **V Augusti, Ga.** štrajkajo cestno-železniški vslužbenci. Kakor je pri štrajkih v Ameriki v navadi, so tudi sedaj najeti beriči in pretepači v službi kapitalistov provzročili krvolitje. Governer Brown je pa v interesu izkoriščevalcev proglasil obsedno stanje in odposlal milico.

Inozemstvo.

Na Balkanu je prišlo do resnega konflikta. Turška vojaška patrulja, močna 50 mož je ob turško srbski meji streljala v srbsko mesto Ruška.

Balkanski zavezniki: Bulgari, Srbi, Črnogorci in Grki zahtevajo, da jim velesile dovolijo napasti Turčijo. Zavezniki trdijo, da nočejo osvojiti turškega ozemlja, marveč hočejo kaznovati Turčijo le za krivice, ki jih trpijo narodi v Macedoniji.

Temu načrtu se protivijo vse velesile izvzemši Rusije, ki pričakuje, da ji napad zaveznikov na Turčijo prinese poseben dobiček.

Turški ogleduhi v letalnih strojih se dvigajo v zrak ob bulgarsko turški meji.

Bulgarski, srbski in grški časniki so pod strogo državno cenzuro in ne smejo poročati besedice o položaju.

Železničarji v provincah okoli Madrida so zaštrajkali. Vlada je odredila, da vojaki zasedejo mesta štrajkujočih železničarjev. Vlada je deloma vspela s svojo odredbo, ker štrajkarje podpirajo revolucionarji, ki hočejo strmoglaviti špansko monarhijo. Stališče kralja Alfonza je zelo omajano in mogoče napravi sedanje gibanje njegovemu kraljevanju konec.

Veliko senzacijo je obudila trditev poslanca Desija in podpredsednika Košutove stranke, da je ogrski ministerski predsednik Lukas dovolil ukrasti štiri miljone kron državnega denarja in ga porabiti za volitve.

Ko je po končanih ceremonijah bivši predsednik republike Peru Augusto Leguia zapustil predsedniško palačo, ga je napadlo ljudstvo.

Razkačeno ljudstvo je kričalo: "Ti bi moral iti v ječo in ne domov!" Ekspredsednik je zbežal pred ljudstvom v vseučeliščni klub, odkoder ga je kasneje spremila močna policajska straža domov.

V rimsko katoliških krogih so silno razburjeni, ker je italijanski poslanec Podreca ob štiridesetletnici osvojitve Rima po talijanski armadi, dejal v svojem govoru, "da je papež zavratni morilec, ker je katoliška vlada v Španiji v njegovem imenu umorila profesorja in mučenca Ferrerja."

Na Angleškem zopet vre med rudarji. Vsakemu, kateremu so razmere znane, je bilo jasno, da zakonito uveljavljenje minimalne plače ne bo odstranilo nasprotstev med rudarji in delodajalci.

Dne 1. oktobra je pričel narodni rudarski kongres. Mnogo delegatov je dobilo navodilo, naj zahtevajo podržavljenje premogovnikov.

Mehikanska vlada je dobila dovoljenje, da sme preko ameriškega ozemlja poslati en bataljon vojakov v severno Mehiko, kjer jih bodo uporabili proti vstašem, ki so pod poveljstvom Orosca.

Kitajsko posojilo v znesku 350 miljonov dolarjev je zagotovljeno. Posojilo bodo dali bankirji na Angleškem, Francoskem, Japonskem, v Nemčiji in Zdr. državah.

Vulkan Stromboli, ki je na otoku enakega imena in last Italije, je pričel bruhati iz devetih žrelov. Lava in pepel padata na bližnje vrte, vinograde in bližnje otoke.

Odlomki iz zgodovine Zdr držav.

Po raznih virih sestavil J. Z.

Leta 1675 je Culpepper postal governer. Imenovan je bil do smrti. Že preje smo povedali, da je kralj njemu in Arlingtonu podaril Virginijo. S tem imenovanjem je Virginija postala lastnina vlade. Novi governer je prišel v Virginijo l. 1680. Virginjce je smatral za svoje sužnje. Njegova uprava se je posebno odlikovala v nepoštenosti in odiranju. Vladal je tako kruto in tiransko, da je bilo kmalu čuti glasove, ki so klicali naselnike k vstaji. V letu 1683 je Arlington odstopil svoje pravice Culpepperju, ki je bil sedaj lastnik in governer države. Predno je k starim krivicam pridjal nove, je končala njegova oficielna karijera na kratko. Angleški kralj Karel II. se je že zdavnej kesal, da je z državo obdaril dva pustolovska dvorjana, ki mu je preje nosila lep profit. Karel II., ki je imel vedno le svoj lasten interes pred očmi, je z izgovorom, da Culpepper postopa preveč samodržko z naselniki, mu vzel vse pravice. Leta 1684 je Virginija zopet postala kraljevska provincija pod vlado governerja Howarda. Ustanovil je William in Mary vseučilišče, kasneje Harward vseučilišče, na katerem se je izšolal mladi Jefferson, ki je spisal izjavo neodvisnosti.

Po Nicholsonu je postal governer Edmund Andros, katerega je ljudstvo izgnalo iz države Massachussetts in katerega vlada je bila zelo kratke dobe.

Nadaljna zgodovina za dobo 40—50 let ni toliko interesantna, da bi bila potreba razpravljati podrobno o nji.

IX.

Massachusetts.

Pomladi leta 1621 je romarjem v New Plymouthu prinesla nove upe in nade. Nikdar ni bilo toplo in oživljajoče solnce bolj potrebno, kot po hudi in trdi zimi, ki je skrčila število romarjev skoraj na polovico. Sin dobrohotnega Carverja je bil med prvimi žrtvami strašnega podnebja. Governer je bolehal in umrl, hudo zadeta soproga je pa kmalu našla počitek v grobu ob strani svojega soproga. Gorka spomlad je spremenila snežene plasti v luže in mlake. Zdravje se je vrnilo med romarje, vsepovsod je bilo življenje in vsi, ki so bili zdravi, so se poprijeli dela.

Nekaj časa so se naselniki bali Indijancev. V mesecu februarju je Miles Standish odšel s šestimi možmi na ogledovanje. Imel je nalog, da naj dožene število Indijancev. Kamor je prišel, povsod je našel prazne vigvame in v daljavi se je dvigal dim proti nebu iz indijanskih taborišč. V gozdu so videli mnogo Indijancev, ki so se takoj spustili v beg, ko so zagledali bele naselnike. Standish se je vrnil v Plymouth, ne da bi mu bilo mogoče spolniti naloženo nalogo.

Mesec kasneje je razočaral naselnike Indijanec Samoset iz rodu Vampanaog. Prihitel je sredi naselbine in z raznimi znamenji ponujal prijateljstvo. Pozdravil je tujce in jim povedal o moči bližnjih indijanskih rodov, kakor tudi o kugi, ki je pred nekaj leti obiskala domačine in imela med njimi zelo bogato žetev. Neki drugi Indijanec, imenom Skvanto, katerega je s seboj odvedel Hunt l. 1614 in se je naučil angleščine, je potrdil, kar je izjavil Samoset.

S pomočjo obeh Indijancev je kmalu nastalo prijateljstvo med Vampanoagi Indijanci in naselniki. Masasoit, veliki glavar je navabilo naselnikov obiskal naselbino. Romarji so ga sprejeli gostoljubno in s slavnostnimi ceremonijami. Po končanem slavnostnem sprejemu so napravili prvo pogodbo v Novi Angliji med Indijanci in naselniki. V pogodbi je bilo le nekaj točk, ki so bile kratke in jasne. Nobena stranka ni smela delati drugi krivico. Vsakdo, ki bi prelomil pogodbo, mora biti kaznovan. Ako bi naselnike kdo napadel po krivici, bi Masasoit moral pomagati naselnikom, v nasprotnem slučaju pa naselniki Vampanoag Indijancem.

Pogodbo, katero sta podpisali obe stranki, ni bila kršena za dobo 50 let. Drugi glavarji so posnemali najvišjega glavarja in med Indijanci in naselniki je vladal najlepši mir. Devet najmočnejših in najštevilnejših rodov je pripoznalo angleškega kralja vrhovnim vladarjem. Neki glavar je pretil z vojno. Ali Standish ga je s svojo vojsko kmalu prisilil, da je prosil za mir. Kralj Marangaset Indijancev je poslal Viljemu Bradfordu, ki je bil po smrti Carverja izvoljen governerjem, sveženj pšic, ki so bile zavite v kožo klopotače. Nevstrašeni governer je sprejel dar, čudno vrečico je pa napolnil s smodnikom in krogljami in jo poslal indijanskemu kralju. Znamenje sovraštva je romalo od rodu do rodu, končno so ga pa zopet vrnili v Plymouth.

Leta 1621 je bila slaba letina. Pridelek na polju se je zelo slabo obnesel. K tej nesreči se je pridružila še druga. V naselbino je prišlo večje število novih naselnikov brez življenskih potrebščin, katere so razdelili med naselnike, da prebijejo jesen in zimo. Skozi šest mesecev so dobivali naselniki le polovico hrane. Ko je pa beda prikipela do vrhunca, so priplule angleške ribiške ladje, ki so gladu umirajoče naselnike rešile pogina.

Omenjene nove naselnike je poslal Tomaž Weston iz Londona, ki je izdelal načrt za naselbino. Ostali so v Plymouthu do poleti 1622, potem so se umaknili na južno stran bostonske luke, kjer so ustanovili naselbino Weymouth. Mesto, da bi se poprijeli dela in se zavarovali pred gladom, so pa lenuharili do jeseni. Ko je napočila jesen in so bile shrambe prazne, so skušali z goljufijami odreti Indijance za življenske potrebščine. Tako početje je silno razkačilo Indijance in odločili so se, da zrušijo naselbino. Ali Masasoit je bil zvest svoji obljubi. Šel je Plymouth in izdal načrt. Standish je odkorakal s svojim polkom, ki je tedaj štel osem mož, v Weymouth, kjer je napadel sovražen rod, katerega je porazil v bitki. Ko se je vrnil domov, je pa po divjaškem načinu nosil s seboj glavo glavarja na drogu. Neki Ivan Robinson je pa tedaj pisal iz Leydena: "Želel sem, da bi jih spreobrnili, predno ste jih pobili." Iz teh besedi odseva ves fanatizem puritanskih romarjev, katerim nekateri ameriški zgodovinarji pojejo slavo. Bili so versko fanatični ljudje, ki so poznali le sebe, pa nobenega druzega.

Prihodnjo spomlad so naselniki v Weymouthu zapustili naselbino in se vrnili na Angleško. Leta 1623 so imeli dobro letino. Pridelali so vsakovrstnih poljskih pridelkov v izobilju in strah pred lakotjo je izginil med naselniki. Indijanci so oskrbovali naselbino z divjačino, v zameno so pa jemali koruzo. Večina romarjev je bila še vedno v Leydenu. Robinson se je trudil, da bi vse romarje spravil v Ameriko. Pustolovci v Londonu, v katerih rokah je bila naselniška akcija niso hoteli dati denarja za prevoz, ker jim je bilo več za profit kot za stvar. Potrosili so 34 tisoč dolarjev, nakar so izjavili, da ne potrosijo beliča, ker podjetje ne nosi dobička. Ponudili so pa svoje pravice naselnikom na prodaj. Naselniki so sprejeli ponudbo in v novembru je osem voditeljev v Plymounthu kupilo vse pravice za devet tisoč dolarjev.

Predno se je završila ta transakcija, so naselnike odirali upravitelji "vstanovljene cerkve". Ali res ni bilo mogoče ubežati nadvladi prelatov, ki so jim sledili celo v divjino novega sveta? Prvi trenotek so bili romarji malo pobiti. Angleški voditelji so jim prodali shrambe in prodajalne za tri cene. Za izposojeni denar so morali plačevati po 60 od sto obresti. Romarji se pa vzlic odiranju niso dali ostrašiti in pokupili so končno pravice londonskih puštolovskih lastnikov.

V letu 1624 so vstanovili naselbino pri rtu Ana. Ivan White, puritanski pridigar v Dorchestru na Angleškem je zbral majhno družbo naselnikov in jih poslal v Ameriko. Po dveletnem bivanju se je med naselniki razširila nezadovoljnost. Opustili so naselbino in se naselili južno pri Naumkeau, katerega so kasneje imenovali Salem. Tu so se naselili stalno leta 1628, ko je pod vodstvom Ivan Edicotta dospela druga družba naselnikom. V marcu istega leta so dobili od zbornice v Plymouthu pravomoč, katero je potrdil leta 1629 Karel prvi in po kateri so bili vknjiženi kot "governer in družba v zalivu Massachusetts Nove Anglije". V juliju je dospelo že drugih dve sto naselnikov, od katerih se je polovica naselila v Plymouthu, druga polovica se je pa naselila na palutoku in vstanovila Charlestown.

Najprvo so odločili, da pravomoč ostane na Angleškem in tudi governer prebiva tam. Po daljši razpravi so pa ovrgli prvi sklep in odločili, da se vlada premesti v Ameriko, pravomoč pa ostane v rokah naselnikov kot obljuba svobode. Kakor hitro se je sprejel ta liberalen predlog, so pričeli prihajati naselniki v večjem številu v Ameriko. V letu 1630 je tristo najbolj uglednih puritanskih družin zapustilo Anglijo. Med njimi ni bilo pustolovcev in postopačev. Bili so izobraženi in pogumni možje in ženske, ki so prišli v Ameriko z namenom, da se ne vrnejo nikdar.

Nekateri naselniki so se naselili v Salemu, drugi v Cambridgu in Watertownu ob reki Charles. Drugi so šli še bolj južno in vstanovili so Roxburg in Dorchester. Governer je nekaj časa z najbolj uglednimi družinami bival v Charlestownu. Ali kmalu se je preselil na polutok Shawmut in vstanovil Boston, ki je kmalu postalo glavno mesto naselbine in metropola Nove Anglije. Ko je pričela zima, so se širile bolezni med naselniki, ker niso bili vajeni hudih viharjev v zalivu Massachusetts. Tej nepriliki se je pa pridružilo še pomanjkanje živil. Snežinke so prihajale skozi špranje v bivališča, v katerih so iskali obupani naselniki in njih žene zavetja pred silnimi sneženimi viharji. Do sredi zime jih je umrlo kakih dve sto. Nekateri so se pa vrnili na Angleško.

Leta 1631 je naselniška zbornica omejila volilno pravico. Po novem zakonu so smeli le člani cerkve glasovati pri volitvah v naselbini. Zelo majhna manjšina je imela po novem zakonu pravico voliti governerja, podgovernerja in pomožne svetovalce. Skoraj tri četrtine ljudstva so bile oropane volilne pravice. Naložili so cerkveni davek, zahtevali so brezpogojno poslušnost napram gosposki; vsakdo se je moral udeleževati javnih cerkvenih obredov in pravico do uradniških mest so imeli izključno le člani cerkve.

Te vrste odredbe so širile nezadovoljstvo med naselniki, ki so v življenski nevarnosti križali ocean, da bi ubežali tiraniji, pa so zabredli med ozkosrčne verske fanatike, ki niso pripoznali druge vere kot svojo.

(Dalje prihodnjič.)

IVANHOE.

Roman. Spisal Walter Scott
Poslovenil J. Z.

"Gospod vitez, motite se! Vamba je pa lagal! Moji zobje so zdravi, o tem se bo prepričala moja večerja. — To ni krivda templarja. Meč se mu je zasukal v roki in udaril me je s ploskovino. Ako bi bil imel čelado na glavi, bi bil komaj čutil udarec in templarju bi se godilo slabo. Tako sem se pa zgrudil omamljen na tla, dasi nisem bil ranjen. Prišel sem k zavesti, ko sem ležal v rakvi — k sreči v odprti rakvi — ki je bila pred žrtvenikom v cerkvi sv. Edmunda. Moral sem kihniti — stokati in sednjič sem se zbudil. Hotel sem vstati, kar sta prišla cerkvenik in opat, ki se pa nista veselila, ko sta videla, da človek živi, o katerem sta mislila, da je mrtev in katerega smrt bi jima dala lep zaslužek. Zahteval sem vina. Nekaj je bilo primešanega, kajti zaspal sem kmalu trdno in sem se zbudil še le po preteku več ur. Ali noge in roke so bile zvezane. Kraj, kjer sem ležal, je bil teman, po plesnobnem vonju sem pa sodil, da moram biti v gomili. Zaškripala so vrata in vstopila sta dva lupežka meniha. Prigovarjala sta mi, da sem v vicah. Ali spoznal sem oljnat in debel glas opata. — Ha, kako je odmeval njegov glas, kedar me je prosil za kos pečenke! — Pes je žrl pri moji mizi od Božiča do Velike noči!"

"Potrpljenje, plemeniti Atelstan!" je rekel Rihard. "Oddahnite se in povejte svojo zgodbo počasi! Interesantna je!"

"Pri sv. križu zame ni bila interesantna!" je rekel Atelstan. — "Kruh in voda! — Meni so dali kruha in vode. — Ali jaz bom te beraške menihe, katere je obogatel moj oče, sežgal kot golazen v njihovem gnezdu."

"Kako si pa ušel ti nevarnosti plemeniti Atelstan.." ga je vprašal Cedrik in ga prijel za roko." "Ali so se ti ljudje kesali —?"

"Kesali!" je zaklical Atelstan. "Ali se dajo omehčati skale? Ležal bi še sedaj v brlogu, da niso šli k sedmini. Čakal sem večnost na jed, predno je prišepal kruljevi cerkovnik. Dišal je po vinu in raznih jedilih. Dobra jed in pijača sta omehčali njegovo srce. Pustil mi je kos pečenke in stekleničo vina. Jedel in pil sem in občutil sem, novo moč v svojem telesu. K sreči pa na pol pijani cerkovnik ni zapahnil zapaha. Vrata so se odprla, pa tudi moje vezi niso bile tako močne, kot sem mislil prvotno."

"Umirite se malo", je segel vmes Rihard.

"Umirim naj se? Dajte mi čašo vina!"

Dali so mu ga takoj. Imel je sedaj več poslušalcev kot v začetku. Pridružila se je Edita in mnogo druzih gostov od mrtvih vstalemu Atelstanu, za katere je bilo komaj prostora v dvorani, ki so poslušali čudezno zgodbo.

Atelstan je nadaljeval: Ko sem oprostil svoje noge vezi. sem šel po stopnjicah navzgor, kakor sem mogel, ker sem radi posta opešal. Sledil sem glasom napitnice in prišel v sobo cerkovnika, ki je popival z menihom dvomljivega značaja. Oba sta zrla v mene, kot v naravno prikazen. Ko sem pa cerkovnika s pestjo pobil na tla, je njegov tovariš z gorjačo zamahnil proti meni."

"To je bil brat Tuk!" je rekel Rihard Vilfredu.

"Radi mene vrag", je pripomnil Atelstan. "Zgrešil me je, ko sem pa vstopil proti njemu, je pa zbežal. Vzel sem malo vina in mesa in hitel sem v hlev, kjer sem našel svojega najboljšega konja v hlevu, ki je bil najbrž namenjen za opata, in odjezdil sem proč. Kamor sem prišel, so vsi bežali pred menoj, ker so me smatrali za duha. Najbrž bi me ne pustili v lastni grad, da me niso smatrali za glumača, ki potuje iz kraja v kraj in je prišel na sedmino. Komaj sem prišel v grad, sem hitel k materi, kjer sem se okrepčal, na kar sem poiskal vas plemeniti prijatelj!"

"In našli ste me, da sem pripravljen izdelati nadaljne načrte za našo svobodo!" je rekel Cedrik. "Nikdar ni bila prilika bolj ugodna za osvoboditev Saksoncev, kot sedaj."

"Ne govori o osvoboditvi", je segel vmes Atelstan. "Vesel sem, da sem rešil sam sebe."

"Plemeniti prijatelj", je rekel Cedrik, "povej normanskemu knezu Rihardu, da ne bo zasedel prestol Alfreda brez boja, dokler še živi kakšen potomec sv. Beihtingerja, ki se bo lahko boril proti njemu!"

"Kaj, to je plemeniti kralj Rihard?" je vskliknil Atelstan.

"Da, on je. Ali ne veš, da ga pravo gostoljubnosti varuje pred žalitvami!" je odgovoril Cedrik.

"Res je tako!" je rekel Atelstan. "Tukaj je moja roka in srce!"

"Moj sin", je pričela Edita. "Misli na svoje kraljevske pravice."

"Misli na svobodo Anglije", je zaklical Cedrik.

"Moji ljubljenci", je odgovoril Atelstan, "dosti je zarot. "Ječa, kruh in voda pogasijo častihlepnost. Iz gomile sem prišel modrejši človek, kot sem šel vanjo. One bedastoče mi je najprvo zašepetal v uho izdajalski opat. Sedaj imam skušnje o tem svetovalcu. Dokler sem se pečal s temi načrti, nisem doživel druzega kot spletke, dobil udarce in rane — bival sem v ječi in občutil glad. Spletke lahko provzročijo tudi smrt tisočev mirnih državljanov. Povem vam na kratko, da hočem biti kralj na svojem lastnem posestvu — pa nikjer drugod. Moje prvo delo bom zvršil, da bom dal obesiti opata".

"Kaj pa z mojo varovanko, gospoco Riveno? Upam, da jo ne boš zapustil", je dejal Cedrik.

"Bodi pameten, oče Cedrik! Gospica Rovena ne ljubi niti prsta na moji roki. Rokavica bratranca Vilfreda ji je več kot cela moja oseba. Ne rdite gospica Rovena, ako bolj ljubite vljudnega viteza kot navadnega franklina. To ni sramota! Podajte mi roko kot prijateljica! Bratranec Vilfred sedaj pa odstopim vam na uslugo. — Halo! Pri sv. Dunstanu izginil je! — Pred eno minuto je bil še tukaj."

Vsi so iskali Vilfreda, pa ga niso našli nikjer. Slednjič so doznali, da je govoril z nekim židom na kar je izginil. Zahteval je viteško opravo, Gurta in konja in zapustil je grad.

"Krasna setričina," je pričel Atelstan, prepričan sem — —"

Ali Rovena se je odstranila, ko je opazila, da Vilfred ni navzoč.

"Ženske so med vsemi bitji, izvzemši menihov in opatov, najmanj zanesljive", je pripomnil Atelstan. "Nevernik sem, ako nisem računil na njeno zahvalo in poleg še na en poljub. — Mrliška obleka je zakrivila, da vsi bežijo pred menoj. Tedaj se obračam do vas, kralj Rihard —"

Tudi Rihard je odšel in nikdo ni vedel kam. Kasneje so izvedeli, da je govoril z židom na dvorišču, ki je prišel, da govori z Vilfredom.

Zasedel je konja in namignil židu, naj mu sledi.

"Pri sv. Devici", je rekel Atelstan, "Cernebok je obsedel moj grad, ko sem bil odsoten. Vsakdo izginja iz teh prostorov! Kaj pomaga besedičenje. Sledite k banketu vsi, ki ste ostali tukaj, da ne bo izginila večerja, ne da bi mi sodelovali pri nji!"

Tri in štirideseto poglavje.

Podajmo se na templstonsko vežbališče, na pozorišče, kjer bodo odločile krvave kocke o življenju in smrti Rebeke

Zbrala se je velikal judska množica, ki je bila radovedna na krvavi prizor. Grozovito veselje — prisostvovati pri prelivanju krvi in smrti — ni bilo le v oni mračni dobi v navadi, temveč je še danes v ljudeh, kedar se vrši kakšna eksekucija, tekmovalna borba ali pretep.

Del ljudske množice je valoval proti durim redovniške hiše, da bi videl žalostni sprevod. Drugi del je bil zbran na bojišču okoli ograje. Vežbališče je bilo ograjeno, kroginkrog so bile klopi in oder za gledalce, ker so templarji navadno povabili k svojim bojnim vajam plemenite gledalce.

Pri tem dogodku so na vzhodni strani postavili za velikega mojstra nekaj vzvišen prestol, krog katerega so bili sedeži predstojnikov in redovniških vitezev. Nad njimi je vihral prapor templarjev, kateremu so rekli "Beauseant."

Na nasprotni strani je bil mučeniški steber, krog katerega je bila grmada iz butaric. Poleg so stali štirje zamorci — sužnji, ki so bili v tisti dobi še malo poznani na Angleškem, katerih se je ljudstvo balo in jih smatralo za vrage, ki zvršujejo demonsko delo.

Govorica se je pa zasukala okoli čarovnice in njenih čarovniških umetnijah.

"Oče Denet, ali ste čuli", je rekel neki kmet nekemu starčku, "da je hudič vzel plemenitega saksonskega tana Atelstana?"

"Da, ali prinesel ga je zopet nazaj —"

"Kaj pravite? se je oglasil mlad mož v z zlatom obrobljenem jopiču, za katerim je stopal paž z harfo. ki je označeval njegov poklic. Pevec je bil gotovo med prvimi, ker je poleg dragocene obleke imel na srebrni ploščici, ki je visela na srebrni verižici, kladivo za uglasbo. Na desni strani, kjer bi morala biti njegov stan in ime, je pa imel utkano Šervud.

"Kaj ste povedali? To bi bilo dobro gradivo za balado".

"Pravijo, da je Atelstan, ki je ležal štirinajst dni mrtev v rakvi —"

"Štirinajst dni? Nemogoče!" je rekel pevec. "Videl sem ga pri viteških bojnih igrah v Ashbyu.

"Mrtev je bil", je pripomnil mlajši kmet. "ali ga je pa vzel hudič — imeli so sedmino v Coningsburgu".

"Da, Atelstan je bil mrtev", je pričel starček. "Ali obžalovati je, da stara saksonska kri —"

"Da, k zgodbi", je rekel velikanski menih, ki se je opiral na palico. ki je bila bolj podobna gorjači.

Dalje prihodnjič.

Postrv.

Andre Theuriet.

"Kuharica!"

"Prosim, gospod Sourdat?"

"Okusno pripravite postrv. Preskrbite si belega vina, peteršilja ,timijana, lorbarja, česna in sveže čebule za omako."

"Brez skrbi, gospod, vsa kresna zelišča bom dela noter."

"Predevsem nikar ne pozabite okisati; tudi nekoliko citrone ne bode škodovalo . . . Ob polenajstih bodi pogrnjeno, točno ob enajstih pa zajtrk gotov . . . Ne ob enajstih pet minut — točno ob enajstih, razumete?"

Ko je gospod Sourdat, preiskovalni sodnik pri marvilskem deželnem sodišču svoji kuharici v osornem glasu vse potrebno naročil, je hitel veselih, metodično odmerjenih korakov preko trga in naglo dospel do justičnega poslopja, ki je stalo zadaj za prefekturo.

Gospod Sourdat je bil samec petinštiridesetih let, navzlic rastočemu obsegu zelo ročen, plečat tršat; glas mu je bil osoren, glava okrogla in kratkih las; sive oči so mu jasno in neusmiljeno gledale izpod košatih obrvi; ustna je imel ozka, usta velika, lica temnodreča, od revne brade obrobljena — skratka, gospod Sourdat je bil eden tistih postav, ki si jih nihče za brate ne želi.

V resnici, blage narave gospod Sourdat ni bil in s svojo ostrostjo se je še celo ponašal. Zapovedljiv in objesten, kakor je bil, se je nad vsakim zadrl, kdor mu je bil na poti. Neusmiljen kakor kamen proti obtožencem ,trd proti pričam, nevljuden proti zagovornikom, je bil kakor osat — kdor se mu je približal, se je občutno obodel. Vsi so se ga bali kakor ognja ,tem manj pa je bil priljubljen.

In vendar je imel železni ta mož dvoje napak. Prvič mu je bilo ime Nemorin, kar je obujalo mnogo smeha; potem je bil sladkosnedež prve vrste. Njega bistroumna in znanstveno razvita snedenost je mejila skoraj na manijo. Deset milj v okolici tistega neznatnega mesteca, na robu belgijskih Arden, kjer daje miza edino zabavo imovitejšim meščanom, so bile dobro poznane sodnikove kulinarične zmožnosti. Pravili so, da je na vse zgodaj zjutraj jedel sirove, namočene ribe, češ na njih meso po nočnem počitku in pred telesnim naporom najbolje poživi. Takisto si je izmislil, da je rake, preden se kot navadno skuhajo v dišečem svojem soku, potopiti v kipeče mleko. Tako da postanejo, kot je zatrjeval, prav okusni za grlo.

Ko je župniku od svetega Viktorja razodel to skrivnost, si častiti mož ni mogel kaj, da ne bi od hvaležnosti žareč, tolstih svojih rok povzdignil proti nebu ter vzkliknil: "Slastno, to je preslastno, gospod Sourdat! . . gotovo mi dovolite, da pod najstrožjo molčečnostjo okusim dobro to reč; ali taka poželjivst prehaja prav zares v greh, in gotovo se bodete morali zavoljno nje zagovarjati pred sodnim stolom božje milosti!"

Na te pobožne pomisleke je odgovoril Sourdat s pomilovalnim nasmehom in hudobno šalo je zabrusil svojemu sosedu v obraz. Vendar ga je v družbi aktuarja danes zatrdno pričakoval k zajtrku. Prešnji dan je bil prejel iz Semois postrv, vjeto v kristalno čisti vodi. To je bila najljubša riba njegova in pripravljanje te reči je vzelo skoro polovico jutra; o prednosti te omake pred ženevskimi in holanskimi, po kuharskih bukvah prirejenimi polivkami, o tem so mu ležali dokazi na dlani. Postrv je morala biti prinešena hladna na mizo v dišečini, ki se je kuhala v nji. To je bilo zanj kakor dogma in prav tako nedotakljivo, kakor kazenskega zakona paragrafi. Prišedši v urad je zlezel v uradu v svojo obleko in prelistal akte o novi kazenski zadevi, ki se je pravkar o njej preiskava začela.

To je bil velik zločin, ki je ves svet vznemirjal in katerega dramatične podrobnosti so bile posvetnim nazorom Sourdatovim naravnost navzkriž.

Pretečeni teden so našli pred solnčnim vzhodom sredi gozdne doline truplo umorjenega logarja, skrito pod grmičjem v jarku. Vobče se je sodilo, da so zločin provzročili gozdni tatje, ki jih je bil pokojni pri tatvini zatekel; toda doslej ni došlo nič gotovih poročil, in zaslišavanje prič je zavilo zadevo še v večjo meglo. Umor se je zgodil na gozdnem robu, kjer so oglarji kuhali oglje, in prav ta okoliščina je dala sodniku povod različnim slutnjam. Iz izpovedi prič je sklepal, da so bili ti ljudje v taisti noči z doma, in da je pri kopah ostala oglarjeva hči. Vzlic temu je gospod Sourdat ukazal privesti pridnega oglarskega pomočnika petindvajsetih let, ki je z umorjenim logarjem živel v prepiru, v preiskovalni zapor. Takisto je povabil oglarjevo hčer na pričevanje.

Odslej naprej je bila stvar še bolj zamotana. Dekle se povabilu ni odzvalo, ampak je izginilo kdovekam. Sodnik je poslal orožnike in pričakoval rezultatov tega poizvedovanja. Ob desetih so se odprla vrata urada in na pragu se je prikazal orožniški stražmojster.

"No kaj je?" je zagodrnjal gospod Sourdat nejevoljno.

"Gospod preiskovalni sodnik, vse iskanje je bilo zaman . . . . Zjutraj s solnčnim vzhodom smo preiskali ves gozd . . . Dekle je bilo ravno izginilo, in še čelo oglarji so v skrbeh in si ne vedo razlagati."

"Komedija!" je zakričal gospod Sourdat razjarjen, " ti ljudje vas vodijo za nos . . . Vse bi kazalo pozapreti! . . . Vi ste tepec . . Ste že odpravili!"

Sodnik je pogledal na uro. — Četrt čez deset. Poizvedovanje se ni obneslo, in pred prihodom svojih gostov je hotel pregledati jedilnico. Hitro je odložil uradno haljino in v pičlih minutah je bil zopet doma.

*

V žarkih junijevega solnca je bliščala obednica in s svojimi belimi prsnicami, sivimi zavesami, visoko z marmornatim olišpom okrašeno pečjo in svojo okroglo, bleščeče belo pogrnjeno mizo s tremi umetno zloženimi pregrinjki je kazala prijazno lice. Majhni kosci maslenega kruha so mično ležali na pisanih, rdeče progastih servijetah. Rožnato inorsko vino se je smejalo v karafinah. Na desni se je lesketala zelena solata s krešo, na levi pa je poleg sklede rakov ponosno ležala postrv na podolgasto okroglem krožniku. Na srebrnem nje trebuhu so se vrstile rdečkaste pike, in na razrezanem sivkastem hrbtu je gledalo sočno cvetoče meso; med zobmi pa ji je roža cvetela. Zraven je stala kangljica z omako, mastno kakor žolica, in iz nje se je kadil prijeten duh.

Ob tem pogledu se je sodniku slaba volja polegla in polagoma se mu je razjasnil obraz. Ravno je posadil zaprašeno steklenico starega kortonca v srebrno pletenico, ko so se odprla vrata siloma; zunaj na hodniku pa se je začul ženski glasek:

"Rečem vam, s sodnikom mi je govoriti, ker me pričakuje!"

V tem trenotju se je zasukala neznana razgaljena roka aktuarja Joucheboeufa, ki se je bil na vrata postavil in tujka je tiščala v sobo.

Mlado dekle je bilo, skoro še otrok, vitko, zagorelo, razoglavo z razpuščenimi lasmi. Siv jopič in rjavo krilo sta pokrivala utrujene ude in otroške prsi. Žgoča vročina in daljna pot sta ji pordečila obraz; temne oči so ji iskrile pod zmedenimi, kostanjasto rjavimi lasmi. Dekle je hlastalo po sapi, in na stežaj odprta usta so se ji tresla.

"Kaj naj pomeni ta ropot?" je zagodrnjal sodnik, in čelo se mu je nasmrčilo.

"Oglarjeva," je odgovoril aktuar Joucheboeuf, "je prišla v sodnijo, ravno ko ste odšli; zdaj pa je tiščala kakor vrag za menoj prav do sem, da bi jo zaslišali."

"Aha, kaj se vam pa zdaj naenkrat tako mudi, ko ste nas pustili tri dni na cedilu? Zakaj se mojemu povabilu niste takoj odzvali?"

"Svoje vzroke sem imela," se je odrezala ta s plahim pogledom in se je narahlo doteknila bogato obložene mize, sodnika in aktuarja.

"Bodemo takoj izvedeli te vaše vzroke," je odvnil sodnik togotno, "in potem vam bode žal!..." Iz žepa je potegnil uro: "Tričetrt na enajst. Še imamo čas... Joucheboeuf, vzemite pero v roke... Torej začnimo..."

Aktuar je zavzel s vojimi akti kotiček mize in s peresom za ušesi je čakal. Sodnik je sedel sključen v dve gubi v trstenem svojem stolu z visokim naslonjalom in z bodečimi, ostrimi očmi motril dekle, ki je visoko vzravnano viselo ob peči.

"Pišete se kako?" jo je vprašal z osornim glasom.

"Melanija Sacael."

"Starost in stanovanje?"

"Stara sem šestnajst let. Stanujem pri svojem očetu, ki je oglar v posečevju nad Onzefontainom."

"Prisegate, da bodete golo in čisto resnico govorili?"

"S tem namenom sem prišla."

"Dvignite prste!... Torej... Vi ste bili v noči med drugim in tretjem v posečevju. Ne daleč od tam je bil logar Seurrot umorjen... Povejte kar veste o tem."

"Kar vem, to bodem povedala. Naši pomočniki so peljali oglje v Stenay, in sama sem ostala pri kopi. Ob dveh — mesec je ravno izginil za gorami — je prišel mimo naše koče Mauchin, drvar iz Ireja. — Kaj vas je tako zgodaj vrglo iz postelje? — sem ga ogovorila, kako se vam godi doma? — "Eh, slabo," mi je odgovoril, 'ženo trese mrzlica. in otročaji umirajo gladu; nimajo je drobtinice kruha pri hiši; rad bi podrl zajca, da bi ga zjutraj v Marvillu prodal." — Nato je odšel v smeri proti Onze-Fontainu. Izginil mi je iz pogleda; ali kmalu za tem — veter je ostro zavijal — ko sem oglje zavarovala pred sapo, sem začula strel. V bližnjem trenotju je prižvižgala kroglja mimo naše koče. Temu je sledil glasen prepir. — "Potepuh," je zakričal logar, "čakaj, jaz ti posvetim!" — "Seurrot," ga je prosil Mauchin, "vsaj zajca mi pusti, moji otroci hočejo kruha." — "Vrag te vzemi!" — Zdaj sta se spoprijela; streli so se glasno razlegali skozi noč.... Naposled je logar zaječal in se zvrnil. Jaz, jaz pa sem tičala v najskritejšem kotu naše koče in potne srage so me od strahu oblivale. Zatem se je Mauchin potikal po goščavi, in zdaj je že preko meje na varnem. To je vse, kar vem."

"Grom in peklo!" je zahreščal sodnik. "Zakaj pred sodiščem tega niste takoj izpovedali, ko ste vabilo prejeli?"

"To ni bila moja stvar.... Tudi nisem hotela Mauchina ovaditi."

"Res? Pa ste vendar spremenili danes zjutraj svoje nazore."

"Ker sem izvedela, da Gustina dolže."

"Kdo je to?"

Dekle je zardelo in v zadregi začebljalo:

"Eden naših pomočnikov, človek, ki nikomur lasu skriviti ne more... Glejte," je dejala, silno razburjena, ko so za malopridnost drugega hoteli njega mučiti, mi je bilo, kakor da bi mi bil kdo potisnil jeklo v srce; ubrala sem pote in bežala skozi les; prav divjala sem... Nobene utrujenosti nisem čutila, in do sodnega dne bi bila tekla, če bi bilo treba. Resnično je, kakor nebo, da je naš Gustin povsem nedolžen! To sem pripravljena priseči z roko v žerjavici."

To je govorila tako vznemirjena in ganjena, da je bila res lepa, navzlic raztrgani svoji obleki; ta divja zgovornost pa je pričala o resničnosti njenih besedi. in najstrožjega sodnika bi morala zadeti krepost, s katero je ta otročaj branil Gustina.

"Počasi," je zaklical sodnik, medtem ko je ona obledevala in omahnila. "kaj vam je?"

Postajala je bledejša in mrzel pot ji je oblival senci.

"Vrti se mi pred očmi, nič več ne morem," je zaječala.

Sodnik ji je podal prestrašen kozarec vina.

"Izpijte brž!"

Ii samsko njegovo srce je bilo kakor od groma zadeto in pogled na dekle, ki je vidoma hujšalo, ga je pripravil v nemalo zadrego. Ni se več brigal za kuharico v kuhinji, in ker je ni motiti hotel, je vprašal aktuarja, ki je pri svojih aktih čepel, za svet.

"To je pač le omotica," je pripomnil ta, "morda je lačna?"

"Ali čutite lakoto?" jo je vprašal sodnik.

Dekle je pritrdilo.

"Oprostite," je dejala z medlim glasom, "od včeraj nisem še ničesar zavžila... To je vzrok slabosti..."

Gospod Sourdat se je tresel. — Prvikrat se je fantovsko njegovo srce omečilo. Premišljal je, da je slabotno dekletce priteklo tri milje daleč, le da bi ljubca iztrgalo justici iz krempljev... Tri milje v zgoči solnčni vročini in še tako mlado!... To ga je ganilo do srca. V svoji osuplosti je obesil brezupen pogled na mizo. — Solata? Raki?.... T oje pač za ljudi, ki so že drugega siti. Ali glej, Junaško in s samozatajevanjem je porinil krožnik, na katerem je ponosno ležala postrv, in ko je preplašeni oglarici odrezal precejšen kos in ga na krožniku položil pred njo, jo je posadil na stol.

"Jejte!" ji je dejal prisiljeno.

Tega si ni pustila dvakrat povedati. Željno je jedla in plašno. V pičlih trenotkih je bil krožnik izpraznjen in gospod Sourdat, zdavčen čez vse meje, ga je napolnil znova.

Aktuar Toucheboeuf je zavijal z očmi in ustmi in komaj da je sodnika spoznal. Občudoval je, ne brez obžalovanja krepki tek oglarice, ki je okusno ribo pospravila brez ovinkov kakor okajenega slanika. Jezno je mrmral predse: "To je vendar škoda... Tak lep kosec!"

V tem trenotju so se vrata odprla. Tretji gost, župnik od Sv. Viktorja, vnovi suknji, je vstopil v sobo in pred tujo tovarišico začuden obstal.

"Prepozno, gospod župnik," je dejal gospod Sourdat, "postrvi ni več!" Potem je pripovedoval dogodbo male oglarice.

Župnik je globoko zdihnil; spoznal je veličino te žrtve in napol ganjen, je potrkal sodniku na rame:

"Gospod Nemorin Sourdat," je glasno zaklical, "boljšega srca ste, kakor mislite. Resnično vam povem, vsi grehi naj vam bodo odpuščeni zaradi te ribe, ki je nismo spravili — na suho."

Zdravljenje raka brez operacije.

Na kratko smo že poročali, da je zdravnik dr. Adolf Zeller iz Weilheima predaval v društvu zdravnikov v Stuttgartu o uspehi zdravljenja za rakom obolelih oseb brez operacije. V "Frankfurter Zeitung" poroča monakovski zdravnik dr. Maks Nassauer o Zellerjevih uspehih. Iz tega poročila posnemamo:

Zeller pravi: "Iz dveh vzrokov sem pričel s svojimi poskusi, da bi zdravil bolnike z rakom brez operacije. Prvi se večinoma vsi bolniki z rakom branijo operacije. Drugič pa obupno stanje onih bolnikov, ki so zamudili ugoden čas za operacijo." Zeller je preštudiral vse starejše medicinske knjige, da bi zasledil sredstvo, s katerim so poprej zdravili bolnike z rakom. Končno je res izsledil prašek, po imenu Acidum silicium, ki so ga v prejšnih časih dajali kot notranje zdravilo zoper raka. To sredstvo je odslej dajal tudi Zeller svojim bolnikom. Po brskanju starih knjig je naletel še na drugo zdravilo iz prejšnjih časov: mazilo iz živega srebra in mišnice, s katerim je bilo namazati zunanje otekline. Od leta 1895, do 1905. je uporabljal Zeller to zdravljenje. S praškom je zdravil devet bolnikov z rakom. Imel je tako velik uspeh, da se je leta 1906. dalje posvetil zgolj zdravljenju oseb z rakom. Iz navedenega praška je Zeller sestavil po daljših poizkusih poseben preparat in je s tem zdravil 25 slučajev; uspehi pa so bili pri teh slučajih dvomljivi. Ta preparat je prinesel le v toliko uspehe, da je Zeller spoznal, če ga brizga pod kožo, ali pa če ga jemlje bolnik kot notranje zdravilo, da se ustavi razvoj raka.

Leta 1909. je Zeller obolel in se preselil v Weilheim-Teck. Semkaj so bolniki z rakom kar romali. Prvi slučaji so mu vzeli skoraj ves pogum, vendar ni opustil svoje poti. Izkušnje so mu pokazale, da manjše, še ne odprte otekline izginejo, ali pa se zmanjšajo vsled uporabe njegovega zdravila. Večje, že odprte otekline sicer ni mogel zaceliti, temveč je dosegel s svojim preparatom le toliko, da je njih pogubno delo počasneje napredovalo. Na podlagi teh izkušenj se je trudil, da bi našel zdravilo, ki bi zacelilo tudi večje, odprte otekline.

Leta 1910. ga je opozoril dr. Staudenmayer na neko mazilo iz mišnice in živega srebra. V novembru istega leta je pričel dr. Zeller rabiti svoj preparat, kot notranje zdravilo in mazilo kot vnanje. Od novembra 1910. do koncem julija 1912, je Zeller zdravil na ta način 57 slučajev in dosegel 44 ozdravljenj! Zeller je naprosil vsled teh uspehov nad katerimi so opravičeno strmeli vsi zdravniki, nekaj zdravnikov, da preiščejo še oni te slučaje in izreko svoje mnenje. Tajni svetnik dr. Czerny pravi o tej preiskavi:

"Skoraj ducat zdravnikov in kirurgov nas je videlo 40 bolnikov, od katerih sta imeli dve tretjini dobro zaceljene brazgotine. Ti bolniki so vsaj začasno zdravi. Ena tretjina bolnikov je bila še na različnih stopinjah ozdravljenja. Največ bolnikov je imelo raka na koži. Med njimi ni bilo bolnikov z notranjim rakom v goltancu, želodcu, črevesju, ki je veliko nevarnejši. Uspehi so res nad vse presenetljivi in posebno praktični zdravniki naj se poslužijo tega načina zdravljenja."

Da ni Zeller zdravil tudi bolnikov, ki imajo notranjega raka, opravičuje s tem, da ni v Weilheimu nobene bolnišnice in torej zamore zdraviti le take bolnike, ki prihajajo k njemu. Prepričan pa je, da se bo njegov način zdravljenja obnesel tudi pri notranjem raku.

Razne vesti.

— **Velikansko razstreljevanje.** V ameriškem kamenolomu v Tennini, država Washington so razstrelili letos 17. februarja ogromno pečino, ki je tehtala pet sto tisoč ton. Peščina je iz peščenjaka in jo bodo rabili pri zgradbi pristanišča. Pečino so razdelili na več velikih kosov in jih spravili v tako lego, da jih bodo lehko odvozili. Iz istega kamenoloma so odvzeli že 100.000 kubičnih metrov peščenjaka, na dnu kamenoloma je ostala še velikonska peščina, ki je imela obliko velikega nosa in je bila visoka nekaj nad 25 m., na dnu se je pa raztezala čez 152 metrov. Preden so mogli to velikansko pečino razstreliti so zavrtali dva predora, ki sta potekala pravokotno k zunanji plošči pečine. En predor je bil dolg 46 metrov in je imel tri pare stranskih vdolbin v dolgosti 9 do 15 metrov. 60 metrov od tega predora je bil drugi predor, ki je bil 56 metrov dolg in je imel 4 pare stranskih vdolbin po 15 metrov dolgih. V stranske vdolbine obeh predorov so nasuli 21.550 kg črnega smodnika in 600 kg dinamita. Prazni prostor vdolbin so zaprli s skalami. Smodnik in dinamit so vžgali z električnim netivom. Ob pol treh popoldne so spustili električni tok skozi ogromno vklado. Na stotine gledalcev se je nabralo, ki so z začudenjem zrli, ko se je velikanska pečina zamajala in ko so posamezni kosi švignili 4 do 6 metrov visoko v zrak. Takoj po eksploziji je zagrnil gost, črni dim vso okolico. Več manjših kosov je odneslo čez 100 metrov daleč in so neznatno poškodovali več bližnjih poslopij.

* *

— **Učitelji pri mlatilnicah.** V budimpeštanski "Volksstimme" beremo: "Nekronani kralj Ogrske, posestnik 40.000 oral zemlje, se zabava na svojem posestvu kraljevsko. Tri dni in tri noči goslajo cigani. Tiszovi mameluki, biharski gentry, ima jed in pijačo zastonj. Ali Tisza hoče svojim gostom pokazati še kaj druzega! Svoje bogatstvo, svojo moč! Da se mu laskajo, ga hvalijo in občudujejo. Vsa druhal se je odpeljala na polje, da si ogleda dve veliki mlatilnici pri delu. Ko so prišli na polje, so z začudenjem zrli, kako so stroji požirali snope. Pri vsakem stroju je stala tam, kjer so polnili vreče, zaprašena postava, oblečena v dolgo, črno suknjo, s črnimi naočniki. Zapisavati morajo ti klavrni prikazi število vreč. Kdo so, ki postanejo še neznatnejši, ko jih oplazi cezarjev pogled? "To so učitelji na Tiszovem ozemlju", so si šepetali gostje. Resnično! Bili so učitelji, ki so v času žetve, od prvega jutranjega svita do trde noči požirali prah. K temu opravilu so v pogodbi obvezani. V tej pogodbi so besede" . . . v prostem času bom pomagal v poljedelstvu." Da pa imajo pri delavcih več ugleda, morajo nositi črna očala, čeprav bi bili pri tem ob oči. Tisza je ukazal, kralj biharski! In ker sega žetev že v čas šolskega pričetka, zato se enostavno preloži začetek pouka na sredo oktobra, ker morajo stati učitelji pri mlatilnici. Kdo se drzne ugovarjati? Gospod je zapovedal! Tisza, cezar, ki tepta postave! Izseljevanje iz Ogrske, zlasti iz Tiszovega komitata hitro napreduje.

* *

— **Pametna odredba.** Občinski svet Saarbrücknu na Nemškem je sklenil, da naroča svoje tiskovine le v tiskarnah, ki priznavajo pogodbo med delavstvom in podjetniki. To so zahtevali tudi podjetniki.

* *

— **Razredna justica.** Dva zaupnika organizacije lesnih delavcev v Hamburgu sta v inseratu svarila pred stavkokazi. Ko sta bila tožena zaradi žaljenja časti in nasilstva, sta bila obsojena na 10, oziroma 14 dni zapora. Pomagalo jima ni nič, čeprav sta opravičevala svoje dejanje s tem, da sta hotela opozoriti svoje tovariše, da jih puste pri miru, ker utegnejo drugače priti v nepriliko s sodnijo.

Zmes.

— **Grozno dejanje blaznega vojaka.** Švicarski list "Bun" poroča o groznem dejanju zblaznelega vojaka Schwarzerja sledeče: Na Schwarzerju so že delj časa opazovali sumljive znake umobolnosti. Njegova sestra je že pred nekaj tedni sporočila občinskemu predstojniku, da je bratovo stanje vedno slabše in da postaja hudoben. Občina je to sporočila okrajnema in okrožnemu uradu in vojaškemu ravnateljstvu. Ko je Schwarzer nastopil vojaško službo, ga je zdravnik preiskal in ga odslovil domov. Vrnivši se domov je grozil Schwarzer svojemu svaku in hotel udreti v njegovo hišo. Schwarzerjev svak je prosil pri policiji za pomoč. Okrajni urad je odredil, da naj Schwarzerja aretirajo na njegovem stanovanju. Ali Schwarzer se je izmuzal aretaciji in se zabarikadiral v svojem stanovanju. Potem je pribarikadiral v svojem stanovanju. Potem je pričel streljati s službeno puško na vsako osebo, katerokoli je videl. Imel je nenavadno veliko zalogo streljiva. Ko je potem ušel iz svoje sobe in so ga zasledovali, je legel v jarek in prisluškoval, kako so njegovi zasledovalci kovali načrt, da ga ulove. Čakal je, da so šli vsi v gozd in potem je začel streljati, kakor smo že poročali. Schwarzer je sedaj v blaznici v Muensterlingenu. Njegovi sestri sta ga že obiskali. Ko sta bili pri njem, se je jokal z njima in jima zagotavljal, da ne bo nikdar več storil kaj takega. Noč in dan ga straži močan paznik.

— **Kruppove "dobrodelne" ustanove plačujejo delavci.** Buržvazni listi so se komaj oddehnili od omotične radosti čez "blagosrčno" miljonsko ustanovo Kruppove tvrdke, a že čutijo delavci zle posledice "dobrodelne" ustanove, ki so jo meščanski listi pa barnumsko razglasili. Že dan po slavnosti so zapazili delavci v izdelovalnici kotlov, katerih je približno 1000, da je njihova mezda za 3 marke manjša, kakor so jo pričakovali. Poizvedbe so dognale, da bodo morali delavci utrpeti trajno odtrgovanje akordne mezde, kar bo znašalo na leto 78.000 mark v prid tvrdke, to je mnogo več, kakor pa je tvrdka o priliki *jubileja "podarila"* delavcem. Nekaterim delavcem se odtegnili čezurno delo, kar bi bilo samo na sebi seveda dobro, če bi jim obenem povišali navadno mezdo; torej tudi ti bodo grenko občutili jubilejno leto. Delavci, ki delajo v livarni, so dobili za 12 šihtov ono mezdo, ki jim gre za enajst šihtov. In velikodušno so še povedali tem delavcem, da so dobili plačan tudi šiht, ko niso delali o priliki cesarjevega obiska. Tem delavcem so odtegnili od 3 do 10 mark. Kruppovi hočejo menda delavcem toliko odtegniti, da bodo poplačali delavci ves jubilejni rumel. Zaradi tega nečuvenega izkoriščanja so protestirali delavci na shodu, ki ga je sklicala kovinarska zveza. Na shodu so sprejeli delavci ostro resolucijo, v kateri pravijo, da med delavstvom in Krupovim ne vlada prav nikakršno prijateljsko razmerje, kakor so to naglašali različni govorniki — gostje ob jubileju. Le organizacija bo pomagala delavstvu pri Kruppu do boljših gospodarskih razmer, ne pa "dobrodelne" ustanove, ki jih morajo delavci sami plačevati.

— **Delavci kot tovarniški nadzorniki v Švediji.** Preden je šel švedski državni zbor na počitnice, je sklenil še važen zakon o tovarniškem nadzorstvu. Na novo bo nastavljenih 18 podnadzornikov-delavcev. Ti bodo predvsem nadzorovali manjše tovarne in obrate, kjer dela manj kakor deset delavcev. Približno 5000 obratov bodo morali nadzorovati. Vsak mesec enkrat bodo morali poslati poročila tovarniškemu nadzorstvu. Od podnadzornikov zahtevajo temeljito praktično izobrazbo in tudi nekoliko teoretičnega znanja. Začetna plača znaša letno $440, ki se bo stopnjevala do $620, vsakih pet let za $60.

— **Sindikat kraljev.** "Grande Revue" prinaša zelo zanimiv izrek rajnega kralja Edvarda, VII. Po umoru srbskega kralja Aleksandra in kraljice Drage je Anglija prekinila vse zveze s Srbijo. Kralj Peter in njegova vlada sta se trudila na vse načine, in poskušala vse, da bi angleško vlado pregovorila, naj bi svoje zveze zopet obnovila. Ker je bil kralj Peter pri ruskem carju priljubljen in tudi svak italijanske kraljice, je srbska vlada naprosila ruskega in italijanskega poslanika, da bi uveljavila svoj upliv, da se doseže zopet zbližanje med Srbijo in Anglijo. Toda tudi ta intervencija se je izjalovila in zdi se, da se je dalo poslanikoma na diskreten način razumeti, da kralj sam temu zbližanju nasprotuje. Grof Beckendorf in gospod Pansa sta dobila nato ukaz, da sta prosila za izredno avdijenco pri angleškem kralju. Kralj ju je sprejel v Windsoru, njuno prošnjo potrpežljivo poslušal in na to odvrnil: "Iskreno obžalujem, da Vajini želji ne morem ustreči. Umor kralja Aleksandra in kraljice Drage je bilo strašno dejanje, ki je Anglijo globoko pretreslo. Javno mnenje se od takrat še ni spremenilo in obnovitve diplomatičnih zvez s Srbijo nikakor ne bi odobravalo. Toda razven čuvstva javnega mnenja imam Vama navesti tudi osebne razloge. Moj poklic je, kraljevati. To je bilo tudi rokodelstvo žrtve v Konaku. Torej vidita, Kralj Aleksander in jaz sva pripadala eni in isti delavski korporaciji, ali pa, ako Vama je tako ljubše, istemu strokovnemu sindikatu. Jaz torej ob umoru svojega tovariša ne morem ostati ravnodušen. Mi suvereni bi bili primorani svojo botego zapreti, če bi umor kralja hoteli smatrati za neznatno dnevno novico. Vidita torej, da na svojo veliko žalost zahtevata od mene nemogoče stvari." Vidi se, da je bila pri kralju Edvardu VII. razredna zavest prav dobro razvita.

— **Prava ljubezen ni to.** Tudi med tvorničarji in drugimi kapitalisti imamo prijatelje delavskega varstva. K takim prijateljem spada pisatelj knjige 'The Social Unrest" (Socialni nemir) John Brooks. Mož zagovarja v svoji knjigi odločno delavsko varstvo, starostno, bolezensko in onemoglostno zavarovanje, ker misli, da bi take ugodnosti, ki bi se dale delavskemu ljudstvu, podaljšale obstoj današnje kapitalistične družbe. Brooks spada namreč tudi v kapitalistično družbo, in so prav zaraditega njegovi podatki o "razdelitvi" narodnega imetja v Ameriki posebno važni. Iz njegovih podatkov je razvidno, da je odstotek Amerikancev spravilo v svoje roke več nego polovico narodnega imetja. Danes ima en odstotek prebivalstva 54.8 odstotkov vsega narodnega imetja, 10.9 odstotkov ima 13.2 odstotkov, 38.1 odstotkov ima 15 odstotkov in 50 odstotkov prebivalstva pa nima prav nič imetja. Še bolj pa je razvidno obubožavanje delovnega ljudstva iz naslednjih številk, in sicer ima:

		Skupaj dolarjev
125.000	rodovin: plutokrati —	32.880.000.000
1,326.500	rodovin: bogatinov —	19,320.000.000
4,762.500	rodovin srednji stan —	7.800.000.000
6.250.000	rodovin: siromakov —	—0—.

Povprečno imetje prvih treh razredov znaša na rodovino pri plutokratu (denarni mogotec) 263.040 dolarjev, pri bogatinih 14,180 dolarjev, pri srednjem stanu 1639 dolarjev, nasprotno pa nima 6,250.000 rodovin nikakršnega imetja. Te socialne razmere, ki obdarjajo peščico ljudi bogato, množico pa puste stradati, želi Brooks ohraniti in prav verjetno je, da bi rad metal drobtinice delavskega varstva, da si ohrani udobnosti svojega razreda. Delavstvo si razlaga delavsko varstvo drugače, nego bi ž njim očuvalo sedanje socialne razmere. Kar zahteva Brooks, ni nič drugega nego obramba največjih kapitalistov ali plutokracije.

— **Spomenik delavcem.** V Tolpudllu na Angleškem so postavili šestim kmetiškim delavcem spomenik. Ti delavci so poizkušali leta 1835. ustanoviti organizacijo in so morali zaraditega sedem let v pregnanstvo. Spomenik so jim postavile strokovne organizacije.

— **Najstarejša časopisa na Japonskem,** ki sta bila ustanovljena pred 36 leti, izhajata v 130.000 izvodih. Lista se imenujeta "Mai-Nič" in "Tokio-Nič". Posamezna številka stane poldrug sen. Mesečna naročnina 19 centov. Tiskarji dobivajo povprečne plače na dan 32 centov.

IMENIK

krajevnih društev S. N. P. J.

1.—Društvo **Slavija** štv. 1., Chicago, Ill. — Pred.: Alois Jalovec, 969 W. 18th St. — Taj.: Jos. Versčaj, 1504 S. 57. Court, Cicero, Ill. — Blag.: J. Bartol, 3816 W. 24. St. — Seje se vrše vsako drugo nedeljo u mesecu.

2.—Društvo **Triglav** štv. 2, La Salle, Ill.—Pred.: Thomas Golob, cor. 18th & Wright St. — Taj.: L. Zevnik, 1037 2nd St. — Blag.: A. Mežnarič, 1101 — 1st St.

3.—Društvo **Adrija** štv. 3, Johnstown, Pa.—Pred.: Fr. Smarekar, b. 546, Conemaugh, Pa. — Taj.: J. Hribar, 509 Broad St, Johnstown, Pa.—Blag.: Mike Pečjak, 524 Broad St., Johnstown, Pa. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu.

4.—Društvo **Bratstvo** štv. 4, Neff, Ohio. — Pred.: Leo. Plahuta, b. 186, Steel, Ohio. — Taj. John Mauri, Box 42, Neff, Ohio. — Blag. Loorenc Potočnik, box 42.

5.—Društvo **Naprej** štv. 5, Cleveland, Ohio. — Pred. Fr. Černe, 6034 St. Clair Ave., N. E. — Taj. Ant. Peterlin, 1143 E. 63rd St. — Blag.: Jos. Birk, 6029 Glass Ave., N. E.

6.—Društvo **Bratstvo** štv. 6, Morgan Pa. — Pred.: John Kvartič. — Taj.: Baltazar Glažer, b. 77. — Blag.: F. Miklavčič, R. F. D. 3, b. 43, McDonald, Pa.

7.—Društvo **Bratoljub** štv. 7, Claridge, Pa.—Pred. John Tušar, b. 171.—Taj. J. Mlakar, b. 68.—Blag.: Val. Redak, b. 462.—Seje vsako prvo nedeljo v mesecu.

8.—Društvo **Delavec** štv. 8, Co. Chicago, Ill. — Pred. John Marinčič, 9503 Ewing Ave. — Taj. Rudolph Lustig, 9463 Ewing Ave. — Blag.: Jos. Kuhelj, 9553 Ewing Ave.

9.—Društvo **Bratstvo Naprej** štv. 9, Yale, Kans.—Pred.: Ivan Sajovec, b. 73.—Taj.: J. Homec, b. 15.—Blag.: M. Izlakar, b. 101.—Vsi v Yale, Kans.

10.—Društvo **Trdnjava** štv. 10, Rock Spring, Wyo.—Pred. F. S. Tauchar, 440 7th Street. — Tajnik: Jos. Pishler, 308—6th Street. — Blag.: Val. Stalick, 302 Pilot Butte ave. — Seje vsako prvo nedeljo v mesecu.

11.—Društvo **Sokol** štv. 11, Roslyn, Wash. — Pred.: Ant. Stanfel, b. 361.—Taj.: Matt Kucan, b. 906.—Blag.: Geo Svab, b. 486.—Vsi v Roslyn, Wash.

12.—Društvo **Edinost** štv. 12, Murray, Utah.—Pred.: Ed. Hoffman, 14 State st. — Taj.: Jos. Šobar, R. F. D. 7, b. 2. —Blag.: John Sablich, b. 464.

13.—Društvo **Edinost** štv. 13, Wheeling Creek, O.—Pred.: Rudolf Tomažič, R. 1, b. 36, Bellaire, O.—Taj.: Ant. Zagore, b. 689, Bridgeport, O. — Blag.: Victor Solar, b. 312, Bridgeport, O.—Seje vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

14.—Društvo **Sloga** štv. 14, Waukegan, Ill. — Pred.: John Mahnič, 316 So. Utica St. — Taj.: Jacob Podboj, 717—8th Street. — Blagajnik: Blaž. Mahnič, 714 Market St.

16.—Društvo **Sloga** štv. 16, Milwaukee, Wis.—Pred.: Louis Bewitz, 198 1st ave.—Taj.: John Rezel, 406 Virginia St. — Blag.: Matt Schetina, 306 — 1st Ave. — Vsi v Milwaukee, Wis.

17.—Društvo **Bled** štv. 17, So. Lorain, Ohio.—Pred.: Frank Ažman, 1657 E. 31st St. — Taj.: Fr. Vevar, b. 34. — Blag.: John Tomšič, 1740 E. 29th St.—

19.—Društvo **Orel** štv. 19, W. Mineral Kans. — Pred.: John Goršek, b. 469, Stone City, Kans. — Taj.: Mihael Maček, box 484, Stone City, Kans.—Blag.: Ignac Cerne, b. 520, Stone City, Kans.

20.—Društvo **Sokol** štv. 20, Ely, Minn. —Pred.: John Teran, b. 432. — Taj.: John Judnich, b. 479. — Blag.: Anton Bojka, box 442.

21.—Društvo **Orel** štv. 21, Pueblo, Colo. — Pred.: Martin Kočevar, 1219 Eiler Ave. — Taj.: Fr. Stupar, 1234 Eiler Ave. — Blag.: Jacob Heningsman 1230 Berwind Ave.—Seje vsakega 1. ine v mesecu.

22.—Društvo **Danica** štv. 22, Trimountain, Mich.—Pred.: Jacob Zadel, b. 288. —Taj. Matt. D. Likovič, c. o. Baltic Store, Baltic, Mich. — Blag.: Jos. Ozanič, b. 297, Trimountain, Mich.—Seje vsako drugo nedeljo v mesecu.

23.—Društvo **Edinost** štv. 23, Darragh, Pa. — Pred.: Matt Kitz, box 96. — Taj.: M. Brunčič, b. 221, Darragh, Pa.—(Za ekspresne pošiljatve: R. R. Sta. Madison, Pa.)—Blag.: V. Hutter, b. 67, Arona, Pa.

24.—Društvo **Smarnica** štv. 24, Jenny Lind, Ark.—Pred.: Anton Kolbe, b. 102. — Taj.: Anton Ravnikar, b. 84. —Blag.: Fr. Gorenc, R. R. 3, b. 246, Fort Smith, Ark.

26.—Društvo **Bratje Svobode** štv. 26, Cumberland, Wyo.—Pred.: Anton Shiffrar, b. 64.—Taj. John Raspet, b. 237. Blag.: Ig. Bozovičar, b. 47.—Seje vsako 2. nedeljo v mesecu ob 10. uri dp. v dvorani na st. 2.

27.—Društvo **Celje** štv. 27, Frontenac, Kans.—Pred.: Jos. Jereb. — Taj.: John Kernc, b. 147. — Blag.: Louis Preložnik.—Seje vsako prvo nedeljo v mesecu.

28.—Društvo **Novi Dom** štv. 28, Greenland, Mich.—Pred.: Peter Geshell, b. 111.—Taj.: Jos. Mihelič, b. 83.—Blag.: Mike Geshell, b. 83, Greenland, Mich.—Seje vsako četrto nedeljo v mesecu.

29.—Društvo **Domovina** štv. 29, Thomas, W. Va.—Pred.: Jos. Rus, b. 188. —Taj.: Alois Lukeh, b. 381.—Blag.: Knavs, b. 78.

30.—Društvo **Popotnik** štv. 30, Weir Kans.—Pred.: Ant. Indihar, b. 204, Chicopee, Kans.—Taj.: A. Potisek, b. 181, Weir City, Kans.—Blag.: Tomož. Mravlja, b. 221, Weir City, Kans.

31.—Društvo **Slovenski Dom** štv. 31, Sharon, Pa. — Pred.: Fr. Vodenichar, 112 N. Water St. — Taj.: Fr. Stoniša, R. F. D. 57 b. 66. — Blag.: Fr. Bittenc, 108½ N. Water St.—Seje vsako drugo nedeljo v mesecu v prostorih br. Fr. Vodeničar, 112 N. Water St.

32.—Društvo **Sava** štv. 32, Winterquarters, Utah.—Pred.: Mihael Simšek, box 34. Taj.: Fr. Markošek, b. 1. (za expresne posiljatve R. R. Scofield, Utah. Blag.: Peter Mede, b. 92.

33.—Društvo **Naš Dom** štv. 33, Ambridge, Pa. — Pred.: Joseph Pelc, b. 146. — Taj.: Valentin Repovš, b. 591. —Blag.: Peter Švigelj, b. 344. — Vsi v Ambridge, Pa.

34.—Društvo **France Prešeren** štv. 34, Indianapolis, Ind.—Pred.: Matt Purk, 2611 W. Michigan Ave.—Taj.: Anton Radkovič, 742 Holmes ave.—Blag.: F. Mervar, 701 Holmes Ave. — Seje vsako četrto nedeljo v mesecu.

35.—Društvo **Zvestoba** štv. 25, Chicopee, Kas.—Pred.: Jos. Intihar, b. 252. Taj.: Ant. Šular, b. 209.—Blag.: Ant. Rižnar, b. 126.

36.—Društvo **Zveza** štv. 36, Willock, Pa. — Pred.: Jos. Zajc,, b. 155. — Taj.: L. Dolenec, b. 253. — Blag.: Paul Tančar. — Seja vsaka druga nedelja v mes.

37.—Društvo **Proletarec** štv. 37, Lowellville, O.—Preds.: Andreas Dobnik, R. F. D. No. 1, box 132, Poland, O. — Taj.: Lovrenc Tomažič, R. F. D. No. 1, box 132, Poland, Ohio. — Blag.: John Ribič, box 315.

38.—Društvo **Ilirija** štv. 38, Kenosha, Wis.—Pred.: John Ahlin, 360 Oak St. —Taj.: Ignac Radovan, 316 N. Oak St. —Blag.: Fr. Zupančič, 376 Hanson St.

39.—Društvo **Narodni Vitezi** štv. 39, Chicago, Ill.—Pred.: Fr. Hudale, 1340 S. 42nd Ct. — Taj.: John Hodschar, 1726 So. Centre Ave.—Blag.: Fil. Kaplja, 1650 S. Throop St. — Jed. zast.: Felix Namors.—Redne seje vsako prvo soboto v mesecu.

40.—Društvo **Zvon** štv. 40, Durango, Colo.—Pred.: Anton Hegler, b. 1253.—Taj.: Anton Blatnik, b. 521. — Blag.: Martin Verce, b. 427.

41.—Društvo **Slovenija** štv. 41, Irwin, Pa.—Pred. Frank Suša, R. F. D. No. 2, box 138. — Taj.: Fr. Perko, R. F. D. No. 2, box 110. — Blag.: Ant. Retar, R. F. D. 2.

42.—Društvo **Večernica** štv. 42, Aldridge, Mont.—Pred.: John Petek, b. 144 Electric, Mont.—Taj.: Gr. Zobec, b. 144 Electric, Mont. — Blag.: Andrej Pelhan, Electric, Mont.

43.—Društvo **Aurora** štv. 43, Aurora Minn. — Pred.: Vinc. Mikulič, b. 21. — Taj.: John Žumer, b. 13. — Blag.: Jos. Virant, b. 18.—Seje vsako prvo nedeljo v mesecu od 1½ popoldan.

44.—Društvo **Danica** štv. 44, Conemaugh, Pa. — Pred.: Jos. Pavlovič, b. 574.—Taj.: John Brezovec, b. 6.—Blag.: Jos. Dremelj, b. 275. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2 uri pop. v Slovenskem Izobrazevalnem Domu na Franklin, Pa.

46.—Društvo **Gorenjec** štv. 46, Oregon City, Ore. — Pred.: Joseph Zolar, box 176. — Taj.: Matt Skoff, box 307. — Blag.: Joseph Frošt, box 344.

47.—Društvo **Illinois** štv. 47, Springfield, Ill.—Pred.: Fr. Bregar, 1602 E. Capitol Ave. — Taj.: John Podlesnik, 1826 S. 17th St.—Blag.: Fr. Golob, 1818 Middlie St.—Seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Žvegličevi dvorani na 1858 So. 15. St.

48.—Društvo **Triglav** štv. 48, Barberton, O.—Pred.: Martin Železnikar, 432 Bolivo Road.—Taj.: Fr. Tonija, 423 Hopogan ave. — Blag.: John Balant, 311 So. 4th St. — Vsi v Barberton, Ohio.

49.—Društvo **Ljubljana** štv. 49, Girard, O. — Pred.: John Anžiček, z. 362. Taj.: Frank Geršak, box 408.—Blag.: Alojz Strah, box 408.—Seje vsako prvo nedeljo v mesecu.

50.—Društvo **Skala** štv. 50, Clinton Ind.—Pred.: Victor Zupančič, b. 17, R. R.—Taj. Leo Prašnikar, box 67.—Blag.: Karl Vrabič, b. 415.

51.—Društvo **Narodni Dom** štv. 51, Aspen, Colo.—Pred.: Mathias Stariha, b. 34. — Taj.: Louis Lesar, b. 475. — Blag.: A. E. Rigler, b. 582.

52.—Društvo **Zvezda** štv. 52, Brougton, Pa.—Pred.: Ant. Demšar, b. 135—Taj.: Jak. Dolenc, b. 181.—Blag.: Mih. Mali, b. 155.—Seje vsako tretjo nedeljo v mesecu ob ½10 uri dp. v dvorani Sv. Barbare.

53.—Društvo **"V Boj!"** štv. 53, Collinwood, O.—Pred.: Andrej Pelan, 5608 Culeuta Ave.—Taj.: D. Blumel, 6216 Blodgett Avenue. — Blag.: Joe Kunčič, 439 E. 156th St., Collinwood, O. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dop. v dvorani sobrata Travnikarja na 117. St.

54.—Društvo **Jutranja Zora** štv. 54, Glencoe, O. — Pred.: Pavel Dolenc, L. Box 43. — Taj. Ig. Žlemberger, L. Box 12. — Blag.: Joe Zibert, L. Box 11. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dp. v dvorani "Union".

55.—Društvo **Slovan** štv. 55, East Palestine, O.—Pred.: Jacob Cof, box 115. Taj.: Fr. Miklavčič, b. 291. — Blag.: Ant. Jurjavčič, b. 31.

56.—Društvo **Slovenija** štv. 56, New York, N. Y.—Pred.: Zvonimir Jakše, c. o. Knauth, Nachod & Kuhne, New York City.—Taj.: Felix M. Dolinar, 465 Kerrigan Av., West Hoboken, N. J.—Blag. Fr. Ojster, 757 E. 179th St. — Seje vsako drugo soboto v mesecu.

57.—Društvo **Planinar** štv. 57, Black Diamond, Wash.—Pred.: Fr. Kučar, b. 606.—Taj.: Gregor Porenta, b. 701.—Blag.: Fr Potočnik, b. 600.—Seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dp. v Masonic dvorani.

58.—Društvo **Litija** štv. 58, Wilburton, Okla.—Pred.: John Majdič, b. 71. Taj.: Fr. Laufar, b. 71. — Blag.: John Majdič, b. 568.

59.—Društvo **Zavednost** štv. 59, De Pue, Ill.—Pred.: Joe Dolinšek.—Taj.: Jos. Urbanc, b. 253. — Blag.: Dan Badovinac, b. 341.—Vsi v De Pue, Ill.

60.—Društvo **Simon Gregorič** štv. 60 Lloydell, Pa.—Pred.: Fr. Arhar, b. 31. Taj.: Jacob Kovsca, b. 115. — Blag.: John Jereb, box 16.

61.—Društvo **Sparta** štv. 61, Gilbert, Minn.—Pred.: Vikt. Šteh, b. 92.—Taj.: Frank Gimpel, b. 18.—Blag: John Stebe, b. 338. — Seje vsako tretjo nedeljo v mesecu, začetek od 10. uri dopoldne v dvorani Zalarja.

62.—Društvo **Bratska Sloga** štv. 62, Calumet, Mich.—Pred.: Fr. Lesar, 415 6th St.—Taj.: Le oJunko, 26 Oak St., Blag.: John Plautz, 329 — 6th St.

63.—Društvo **Bistrica** štv. 63, Bilton Pa.—Pred.: Joe Poglednik, b. 216.—Taj.: Rudolph Sparhakel, b. 158. — Blag.: Jos. Poglednik, b. 216.

64.—Društvo **Slovenska Zastava** štv. 64, W. Newton, Pa.—Pred.: Otto Tekavec, b. 443.—Taj. Bartol Vertačnik, R. F. D. No. 3, b. 98. — Blag.: Jos. Kerhlikar, b. 89 R. 3.

65.—Društvo **Prvi Maj** štv. 65, Breezy Hill, Kans.—Pred.: Blaž. Godina, R. R. 1, b. 62.—Taj. Rochus Godina, R. F. D. 2, b. 125. — Blag.: Fr. Žnidaršič, R. F. D. 2, b. 57.—Vsi v Mulberry, Kans. Seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri dop. v dvorani sobr. M. Zupan.

66.—Društvo **Prosveta** štv. 66, Alix Ark.—Pred.: Matt. Pivk, R. F. D. No. 1, Altus, Ark. — Taj.: Frank Mazek, b. 26. — Blag.: Gregor Salamon, b. 26.

67.—Društvo **Dolenjc** štv. 67, Huntington, Ark.—Pred.: John Veršnik, b. 36. — Taj.: Karl Petrich, b. 136. — Blag.: Anton Medved.

68.—Društvo **Slovenec** štv. 68, Racine, Wis.—Pred.: Fr. Jelenz, 203 Howland Ave. — Taj.: Ferd. Krumberger, 730 Burbeck St. — Blag.: Mar. Bajuk, 730 Burbeck St.

69.—Društvo **Napredek** štv. 69, Eveleth, Minn.—Pred.: John Kobe, b. 112. Taj.: Jacob Ambrožič, 415 Pierce St. —Blag.: Fr. Steblaj, 508 Grant Ave.

72.—Društvo **Spoznanje** štv. 72, Radley, Kans.—Pred.: Fr. Vehar, b. 47, Radley Sta., Pittsburg, Kans.—Tajnik: Fr. Rugelj, R. R. 1, Pittsburg, Kans.—Blag.: Ant. Kramar, b. 92, Radley Sta., Pittsburg, Kans.—Seje vsako drugo nedeljo v mesecu.

74.—Društvo **Grozd** štv. 74, Virden, Ill. — Pred.: Fr. Raven, b. 12. — Taj.: Jos. Jurak, b. 426. — Blag.: Simon Kaučič.

75.—Društvo **Slovenec** tšv. 75, Roslyn, Wash. — Pred.: Anton Janaček. — Taj.: Louis Aristovnik, b. 866. — Blag.: M. Aristovnik, b. 192.

76.—Društvo **Prijatelj** štv. 76, Skidmore, Kans.—Pred.: John Alič, R. R No. 3, b. 190, Columbus, Kans. — Taj.: Martin Jurečka, R. R. 3, b. 60, Columbus, Kans. — Blag.: Matt. Dabalack, b. 13. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu v dvorani br. Zakrajšeka ob 9. uri dop.

77.—Društvo **Bratstvo** štv. 77, De Kalb, Ill. — Pred.: Matt Hamovz, 1142 Market St. — Taj.: Frank Rep, 1108 Market St. — Blag.: Fr. Zakelj, 1315 Louis St.

78.—Društvo **Zveza** štv. 78, Manor Pa.—Pred.: Fr. Boštjančič, b. 89.—Taj. Louis Bonač, b. 275.—Blag.: Jos. Horvat, b. 118.

79.—Društvo **Dobrodošli** štv. 79, Clo Elum, Wash.—Pred.: Paul Kolar, b. 337. — Taj. Rudolph Jazbec, b. 268.—Blag.: Math. Kavzlarič, box 22.

80.—Društvo **Sovoboda** štv. 80. Brereton, Ill.—Pred. Thomas Felc, Brereton, Ill. — Taj.: Filip Oreškovic, box E. — Blag.: Jos. Stipanovič, b. 87. — Seje vsako prvo nedeljo v mestni dvorani ob 9½ uri dop.

81.—Društvo **Solnce** štv. 81, Red Lodge, Mont. — Pred.: Alois Jeler, b. 47.—Taj.: George Forstner, box 615.—Blag.: Jos. Hrovat, b. 14.

82.—Društvo **Triglav** št. 82, Johnstown, Pa. — Pred.: Carl Cerjak, R. F. D. 3, box 57.—Taj.: Fr. Šustarič, R. F. D. No. 3, b. 56.—Blag.: Mihael Lompret, b. 54, R. F. D. 3.

83.—Društvo **Planina** št. 83, Bingham, Utah.—Pred.: John Samec, b. 78. — Taj.: Geo. Stepan, b. 805. — Blag.: Jurij Prijanovič, b. 78.

85.—Društvo **Slovenski Delavec** štv. 85, Orient, Pa. — Pred.: John Volk, b.b. 133. — Taj.: Jacob Novšek, b. 105, Orient, Pa. — Blag.: Anton Korbar, b. 7, Edenborn, Pa.

86.—Društvo **Slovenski Dom** štv. 86 Chicago, Ill. — Pred.: Ant. Pue, 1340 So. 42nd Ct. — Taj.: Fr. Slaan, 604 N. Curtis St. — Blag.: Jos. Gorican, 474 Milwaukee Ave.—Vsi v Chicagu, Ill.—Seje vsako prvo nedeljo v mesecu na 527 Milwaukee ave.

87.—Društvo **Prostomisleci** štv. 87, Herminie, Pa. — Pred.: Ant. Sornik, b 202.—Taj.: Valent. Urbas, b. 58.—Blag. Fr. Lovše, b. 277. — Seje vsako prvo nedeljo v mesecu.

88.—Društvo **Dobri Bratje** štv. 88 Moon Run, Pa.—Pred.: Fr. Podmišljak b. 222. — Taj.: Mihael Jerala, b. 217.—Blag.: Lenard Mihon, b. 68.

89.—Društvo **Glas Naroda** 89, Midway, Pa. — Pred.: Fr. Zornik, b. 39. — Taj.: Martin Pershina, R. F. D. 1, box 62, McDonald, Pa. — Blag.: Vinc. Janežič, box 34.

90.—Društvo **Rdeči Prapor** štv. 90 Hackett, Pa. — Pred.: Fr. Volk, b. 164. —Taj.: Matt Furar, b. 68. — Blag.: Ant. Slanovič, b. 147. — Vsi v Hackett Pa.

91.—Društvo **Johnston City** štv. 91 Johnston City, Ill. — Pred.: Joseph Cigole. — Taj.: Matt Hren, box 287. — Blag.: Ant. Donat, box 507.

92.—Društvo **Rožna Dolina** štv. 92 Franklin, Kans. — Pred.: Alois Karlinger, R. F. D 4, b. 86, Girard, Kans. — Taj. Fr. Wegel, b. 55, Franklin, Kans. — Blag.: Matt. Šetina, b. 23.

93.—Društvo **Zarja Svobode** štv. 93 Randall, O. — Pred.: Ant. Kocjančič b. 5. — Taj.: John Daničič, R. F. D. 3 b. 114, Warrensville, O. — Blag.: Frank Japelj, b. 26.

94.—Društvo **Triglav** štv. 94, Colorado City, Colo. — Pred.: Joseph Boitz. b. 389. — Taj.: Ant. Fabjančič, b. 498. — Blag.: Fr. Adamich, b. 633. — Seje prvo soboto po desetem v Schmittovi dvorani na Colorado ave.

95.—Društvo **Lilija** štv. 95, Oglesby Ill. — Pred.: Joseph Gorišek, b. 67. — Taj.: Joseph Mencin, b. 197. — Blag.: Joseph Legan b. 11.

96.—Društvo **Bratje Vsizaenega** štv. 96, Livingston, Ill. — Pred.: Leo Zveglich, Livingston, Ill.—Taj.: Fr. Krek. Blag.: John Muvrin, b. 152.

97.—Društvo **Krim** štv. 97, Bessemer, Pa. — Pred.: Henrik Slapničar, b. 121. — Tajnik: Paul Tasoto, box 105. — Blag.: Fr. Meršak, b. 146.—Seje vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani br. J. Serjaka.

98.—Društvo **Sokol** štv. 98, La Salle, Ill. — Pred.: Teo. Grgovic, 5th Union St. 1403. — Tajnik: Ignac Volk, 445 Sterling St. — Blag.: Thomas Golobič, 203—2nd & Union St.

99.—Društvo **Slovenski Rudar** štv. 99, So. Willmington, Ill. — Pred.: Anton Skube, b. 333. — Taj.: Fr. Žnidaršič, b. 380. — Blag.: Jos. Gorz, b. 282.

100.—Društvo **Golobček** štv. 100, Victor, Colo. — Pred.: Anton Žitnik, b. 148, Goldfield, Colo. — Taj.: Matt Božič, box 293. — Blag.: Jos. Mohor, b. 373.

101.—Društvo **Trdnjava** štev. 101, Grays Landing, Pa. — Pred.: Al. Draksler, b. 24. — Taj.: Matt. Žele, Grays Landing, Pa., b. 132. — Blag.: Fr. Kastelic, b. 21, Martin, Pa.

102.—Društvo **Nada** štv. 102, Chicago, Ill.—Pred.: Johana Stroj, 1156 W. 18th St. — Taj.: Elziabeth Kure, 2634 So. Hamlin Ave.—Blag.: Mary Hočevar 2317 So. Leavitt St. — Vse v Chicago, Ill. — Seje vsako drugo nedeljo v mesecu: 1843 So. Centre Ave.

103.—Društvo **Jutranja Zora** štv. 103, La Salle, Ill. — Pred.: Mary Grgovic, 835 Crosat St. — Taj. Fanny Novlan, 5th Croset St. 528. — Blag.: Marija Pirnat, 1237 Main St. — Seje vsako drugo nedeljo v mesesu od 1. uri pop. v dvorani Mrs. Potink.

104.—Društvo **Zavedne Slovenke** štv. 104, So. Lorain, Ohio. — Pred.: Ivanka Krištof, 1605 E. 29th St. — Taj. Josefa Eisenhardt, 1777 E. 29th St. — Blag.: Antonija Svet, 1685 E. 31st St.

105.—Društvo **Studenček** štv. 105, Indianapolis, Ind. — Pred.: Fred. Matelič, 517 W. Washington St. — Taj.: John Sekli, 966 W. Pearl St. — Blag.: Frank Kanalec, 501 W. Washington St.

106.—Društvo **Prostost** štv. 106, Imperial, Pa. — Pred.: Alois Capude, b. 86. — Taj.: Ignac Muršec, b. 328. — Blag.: Jos. Susterič, box 94.

107.—Društvo **Planinski Raj** št. 107, St. Louis, Mo. — Pred.: Val. Sever, 3404 S. 2nd Street. — Tajnik: John Bertoncelj, 3404 S. 2nd Street. — Blag.: Jos. Dolenc, 3127 S. 7th St. — Seja se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu na 9th St. in Alben ave. ob 2 uri popoldan.

108.—Društvo **Jutranja Zora** št. 108 Ely, Minn. — Pred.: Ana Teran. — Taj. Marija Hrast, box 52. — Blag.: Marija Klemenčič.

109.—Društvo **Orel** štv. 109, Ladysmith, BB. C. — Pred.: Mirosl. Grgich. — Taj.: Jos. Pečjak, b. 120. — Blag.: Anton Turk, South Welington, B. C.—Seje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri v prostorih br. predsednika.

110.—Društvo **Slovenski Rudar** štv. 110, Chisholm, Minn. — Pred.: Louis Marn. — Taj.: Jos. Drobnič, b. 152.—Blag.: Alois Gande, b. 212. — Vsi v Chisholm, Minn.

111.—Društvo **Zvezda** štv. 111, Aurora, Minn. — Pred.: Marija Glavan, b. 11. — Taj.: Marija Kovach, b. 78. — Blag.: Neža Lesar.

112.—Društvo **Slovenski Sinovi** štv 112, Bear Creek, Mont.—Pred.: John Luzar, b. 152. — Taj.: John Kostelic, b. 161. — Blag.: John Chesarek, b. 16. — Vsi v Bearcreek, Mont.

113.—Društvo **Mangart** št. 113, Sunny Side, Utah. — Pred.: Fr. Lutrič, b. 14. — Taj.: Jacob Medved. — Blag.: John Starič, b. 56.

114.—Društvo **Živila Ilirija** štv. 114, Roundup, Mont. — Pred.: Tho. Pavlin, b. 415. — Taj.: Lucas Zupančič, b. 415. Blag.: Ant. Kenda, b. 151. — Seje vsako prvo nedeljo vmesecu od 9. uri do poldne.

115.—Društvo **Jolietska Zavednost** štv 115, Joliet, Ill.—Pred.: Fr. Vreček, —Taj.: Mihael Likevich, 512 N. Broadway St. — Blag.: Martin Pluth, 1307 Broadway St. — Se

GLASILO
Slovenske Narodne Podporne Jednote

Izhaja tedensko.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravništvo:
2821 SOUTH 40th AVE.,
Chicago, Ill.

Velja za vse leto $1.00.

ORGAN
OF THE
SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY
Issued weekly.

OWNED BY THE SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

OFFICE:
2821 SOUTH 40th AVE.,
Chicago, Ill.

Subscription, $1.00 per year.

DOPISI.

Fitz Henry, Pa.

Dne 13. september je ponesrečil v rovu naš brat Maks Lavfar, član društva "Svobodomisleci" štev. 169, doma iz Vač pri Litiji. Komaj je pričel z delom, se je utrgala nad njim premogova plast in ga pokopala pod seboj. Na pomoč so priheteli takoj bližnji tovariši in ga spravili na površje. Zdravnik je konštatoval, da so njegove poškodbe težke in da ga je treba odvesti v bolnico. Ubogali smo zdravnika in odpeljali ponesrečenega brata v bolnišnico, kjer se sedaj čaka zdravja.

Vsem sosednim društvom in posameznim bratom, ki so se udeležili dne 31. avgusta veselice našega društva in pripomogli do vspeha, izrekam najtoplejšo zahvalo. Veselica je dobro vspela, čistega prebitka smo imeli $59.07.

F. Juvan, tajnik.

South Range, Mich.

Minolo je komaj nekaj mesecev, ko smo izgubili br. Joseph Paverja. Ponesrečeni brat je padel kakih 25 čevljev globoko v jamo, v katero mečejo skalovje in rudninske odpadke. Obležal je mrtev na mestu. Zdaj je pa na isti način ponesrečil brat Math. Repovšek, ki je bil tovariš Paverju, ko je ponesrečil in pomagal spraviti njegovo truplo na površje. Zdaj je njega zadela ista žalostna usoda. Oba sta bila dobra in zvesta člana društva "Danica", štev. 22.

Rajni Math. Repovšek zapušča v South Range soprogo in enega otroka, v Balticu pa sestro, omoženo Hobal. Društvo je ranjemu bratu oskrbelo veličastven pogreb in mu v zadnji pozdrav kupilo venec. Poleg se je pa Joseph Florjančič zavzel, da se mu položi še en venec na krsto. Obrnil se je do prijateljev, ki so darovali $16.50 za venec in 50c za ekspres.

Darovali so sledeči po 25c: Fr. Horjančič, Jos. Horjančič, Geo. Urmas, Jos. Urmas, Jacob Stebe, Anton Stopar, Ignac Cotman, Peter Touchar, Frank Starin, Fr. Skrlep, John Barich, Frank Hobal, John Zandar, Anton Gregorac, Strušnik, Mate Rotar, Anton Hobal, Mihael Touchar, John Perc, Math Cebosek, Andrej Gregorin, Anton Čebul, John Lušar, John Jereb, Jos. Perc, Peter Starin, Franc Žitnik, Zotlar, Frank Urmas, John Urmas, John Prešern, John Lampe, Franc Jerovšek, Frank Lampe, Lois Perne, Joseph Radenšek, Math Videnšek, Peter Vuk, John Kroll, Gregor Simenc, John Rakef, Frank Zajtz, Valentine Zaje, John Štimac, Andrew Simenc, Alois Dolar, Sajovič, Anton Mušič, Jerman, John Čotic, Frank Vampovšek, Erček, John Colnar, John Vode, John Ručigaj, John Brojan, Frank Vilar, John Perc, Michael Zenčar, Jos. Jellen, Andrej Jellen. Po 50c: Andrew Spacal, M. D. Likovich, Frank Hobal. Skupaj $17.00 za ktero svoto smo kupili venec.

To je zopet slučaj, ki govori jasno, kolike vrednosti je podporna organizacija za slovenske delavce v Ameriki.

Vsi, ki še niste danes pri nobeni podporni organizaciji, pridružite se naši jednoti, da vas smrt ne najde nepripravljene.

M. Likovich.

Lincoln, Ill.

Z delom gre malo boljše, vendar pa še ne delamo vsaki dan.

Dne 12. septembra se je pripetila v tukajšnem rudniku strašna nesreča. Nakrat je nastal silen pok in razstrelba je opalila tri rudarje tako silno, da ležijo sedaj v bolnici. Med ponesrečenimi je tudi br. Jože Tičer, tajnik tukajšnega društva "Slovenske narodne podporne jednote."

Solze so stopile rudarjem v oči, ko so videli ležati svoje tovariše—žrtve kapitalizma na tleh, ki so v interesu kapitala zavoljo koščeka vsakdanjega kruha izgubili skoraj svoje življenje.

Slovenski delavci. Ta žalosten dogodek potrdi ponovno zlato resnico, da mora biti vsak ameriški slovenski delavec član podporne organizacije.

Slovenci pridružite se "Slov. nar. podp. jednoti, ker ona za vse brate in sestre skrbi enako v bolezni, smrti in nesreči. Ne odlašajte z vstopom, ker nihče nevé, kje in kedaj ga zadene nesreča.

Maks Brezlen.

East Palestine, O.

Društvo "Slovan", štev. 55 je izgubilo zvestega člana Jožefa Hofaka. Rajni je umrl dne 6. septembra v bolnišnici v Pittsburgu. Pokopali smo ga dne 9. septembra na pokopališču v East Palestine, O. Pogreba so se udeležila vsa tukajšna slovenska društva, katerim izrekam v imenu društva "Slovan" najiskrenejšo zahvalo.

Rajni zapuščen tukaj žalujočo soprogo s šestimi otroci in eno sestro.

Žalujoči soprogi in otrokom naše sožalje, rajnemu bratu pa bodi lahka gruda v tujini.

Frank Miklavčič.

Springfiled, Ill.

Društvo "Illinois" je sklenilo, da se asesment plačuje pred sejo. Člani naj vzamejo ta sklep na znanje, ker bodeva z blagajnikom, že ob dveh na mestu, da pobereva mesečne prispevke v smislu društvenega zaključka. Prosim, člane naj vpoštevajo ta blagohoten poziv in naj bodo ob pravem času v dvorani. Ako bodo člani vpoštevali sklep društva, se bo vseeno lahko pričelo s sejo že ob pol dveh.

Za prihodnje sejo imamo zelo važne točke na dnevnem redu. Najvažnejšo točko bo tvorilo seveda poročilo delegata o peti redni konvenciji naše jednote. Komur je za jednoto in mu ni blagor društva deceta briga, ne bo zamudil te velevažne seje. Slišal bo iz ust delegata, katerega je sam pomagal izvoliti, kako je konvencija rešila težka vprašanja, ki so čakala na njo. Vsakdo bo lahko izvedel, kaj se je ukrenilo, da se da jednoti trdo gospodarsko podlago, da bo kos obveznostim napram svojim članom v najžalostnejših slučajih. Čestokrat se je stavilo vprašanje: "Čemu te konvencije?" Poročilo delegata bo odgovor na slična vprašanja. Iz poročila bo posneti, ali konvencije koristijo ali ne.

Z delom se je v tukajšnih rudnikih obrnilo sedaj na boljše. Vendar se pa delo še vedno težko dobi. Zato ne svetujem, da bi slovenski delavci sem hodili za delom.

Slovenskih društev imamo sedaj deset. Vsa društva dobro napredujejo. Po mojem mnenju pa napreduje slovenska godba, ker se ševilo koračnic, polk in gibajočih valčkov od vaje do vaje množi. Tudi pevsko društvo "France Prešeren" napreduje v vsakem oziru.

Dne 12. oktobra nas obišče znani slov. govornik Etbin Kristan, soc. občinski svetovalec iz Ljubljane. Pokažimo omenjenega dne, da je zavednost med Slovenci v Springfieldu doma.

John Podlesnik, tajnik.

Ladysmith, B. C. Canada.

Tu obstoji postojanka "Slovenske narodne podporne jednote". Postojanka ni po številu velika in močna, ker je tu malo Slovencev. Vendar je pa močna v smislu naših ciljev in načel.

Po narodnosti je tu največ Hrvatov, Črnogorcev in Slovakov, med katerim so nekateri pri našem društvu.

Z delom ni nič, ker je tukaj štrajk. Kjer je štrajk tje pa noben pošten delavec ne gre iskat dela. Noben delavec, ki ima v sebi le drobtinico delavskega ponosa, se zaveda, da s svojim delom živi vso kapitalistično drhal v baržunu in svili, kakor tudi njene priveske, ne bo postal izdajalec svojih tovarišev ali stavkokaz.

Koliko časa bo trajala stavka, ne morem povedati. Tukaj se je strokovna organizacija ali unija še le oživela. Zato so kapitalisti tudi bolj trdovratni. Ali delavci bežijo na vse kraje, ostavljajo mesto, kjer so delali leta in leta, ker nočejo postati stavkokazi — izdajalci svoje domovine, svojega Boga, svoje dece, svojih tovarišev in sami sebe.

Napisal sem te vrstice v svarilo, da kateri slovenskih delavcev ne sede vabljivim in sirenskim oglasom na limanice, katere priobčujejo kapitalistični listi dan za dnevom.

M. T.

Chicago, Ill.

Dne 12. oktobra 1902 se je v Chicagu zbralo nekoliko Slovencev, da ustanovijo svoj pevski zbor. Kakor na vsakem ustanovnem shodu, je tudi na tem shodu prišlo do obširne razprave, katere končni zaključek je bil, da se ustanovi pevski zbor. Ta zaključek, našlanjajoč se na kulturno potrebo Slovencev v Chicagu, je rodil slovenski delavski pevski zbor "Orel".

Samopôsebi se razume, da se ima vsako novoustanoveljeno društvo v začetku boriti s težkočami, ki so še toliko večje pri vsakem pevskem društvu ali zboru, ker pridejo v poštev troški za učitelja, note, kakor tudi posluh in glas pri aktivnih članih. Tudi ustanovljeni slovenski delavski pevski zbor "Orel" je imel tekom svojega desetletnega obstanka razne težkoče in ovire, ki pa niso bile nikdar tako velike, da bi ga ustavile v njegovem razvoju.

Vsem Slovencem v Chicagi je znano, kakor tudi drugim Slovanom, da je "Orel" sodeloval povsod, kjer je šlo za napredek v duhu časa. S tem je "Orel" zvršil le svojo nalogo, katero so mu začrtali njegovi ustanovitelji ob njegovem rojstvu. Tekom desetih let svojega obstanka si je med vsemi naprednimi Slovenci pridobil simpatije, zategadelj je še danes želja vseh članov "Orla", da slovenskemu delavskemu pevskemu zboru ostanejo še v prihodnje vsi naklonjeni, ki ljubijo petje in znajo ceniti umetnost in kulturo.

Slovenski delavski pevski zbor "Orel" bo dne 12. oktobra priredil svojo desetletnico. Pred desetimi leti dne 12. oktobra se je ustanovil in dne 12. oktobra 1912 bo v veliki "Narodni Dvorani" s koncertno veselico obhajal prvo dekado v svojem življenju.

Začetek koncertne veselice je točno ob osmih zvečer. Vstopnina za osebo 25c. Na veselici bodo sodelovali razni slovanski pevski zbori in godba na lok. Ob tej priliki vabimo vsa chikaška podporna in druga društva, da se v najobilnejšem številu udeležijo desetletnice, ker bo "Orel" vrnil vsakemu društvu ob enaki priliki bratski poset.

Slovenci in Slovenke. Prihite na desetletnico vsi, ki ljubite umetnost in petje!

V torek dne 8. oktobra ob osmih zvečer se vrši v "Narodni Dvorani", na voglu Center ave. in 18. ceste seja slovenskega delavskega pevskega zbora "Orla". Desetletnica je pred durmi. Rešiti bo treba važne reči. Zategadel je tudi potreba, da se seje udeležijo vsi aktivni in podporni člani.

Odbor.

Collinwood, O.

Veže me dolžnost, da v imenu društva "Mir", štev. 142 S. N. P. J. izrečen najprisrčnejšo zahvalo vsem bratskim društvom, ki so se udeležila slavnostnega razvitvja naše društvene zastave, posebno pa društvu "Naprej", štev 5, "V boj", št. 53, "Zavedni Sosedje", štev. 158, družini Viktor Bernot, kakor tudi kumu in kumici Math. in Neži Kastelic za podarjene trobojnice. Ne smem pa pozabiti društvo "Primož Trubar", ki je darovalo pet dolarjev in dr. sv. Barbare, štev. 26, ki se je mnogoštevilno udeležilo pohoda.

Ista hvala gre tudi članom drugih jednot in zvez, ki so se udeležili naše slavnosti.

Obveščam vse člane in članice našega društva, da nas je žensko društvo "Planinski Raj", štev. 185 povabilo na vinsko trgatev, katero priredi v dvorani Dan. Staničiča. Vsakdo bo smel krasti grozdje poljubno. Toda paziti bo moral, da ne pride v pest zalim vinačaricam in brhkim viničarjem, ali pa starikavemu in šepavemu občinskemu stražniku, da mu ne bo treba delati pokoro za svoj greh v občinski "špehkamri".

"Primorska Soča", štev. 94 S. S. P. Z. priredi svojo veselico v dvorani g. Baumana, 117 stop. kjer sedaj krčmari brat Anton Škof. Tudi zato veselico smo dobili vabilo.

Vse člane in članice opozarjem, da se bolj številno udeležujejo mesečnih sej, katere se vršijo vsako tretjo nedeljo ob devetih dopoldne v navadnem zborovalnem prostoru.

Ne pozabite, da imamo poleg rednega asesmenta še 25c za 'Glasilo'.

Kdor še ni poravnal za regalije, naj to stori na prihodnji seji.

Martin Pogorelc, tajnik.

SLOVENCI, PROČ OD BINGHAM, UTAH!

Tu traja štrajk na celi črti. Vzrok štrajku je beraška plača, ki ni zadostovala za najnujnejše življenske potrebščine. Noben slovenski delavec naj ne hodi sem iskat dela, dokler stavka ni končana.

J. S.

Naznanila in vabila.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA.

V smislu sklepa pete redne konvecije S. N. P. J. imajo čikaška društva v mesecu oktobru imenovati dvanajst kandidatov (tinj) za glavni pomožni odbor. Vsako društvo imenuje dva kandidata za volitve, ki se vrše potom splošnega glasovanja v mesecu decembru t. l.

Izvoljen pomožni odbor bo nastopil svoje delo z mesecem januarjem 1913 za dobo treh let. Šest kandidatov, ki bo dobilo večino glasov, se bo smatralo izvoljenim.

Nominacija se vrši v oktobru, volitve pa v decembru.

Peta redna konvencija je zaključila, da naj se uvede zavarovanje otrok. Treba je, da se prijavi tisoč otrok, da bo mogoče uveljaviti zavarovanje otrok. Na mesečnih sejah v oktobru in novembru naj se poizve člane, ki hočejo zavarovati svoje otroke za slučaj smrti. Posmrtnina bo znašala $75, mesečni prispevek pa 10c.

Sklad za zavarovanje otrok ne bo v stiku z drugimi skladi jednote ,temveč se bo upravljal posebej. Društveni tajniki naj sporočijo gl. tajniku do koncem novembra natančno število otrok, ki se hočejo zavarovati.

John Verderbar, gl. tajnik.

RAZPIS SLUŽBE.

Z dnem prvega oktobra se razpisuje služba upravitelja pri "Glasilu". Vse tozadevne ponudbe naj se pošljejo do zadnjega oktobra bratu John Verderbarju, gl. tajniku Slov. Nar. Podp. Jednote. Službo je nastopiti po prvi redni novemberski jednotini seji, vsekakor pa z dnem 1. decembra, ker se v decembru poveča "Glasilo". Plača je v smislu zaključka pete redne konvencije Slov. Nar. Podp. Jednote.

Vsak brat, ki ima zmožnosti za upravitelja, se lahko zglasi za upravniško mesto. Na ponudbe, ki bode prišle po prvem novembru, se ne bo oziralo.

Zalog na Kranjskem.

Dne 27. decembra 1911 je umrl moj sin Leopold žalostne smrti v Radley, Kansas; ponesrečil je v premogokopu. Ker je bil član društva "Spoznanje", štev. 72 S. N. P. J., preskrbel mu je njegov delavni tajnik, Franc Rugelj, dostojen pogreb. Zavzel se je tudi na zapuščino mojega pokojnega sina, ter je tožil družbo Hamilton Co. za odškodnino. Poslednja družba mi je izplačala $700 Moj sin je bil tedaj član "Slovenske Narodne Podporne Jednote" in pri nji zavarovan za $600. Tudi ta znesek je prejel podpisani, ki si vsled tega šteje v dolžnost na tem mestu zahaliti gospodu Francu Rugelju za njegovo požrtvovalnost v prid rojakom, ter priporočati ameriškim Slovencem društvo "Spoznanje", sploh Slovensko Narodno Podporno Jednoto vobče.

Janez Stravs.

Breezy Hill, Kans.

Bratje in sestre društva "Prvi Maj", štev. 65, vsi na sejo dne šestega oktobra. Na tej seji bo poročal delegat o peti redni konveciji naše jednote. Na dnevnem redu so tudi druge važne **točke.**

Kdor se zanima za našo podporno organizacijo, naj pride zanesljivo na sejo omenjenega dne.

Rochus Godina, tajnik.

VABILO

na veliko jesensko veselico, katero priredi društvo "Nada", štev. 102, S. N. P. J. prihodnjo nedeljo ,dne 6. oktobra, ob 2. uri popoldne v Narodni Dvorani, na 18. cesti in Centre Ave.

Zanimiv program, kakor tudi točna poslužba, bode gotovo nudila občinstvu dovolj zabave in užitka.

Zatoraj bratje, rojaki in rojakinje, vsi v nedeljo popoldne na veselico, da se zopet enkrat pošteno zabavamo v domačem krogu. —

Ob enem opozarjam vse društvene članice, da se zgoraj omenjene veselice vse udeleže. Katera izostane brez tehtnega in od društva opravičenega vzroka, **zapade kazni po društvenem sklepu.**

Na svidenje!

Elizabeta Kure, tajnica.

Collinwood, O.

Vsem članom društva "V Boj!" štev. 53 na znanje.

Tukajšnjo žensko društvo "Planinski Raj", štev. 185 priredi dne 12. oktobra v dvorani Staničiča, 117½ stop vinsko trgatev, na katero je povabljenuo tudi naše društvo.

Ker se naša seja vrši še le v nedeljo 13. oktobra, se obračam do vseh članov, da se udeleže vinske trgatve v soboto ob sedmih zvečer v največjem številu.

Dolžnost nas veže, da pomagamo mlademu društvu.

D. Blümel, tajnik.

Bessemer, Pa.

Obveščam vse člane društva "Krim", štev. 97, da naj v prihodnje pošiljajo vsa pisma, ki se tičejo tajniškega posla meni kot novoizvoljenemu tajniku.

Prihodnje seje naj se udeleži vsak član, ker bo na seji poročal delegat o delu pete redne konvencije.

Frank Mišič, Bx 146,
Bessemer, Pa.

O petrolejskih svetilkah.

Plinova in električna luč sta spodrinili s svojo jarko svetlobo in zaradi svoje enostavnosti že po velikih krajih petrolejsko razsvetljavo. Prednost, ki jo ima petrolejka, je v tem, da gori mirno in enakomerno, med tem ko plinova luč zelo plapola. Tudi vidu je gorenje petrolejke bolj prikladno, kakor pa plinova luč. Očesni zdravnik dr. Starkle v Bazlu je dognal, da je luč tem nevarnejša očem, čim krajše valove njeni žarki. Petrolejška luč ima najmanj teh škodljivih žarkov potem sledi plinova luč, električna in najbolj škodljiva je acitelenska razsvetljava.

Druga prednost petrolejke je v tem, da je cena. Na uro velja (za svetlobo 16 sveč) petrolejska razsvetljava nekaj več kakor poldrug vinar, plinova nekaj več kakor dva in pol vinarja in električna razsvetljava skorj pet vinarjev. Ali vse te prednosti ima petrolejka le tedaj, če je skrbno osnažena in če se previdno ravna z njo. Kdor pa jo snaži malo, kdor jo privije previsoko ali prenizko, ta ima v petrolejki zdravju škodljivo in nevarno razsvetljavo.

Splošno razširjena slabost je, da prav zelo privijajo petrolejko, kadar se ne rabi polne svetlobe. S tem se ne prihrani prav nič na petroleju, temveč se doseže le to, da ne izgori popolnoma. Plini, v katere se razkraja petrolej pri gorenju in ki tvorijo na stenu spodnjo, črno plast, ne morejo z delci oglja popolnoma zgoreti, ker plamen ni dovolj močan. Nezgorjeni plini in delci oglja napolnijo zrak v sobi in ga okužijo temeljito. Ako pa je petrolejka privita previsoko, tedaj sa razvija toliko oglja, da ne more ves zgoreti; gost, črn dim se vzdiguje iz cilindra; ta dim je počasen, ali gotovo učinkujoč strup za pljuča. Nekaj nesreč naj navedemo, ki so se zgodile zaraditega, ker je petrolejka gorela premočno: V Verni v Harzu so našli zjutraj poljsko družino, ki je spala v enem prostoru in štela pet oseb, onesveščeno. Treh otrok niso mogli več zbuditi v življenje. — V Spandavi bi se bile kmalu zadušile ženske uslužbenke na kolodvoru. Ker niso prišle zjutraj, da bi osnažile čakalnice, so poizvedovali, kje da so. Slednjič so udrli v njihovo zaklenjeno spalnico, kjer so bile vse v nezavesti. Po dolgem trudu jih je zdravnik spravil k zavesti. Pustile so, da so vso noč gorele petrolejke in to je bil vzrok nezavesti.

Prav slabo navado ima oni, ki pušča goreti petrolejko vso noč. Pri petrolejkah je še neka druga nevarnost. Ako ne ravnamo s petrolejko previdno, tedaj nastopi lahko eksplozija. Eksplozija nastopi, če je svetilka slabo osnažena in če ne ravnamo z njo pravilno. Ako dogori petrolej v stekleni posodi, tedaj se prazen prostor napolni s plinom. Ako je sten preozek, tako da ne izpolni vsega prostora v gorivcu, tedaj skoči plamen navzdol, če upihnemo luč odzgor in plin se vname, posoda za petrolej se razpoči. Plini se tudi vnamejo, če se polni svetilka med tem, ko še gori. Tudi takrat se vnamejo plini, če gremo z gorečo svetilko prehitro iz sobe v sobo. Pri snaženju je treba paziti pred vsem na to, da ne ostane odstriženi sten v gorivcu. Če pade le iskra v ostanke, nastane tudi rada eksplozija. Zračne luknjice v gorivcu ne smejo biti nikdar zamašene. Petrolejko je treba vsak dan temeljito osnažiti, ne le **tedaj, kadar se ji doliva petrolej.** Tudi je dobro, da se napolni svetilka vsak dan, čeprav še ni popolnoma prazna, ker svetloba petroleja, ki zaostaja v posodi, pojema polagoma.

Ob dolgih zimskih večerih, ko gori petrolejka po več ur, je treba sobo večkrat prezračiti, ker luč vsesava kisik iz zraka, ki je največjega pomena za naša pljuča. Razentega posuši vsaka razsvetljava zrak in preveč razgreje zgornje zračne plasti. To povzročuje vročo glavo in mrzle noge, večkrat tudi glavobol. Z zračenjem se tega obvarujemo.

Denarna vrednost v papirjih na svetu.

Ameriški trgovski in delovni urad je izdal pravkar poročilo, iz katerega je razvidno, kako ogromen kapital je naložen v papirjih. Na vsem svetu se cenijo vrednostni papirji na 110.000 da 115.000 miljonov dalrjev, od katerega kapitala se nahaja samo na Angleškem, na Francoskem in na Nemškem 64.000 miljonov. Če računamo povprečno, da nosi ta kapital na leto po 4%, tedaj znašajo obresti samo v teh treh državah nad 25.000 miljonov. Naslednja tabela nam predočuje, kako je razdeljen kapital, ki je naložen v vrednostnih papirjih, po posameznih državah. Ker vrednost papirjev narašča in pada, navajamo najnižjo in najvišjo vrednost, in sicer za leti 1908 in 1910, da se obenem razvidi iz pregleda, kako narašča ali pada vrednost.

Dežele	Konec 1908 milijonov dol.:		
Vel. Britanija	25.090	do	26.055
Zedin. države	22.195	"	23.160
Francosko	19.879	"	20.265
Nemčija	15.440	"	16.405
Rusija	4.825	"	5.211
Avstro-Ogrska	4.053	"	4.246
Italija	1.930	"	2.316
Japonsko	1.158	"	1.351
Druge dežele	6.369	"	7.334
Skupaj	100.939	do	106.343

Dežele	Konec 1910 milijonov dol.:		
Vel. Britanija	27.020	do	27.406
Zedin. države	25.090	"	25.467
Francosko	20.458	"	21.230
Nemčija	17.370	"	18.335
Rusija	5.597	"	5.983
Avstro-Orska	4.439	"	4.632
Italija	2.509	"	2.702
Japonska	1.737	"	2.316
Druge dežele	6.755	"	7.720
Skupaj	110.975	do	115.800

Če vzamemo najvišjo vrednost, se nam pokaže, da znaša imetje vesoljnega sveta, ki je naloženo v papirjih, okolo 116.800 miljonov dolarjev.

POJASNILA K ZAPISNIKU.

Sprejeta je bila in vzeta na znanje resolucija, katero je poslal g. A. Skubic konveniji in katero smo priobčili v zadnji izdaji "Glasila".

Razmerje glasov pri volitvi posameznih glavnih odbornikov je bilo sledeče:

Predsednik.

Miklavčič 48 glasov. Železnikar 49, Puc 15.

Ožja volitev.

Miklavčič 66, Železnikar 45.

Prvi podpredsednik.

Šarc 30 glasov, Stalik 12, Gašelj 4, Stefančič 23, Zalokar 20, Grgovič 3, Skubic 18.

Ožja volitev.

Stefančič 58, Šarc 52.

Drugi podpredsednik.

Lovše 21 glasov, Skubic 25, Šarc 35, Lavrič 3, Puc 21, Lah 6.

Ožja volitev.

Skubic 62, Šarc 47.

Tajnik.

Verderbar 87 glasov, Kogoj 17, Cajnkar 5, Černe 3.

Blagajnik.

Korče 48 glasov, Potokar 42, Vogrič 22.

Ožja volitev.

Potokar 59, Korče 53.

Zapisnikar.

Namors 23, Kuhelj 89.

Namestnik za tajnika in blagajnika.

Cajnkar 69, Černe 40.

Nadzorni odbor.

Terbovec 82, Pogorelc 54, Puc 20, Demšar 32, Kušljan 38, Varšek 24, Stalik 16, Golob 41, Junko 15.

Porotni odbor.

Stalik 26, Hrast 79, Šarc 45, Železnikar 46, Šetina 39, Bricelj 11, Demšar 18, Lesar 14, Goršek 17, Hofman 9, Kostelc 7, Sever 2, Varšek 1.

Razno.

* **Kako človek umira?** Na to zanimivo vprašanje je nekoč odgovoril znani nedavno umrli profesor na kliniki Nothnagel na Dunaju v "Zeitschrift für Krankenpflege". Pri tem vprašanju ni misliti duševno stanje umirajočega, ne strah pred smrtjo, ampak gre pred vsem za to, ali je umiranje zvezano z bolečinami in mukami ali ne. Preprosto opazovanje nam to pojasni. Če zadene vojaka krogla v glavo tedaj, ko v boju hiti naprej z naporom vseh svojih sil, ne čuti nikakoršnih bolečin, nego je takoj mrtev. Da se čutijo bolečine, mora vtisk kjerkoli dospeti po živcih do možganov in zbuditi občutek. Dokazano je pa, da je krogla hitrejša nego delovanje živcev, in zaradi tega krogla prej prodre glavo, nego človek sploh čuti kakšne bolečine in v resnici pripovedujejo ranjenci vobče, da jih je šele kri opozorila na to, da so ranjeni. Prav tako nastopi smrt brez bolečine v onih primerih, vkaterih konča življenje hipna sila n. pr. skalovje, giljotina, obglavljenje z mečem. Na glavi umorjenca opažamo časih gibanje živcev; to se pa dogaja zaradi tega, ker se ne dovaja več možganom s kisikom prepojena kri, ker je vrat prerezan. Razentega pa otrpnejo zaradi hudega pretresa vse stanice, ki bi utegnile prenašati zavest. Glede na smrt utopljencev, kakor pripovedujejo sami, ki so se potapljali, pa so jih rešili komaj zadnji trenotek pred smrtjo. Nekateri pravijo, da niso čutili prav ničesar, nekateri pripovedujejo celo o prijetnih občutkih in le malo je takih, ki so trdili, da so čutili v prsih hude pekočine. Skoro vsi pa potrjujejo, da so se jim prav živo obnovili posamezni spomini ali pa cela vrsta spominov, ki so nanje že davno pozabili. O enakih vtiskih pripovedujejo oni, ki se ponesrečijo v gorah. Večinoma ne čutijo nikakršnih bolečin, ampak pripovedujejo le o naglici svojih misli, nekateri tudi o nekakšnem posebnem zvončkljanju, ki so ga čuli, nekateri pa pripovedujejo o jako prijetnih občutkih, ki so jih imeli ob padcu. Tudi smrt, ki nastane zaradi izkrvavitve, ne provzroča nikakršnih bolečin; z odtekanjem krvi gine počasi tudi zavest. In če slednjič nastopi smrt zaradi bolezni, izgine bolniku proti koncu tudi vsa zavest, celo v onih primerih, ko mislijo ljudje, da je bolnik umrl ob popolni zavesti. Vobče je torej gotovo, da umiranje za telo ni mučno, mučen je le duševni strah pred smrtjo.

— **Statistiko o ločenih zakonih.** — Statistiko o ločitvi zakonov v Evropi je pravkar izdelana. Največ ločenih zakonov je v Švici: na 100.000 prebivalcev odpade vsako leto 43 ločitev; na Francoskem na vsakih 100.000 prebivalcev 33 ločitev, na Danskem 27, na Pruskem 21, na Angleškem 17, na Norveškem 15, na Holandskem in v Belgiji 14, na Bavarskem 13, na Švedskem 10, na Avstrijskem 8 in na Finskem 6. V Švici je združena poroka z večjimi sitnostmi in stroški kakor ločitev zakona. Ločitev zakona v Švici stane le 40 mark. Novo civilno pravo, ki postane letos v Švici veljavno, prinaša še več olajšav za ločitev zakona.—Največ ločenih zakonov je pa v Ameriki. O tem ni dvoma.

Sedem in osemdeset

tisoč ljudi ima vloge o tej banki. Nekateri živijo v drugih državah, zopet drugi v stari domovini. Pošiljajo nam s pošto svoje prihranke, ker je ena največjih in najvarnejših bank v Ameriki. Z enim dolarjem lahko začnete vlagati in vloga vam bo nosila štiri do sto obresti.

The Cleveland Trust Company

SAVINGS BANK
5 MIL. DOLARJEV

St. Clair office, St. Clair St.
cor. E. 40th, CLEVELAND

Za pet dolarjev na leto lahko najamete hranilni predal (box) iz Armorjevega jekla, v katerem so vaši privatni papirji, vrednosti varni pred ognjem, tatovi, vlomilci in drhalskimi napadi Vabimo Vas, da si ogledate hranilne predale med uradnimi urami.

VABILO

na veliko koncertno veselico, katero priredi ob desetletnici svojega obstanka in ustanovitve

Slov. del. pevski zbor Orel.

v soboto, dne 12. oktobra 1912 ob osmih zvečer v "Narodni Dvorani", na vogalu Center Ave. in 18. ceste.

Na veselici bodo sodelovali razni slovanski pevski zbori in izvrstna godba na lok pod vodstvom g. M. Čada.

Vstopnina 25c za osebo.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904 — Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: CHICAGO, ILL.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: Martin Potokar, 1625 S Centre Ave., Chicago
Podpredsednik: Jakob Miklavčič, Lock Box 3, Willock, Pa
Tajnik: Ivan Verderbar, 2708 S. Lawndale Ave., Chicago
Telephone Lawndale 4635
Blagajnik: Fr. Korče, 6006 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Zapisnikar: Feliks Namors, 1834 Ashland Ave., Chicago.

NADZORNI ODBOR:

Vincenc Canjkar, 1226 a, Tiffang Ave.
Frank Černé, 6034 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Lavoslav Zevnik, Neustadt Store, LaSalle, Ill.

POROTNI ODBOR:

John Šarc, box 131, Evergreen Alta, Canada.
Valentin Stalick, 302 Pilot Butte Av., Rock Springs, Wyo.
Josip Bricelj, box 342, Conemaugh, Pa.

UREDNIK GLASILA:

Jože Zavertnik, 2821 So. 40th Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

M. A. Weisskopf, M. D. 1842 S. Ashland Av., Chicago, Ill.

Denar je pošiljati naravnost na blagajnika, pritožbe gledo nerednega poslovanja na predsednika nadzornega odbora, preporne zadeve pa na predsednika porotnega odbora Ivana Šarca, vse druge uradne stvari na gl. tajnika

ZAPISNIK

Peta seja pete redne konvencije S. N. P. J., v Milwaukee, Wis., dne 18. sept. 1912.

(Nadaljevanje.

Nato govori sedanji urednik Glasila br. Zavrtnik. Videl ni nobene osebne mržnje med člani glavnega odbora, bile so le načelne razlike. On stoji na stališču, da se more vsak razvoj vršiti polagoma, korak za korakom. Tožilo se ga je, da ureja list preveč politično. Večkrat je zagovarjal socijalizem, ki pa ni politika ampak gospodarski nauk. Njegovo prepričanje je, da bo boljše, če se gospodarstvo današnje človeske družbe spremeni v toliko, da ne bode imelo v rokah vsega bogastva par oseb, ampak ves narod. Po četrturnem odmoru se čitajo brzojavke:

Iz konvencije N. H. Z., Kansas City, Kans. Živili delegatje in delegatinje S. N. P. J. Delujte složno v korist revnega delavstva. Dr. M. J. Ivec, delegat N. H. Z.—Association Grozd, No. 74, S. N. P. J., Virden, Ill. Sends best luck and success to you brother delegates in executive session and the meeting of the fifth regular convention in Milwaukee, Wis. The Slovenian people in the country look with hope to receive the best benefits obtainable. Brother delegates, work the best you can to further the aims of our association. — Committee. — Živeli delegatje pete redne konvencije S. N. P. J. Delujte za napredek organizacije. Društvo štev. 153. — Zbrani delegatje in delegatinje, delujte v edinosti in bratstvu za razvoj in napredek jednote in za moralno povzdigo in izobrazbo njenih članov in članic. Živela S. N. P. J. Hočevar, Korošec, Erčulj. Pueblo, Colo. — Johnstown, Pa. Jednote so važen faktor za ves narod. Zavedajte se tega in delujte za njegovo korist. Obilo vspeha želimo člani dr. Adrija, štev. 3.

Br. Cajnkar poroča glede slikanja delegatov, nakar se sklene, da se fotografa pozove v dvorano. — Nato nadaljuje br. Zavrtnik svoje poročilo. Naša organizacija ne more postati politična. Stališče, ktero je on zastopal v Glasilu smatra za pravo, kar potrjuje to, da smo lepo napredovali pri društvih in članih. V tej deželi navezani smo sami nase v slučaju nezgod in smrti, dasiravno bi zato imela skrbeti tudi država. Dolžnost vseh podpornih organizacij je, da prisilijo državo, da prevzame to breme. V to svrho je treba napeljevati člane, da se zanimajo tudi za politiko. Glede zadružništva stavi nam za vzgled finski narod. Nato poroča o preuredbi imenika. Treba bo tudi upravitelja. List se ni mogel povečati dozdaj, že iz tega vzroka, ker ni oblika prava, pa tudi iz vzroka, ker urednik ne zmore dela. Meni, da bo treba list na vsak način povečati. Pojasni zakaj je dobilo Glasilo novo glavo. Ne smatra potrebnim, da bi moral biti urednik pod varščino, ker je takorekoč pod državnim bondom. Pač pa bo morda to potrebno pri upravniku, ako se ga nastavi. Pojasnjuje glede očitanih voznin in jih opravičuje. Glasila, kojega se je tiskalo preveč se ni plačalo, ker je bila krivda tiskarne. Njegovo mnenje je, da naj ostane list vzgojevalen. Seznanja naj se člane z zgodovino, naravnimi pojavi, gospodarskimi razmerami in nauki socijalizma. Kar se tiče oglasov, je tudi on mnenja, da je boljše, ako se ne sprejemajo, posebno iz vzroka, ker je nemogoče vedeti, kteri oglas je dober, kteri ne. List naj ostane tednik. Ne sili naj se urednika, da bi šel proti poštnim zakonom. Zahvale za stvari, ki so plačane, naj bi se ne sprejemalo v list. Naznanil in vabil na razne veselice naj bi se ne priobčevalo v sedanji obliki. Novo izvoljenemu odboru naj se ne daje verig na roke in potem bo jednota napredovala. Se vzame na znanje.

Br. Namors pojasnjuje, da ga je gl. odbor pooblastil, da istega zastopa pri razvitju zastave društva "Sloga", štev. 16, S. N. P. J. Dovolila se mu je dnevnica $5, ako konvencija misli, da je to res za $1 preveč, pripravljen je istega vrniti glavni blagajni.

Br. Skubic vpraša zakaj vrhovni zdravnik Dr. Weisskopf ni navžoč na konvenciji.

Br. Verderbar pojasnjuje, da vrhovnega zdravnika ne vežejo pravila prisostovati konvenciji, ako se ga pa pozove si lahko pot poljubno zaračuna. Br. Teran stavi predlog, da se vrhovnega zdravnika ne kliče, kar je sprejeto.

Br. gl. predsednik Potokar odgovarja na očitanja br. Černeta, da so bili člani gl. odbora pripravljeni plačati vožnje stroške v Chicagi iz svojega žepa in ako konvencija misli, da je bilo neopravičeno te stroške naložiti jednotini blagajni, so pripravljeni to povrniti.

Br. Verderbar odgovarja glede poštnih znamk. Sklicuje se, da so tu člani, ki ga poznajo že 16 let in da morajo pripoznati, da je bil vedno pošten. Sklicuje se, da so vožnje računali tudi prejšnji uradniki in ako jo povrnejo, je on tudi v to pripravljen. Opravičuje se pa, kar se tiče one vožnje na piknike, bil je on nasproten temu, da bi se ista plačala iz jednotine blagajne.

Br. Černe pravi, da bond za gl. predsednika res datira od 1. januarja, ampak se je vzel za nazaj. Društva naj nimajo nobenih privilegijev; ako se je na jednotine stroške zahtevalo gl. odbornike v Milwaukee, lahko bi zahtevala isto tudi bolj oddaljena društva. Člani gl. porotnega odbora bratje Šarc, Stalick in Bricelj nimajo odgovarjati na ničesar.

Predsednik zaključi sejo ob 12 uri.

Šesta seja pete redne konvencije S. N. P. J. v Milwaukee, Wis. dne 18. sept. 1912.

Brat predsednik Železnikar otvori sejo ob dveh popoldne. Čita se imenik delegatov. Navzoči so vsi. Čita se zapisnik, ki se po nekterih popravkih na predlog br. Terana sprejme.

Čitanje brzojavk: New York, sept. 18, 1912. Živili delegatje in slavna S. N. P. J. Prisrčno pozdravljeni! Osobje tvrdke Sakser in Glas Naroda. — New York, sept. 18, 1912. Želeč Vam največ uspehov pri težkom, častnem delu Vas prisrčno pozdravljam! Frank Sakser. — Calumet, Mich., sept. 18, 1912. Bratski pozdrav peti konvenciji naše slavne jednote. John Plautz, blag. "Bratske Sloge". — Calumet, Mich., sept. 18, 1912. Uradnikom in delegatom S. N. P. J. kličem: delujte složno! Vse za narodnost in napredek! Upam, da se vidimo pri šesti konvenciji v Calumetu. Živili! Mike Sunich, blag. S. H. Z.—New York sept. 18, 1912. Izkreno pozdravljeni delegati pete konvencije S. N. P. J. Želi Vam največji vspeh uredništvo Glas Naroda! Živili! Denver, Colo., sept. 17, 1912. Delegates of Convention of S. N. P. J. heartiest greetings to all delegates assembled for progress and uplift our noblest little nation and of the most beneficial Slovianian fraternal organization in America. A. J. Terbovec & Co., Denver, Colo. — Barberton, O., sept. 18, 1912. Cenjeni delegatje pete redne konvencije S. N. P. J. Težka je Vaša naloga, prepričani smo, da jo rešite v procvit S. N. P. J. Delujte z vsemi močmi za napredek slovenskega naroda. Naj bi obrodila ta konvencija mnogo sadu. Ne glejte na pristranske stvari. S politiko proč. S. N. P. J. naj bo tudi zanaprej pod tistim okriljem kot je bila dosedaj. Krepki nazdar Vam kliče društvo Triglav, štev. 48, S. N. P. J. — Nato se prečita dopis brata Bert. P. Laknerja, urednika "Glas Naroda" s kterim pozdravlja delegate in obžaluje, da se ne more konvencije osebno udeležiti. Želi kar največ uspeha in napredka.

Br. Žugelj vpraša v imenu poverilnega odbora, ki je preiskoval zadeve glede voznih listkov, da li se plača voznina tudi pomočniku gl. tajnika. Na predlog br. Podboja se izreče konvencija, da se strinja s tozadevnim sklepom gl. odbora in se plača voznina.

Sledi poročilo o stanju krajevnih društev. Za dr. "Slavija", št. 1. izjavlja del. Skubic, da se nahaja isto v povoljnem stanju.

Za dr. "Triglav", št. 2. izjavlja del. Vogrič, da nima posebnih poročil.

Za dr. "Adrija", št. 3 poroča del. Hribar glede smrtnine umrlega člana Hlebca, ktera naj bi se izplačala njegovi nezakonski hčeri kot je pokojnik želel. Konvencija odloči, da se smrtnina izplača njegovi nezakonski hčeri.

Za dr. "Bratstvo" štev. 4 izjavlja del. Plahuta, da se nahaja društvo v povoljnem stanju.

Za dr. "Naprej" št. 5 vpraša del. Zalokar radi brata Modica, ki ni dobil podpore za čas njegove bolezni. Br. Verderbar pojasni, da je dobil poročilo od zdravnikov, kterih ena so se glasila, da je bolan, druga pa da ni. Nato pojasni celo zadevo br. Černe. Društvo mu je pripoznalo podporo do časa, ko je zapustil bolnišnico. Glavni odbor je bil zato, da naj se celo zadevo predloži in razjasni na konvenciji. Na pojasnilo br. Černeta stavi br. Teran predlog, da se br. Modicu izplača podpora v smislu nakaznice krajevnega društva. Sprejeto.

Za dr. "Bratstvo", štev. 6 poroča del. Lesjak, da je stanje istega povoljno.

Za dr. štev. 7 prosi br. Perko, naj se društvu odpusti stari dolg v znesku $42. Br. Žugelj meni, da ne bi bilo umestno odpuščati dolg temu društvu, ki se ni niti malo zmenilo, da bi dolg plačevalo, kot mu je bilo naročeno na zadnji konvenciji.

Br. Podboj stavi predlog, da se društvu štev. 7 naroči plačevati dolg v obrokih. Vname se debata, v ktero posežejo bratje Gešelj, Žugelj, Teran, Maly, Vogrič, Bricelj, Žlemberger, Šetina, Namors, Verderbar, Zevnik, Miklaučič, Ratajc, Panian. Br. Šarc stavi protipredlog, da se društvu odpusti polovico dolga, drugo polovico pa naj plačuje v obrokih.

Br. Lesjak stavi posredovalni predlog, da se društvu odpusti četrtina dolga, kadar bo isto plačalo tri četrtinke. Sestra Krištof pripomi, da bi bilo umestneje, če bi se imena govornikov ne navajalo v zapisniku.

Br. Panian predlaga, da se debata zaključi. Sprejeto. Br. Lesjak posredovalni predlog je bil sprejet.

Za dr. "Delavec", štev. 8 poroča del. Kuhelj, da je po lasallski konvenciji nazadovalo. Društvo je padlo v številu članov na 27. Po clevelandski konvenciji pa je zopet počasi napredovalo. Prosi, da bi se društvu odpustil stari dolg v znesku $48.00.

Br. Lah predlaga naj se društvu dolg odpusti. Vname se debata, ktere se udeležijo bratje Maly, Lavrič, Zalokar, Miklaučič, Verščaj, Lesjak, Varšek, Panian, Radišek, Potokar in Zavrtnik. Del. Gešelj predlaga, da se debata zaključi. Sprejeto. Na to se glasuje o predlogu br. Laha, ki se sprejme. Del. Kuhelj se na to v imenu društva zahvali. Pripomni se pri tem, da se ta dolg društvu le zato odpusti, ker je bil napravljen od starih članov, kterih danes skoro ni več pri imenovanem društvu.

Za dr. "Bratstvo Naprej", št. 9 poroča del. Šetina, da je društvo v dobrem stanju.

Za dr. "Trdnjava", štev. 10 poroča del. Putz, da je v povoljnem stanju in da nima pritožb.

Za dr. Sokol, štev. 11 poroča del. Grškovič, da se je bratu Jure Gašparacu plačalo $40 premalo bolniške podpore. Br. Verderbar pojasnjuje, da se članu zato ni izplačalo podpore, ker ni preselivši se, pristopil k najbližjemu društvu. Br. Zobec pripomni, da član sam ni toliko kriv, več pa društveni odbor, ki ni poučil člana, kako mu je postopati, ako se preseli. Sam je čitanja nevešč. Br. Grškovič pojasnjuje nadalje zakaj br. Gašparac ni mogel pristopiti k drugemu društvu. Br. Lavrič stavi predlog, da se debata zaključi, kar se sprejme.

Br. Šetina stavi predlog, da se br. Gašparacu izplača podpora. Sprejeto.

Br. Grškovič prosi, da bi konvencija dovolila br. Prodan nekaj podpore v svrho pokritja stroškov za operacijo, kteri se je bil podvrgel. Zdravniki nasvetujejo zdaj zanj ponovno operacijo. Br. Podboj meni, da bi bilo morda umestno, če bi se bolnemu članu plačalo iz smrtnine, če bolnik v to dovoli. V debata posežejo še: br. Krhlikar, Verščaj, Potokar, Radovan, Zupančič, Šarc, Podboj, Šetina.

Br. Žugelj stavi predlog, da naj se v tem oziru ravna po dosedaj veljavnih pravilih. Br. Lah predlaga, da se debata zaključi. Sprejeto. Nato je bil sprejet predlog brata Žugeljna.

Za dr. "Edinost", štev. 13 poroča del. Tomažič, da dobro napreduje.

Za dr. "Sloga", štev. 14 poroča del. Varšek, da je bilo društvo takorekoč že na robu propada, a je po mnogih težkočah lepo napredovalo. Nato zadevno vprašanje br. Varšeka pojasnjuje br. Zavertnik, da ni nikake ovire, da bi se ne smelo vstanoviti novo društvo S. N. P. J. v North Chicagu, ako je tudi v obližju, to je ako se v Waukeganu nahaja že eno društvo te jednote.

Za dr. "Sloga", štev. 16 poroča delg. Kusljan, da se nahaja v najboljšem stanju.

Za dr. "Bled", štev. 17 poroča del. Gregorič ravno isto.

Za dr. Orel", štev. 19 poroča del. Goršek ravno isto.

Za dr. "Sokol", štev. 20 poroča del. Hrast ravno isto.

Za dr. "Orel", štev. 21 govori del. Henigsman. Pritožuje se, da je bil br. Lovšin črtan iz jednote. Črtal ga je glavni odbor, ki pa ni hotel dati pojasnila na ovadbo kterega člana se je br. Lovšina črtalo. Br. Verderbar pojasnjuje, da je bil br. Lovšin po navedbi nekega brata bolan na revmatizmu še predno je prišel iz starega kraja. Gl. odbor je potom sprejel br. Lovšina nazaj v jednoto, ko je 21 članov prosilo zanj in prevzelo zanj odgovornost. Br. Henigsman želi, da bi se v prihodnje obrnil gl. odbor na krajevni odbor, predno se kakega člana črta.

Za dr. "Danica", štev. 22 del. Klobučar, da je pri njih društvu umrl br. Jos. Paver, a da se smrtnina za njim ne izplača. Br. Verderbar pojasnjuje, da je bila njegova polica datirana drugi dan po njegovi smrti, ter gl. odbor na podlagi pravil ni mogel izplačati smrtnine. Odločiti mora konvencija. Razvije se debata, v ktere posežejo bratje Grškovič, Zevnik in Verščaj.

Br. predsednik zaključi sejo ob šestih zvečer..

Sedma seja pete redne konvencije S. N. P. J., v Milwaukee, Wis., dne 19. sept. 1912.

Predsednik Železnikar otvori sejo ob osmi uri dopoldne. Čita se imenik gl. odbornikov in delegatov. Navzoči so vsi. Nato se čita zapisnik sedme seje, ki se na predlog del. Radovana sprejme.

Brzojavke: Calumet, Mich., sept. 18. 1912. Živeli delegatje, delujte za procvit jednote na svobodomiselni podlagi. Na svidenje na šesti konvenciji na Calumetu. Kate Junke, od štev. 128. — Calumet, Mich., 18. sept. 1912. Živela S. N. P. J. Dober vspeh peti glavni konvenciji, delujte neustrašljive in neumorno za procvit jednote, delegatom in delegatinjam pa bratski pozdrav! Društvo "Narodne Slovenske", štev. 128 S. N. P. J.

Nato se prečita resolucija glede slov. sirotišnice od društva 'Dom in Svet', štev. 181, Adamsburg, Pa. Nato se prečita pozdravno pismo društva "Slovenski Napredek", štev. 132, S. N. P. J., v Klein, Mont. Dalje pozdrav od dr. "Novi Dom", štev. 117, S. N. P. J., v Yukon, Pa. Nato pozdrav od dr 'Slovenski Delavec", štev. 85, S. N. P. J., Orient. Pa. Dalje od dr. 'Dobri Bratje', štev. 88, S. N. P. J., v Moon Run, Pa.— Nadalje se prečita pismo od začasnega odbora za slovenski sanitarij iz Chicago, Ill. Se vzame na znanje.

Glede poročila posebnih odborov. Del. Hrast poroča, da preiskovalni odbor ni mogel priti do končnega sklepa glede suspendacije br. Černeta; želi pa da se vse odpusti.

Br. Vogrič stavi predlog, da se sprejme sklep preiskovalnega odbora in se v tem oziru vse odpusti tako br. Černetu, kakor gl. odboru. Sprejeto. Član preiskovalnega odbora del. Hrast poroča o suspendaciji gospe Udovičove. Priporoča, da se isto sprejme nazaj v jednoto. Sledi debata, v ktero posežejo br. Namros, br. Šarc, br. Zavertnik, br. Grškovič, br. Junko in sestra Ručigaj.

Sestra Ručigaj želi, da se ne mešajo v poročila in pojasnila nikake osebnosti, ampak samo stvari, ki spadaje k društvu ali jednoti. Br. Šarc predlaga, da se pritožba gospe Udovičove prečita, kar se sprejme. Po prečitanju pritožbe se br. Namors zagovarja, da je kot član gl. odbora imel pravico prisostovati sejam dr. "Nada". Br. Potokar izjavlja, da je društvo "Nada" zahtevalo na sejo enega člana gl. odbora. Sestra Ručigaj odgovorja, da to ni resnica. Br. Namors navaja nadalje, da je bil pri društvu "Nada" velik nered, kar je hotel on urediti. Sestra Ručigaj dokazuje, da je bil br. Námors isti, ki je napravil nered pri društvu. Br. Namors se je smatral upravičenega prisostovati sejam dr. 'Nada', ker je imel za to pooblastilo od gl. odbora. Sestra Ručigaj poroča, da br. Namors ni prišel niti na prvo niti na drugo sejo s pooblastilom gl. urada kot zastopnik istega, ampak šele na tretje sejo. Br. Namors ugovarja temu, da bi jim bil hotel preprečiti zborovanje s tem, da jim odvzame "charter"; sestra Ručigaj poroča, da so bile opozrojene na to, naj pazijo na charter; nastop br. Namorsa je bil v resnici sumljiv v tem oziru. Br. Žugelj predlaga naj se debata o tem zaključi. Sprejeto.

Nasvet preiskovalnega odbora, da se izključeno članice Mary Udovich, društva "Nada", štev. 102 zopet sprejme v S. N. P. J. pod pogojem, da plača vse zaostale društvene prispevke in dobi tudi podpore, ki ji pripada. — Se sprejme zvečino.

Nato pridejo na dnevni red poročila posameznih društev. Pokliče se del. Hoffmana društva "Edinost", štev. 12, kterega poročilo je zaostalo, ker je bil v odboru za pregledovanje računov. Poroča se, da je neka pomota v računih, nakar da pojasnila br. Verderbar. Dalje ima pritožbo glede brata Erjavca, kteri hoče dobiti od jednote neko vsoto za pokritje stroškov operacije, kteri se je podvrgel. Br. Verderbar pojasnuje, da v smislu pravil to ni mogoče. Zadeva se izroči preiskovalnemu odboru.

Del. Klobučar od štev. 22 poroča, da je bil umrli član J. Paver sprejet v društvo dne 14. jan. 1912. Prošnja je bila poslana na gl. urad od 16. do 17. januarja. Umrl je 13. feb. 1912. Želi izvedeti, kdaj se smatra člana sprejetega v jednoto. Br. Vogrič meni, da so pravila v tem oziru jasna, ker govore, da se smatra člana sprejetega v Jednoto z dnem, ko on prejme svoje bporoko, s tem dnem nastanejo jednotine obveznosti napram članu. Na ta način bi se smrtnina ne smela izplačati. Del. Grškovič meni, da to ni pravilno, ker lahko oporoka, kje zastane več mesecev. Del. Marolt govori v smislu del. Grškovica. Br. Zalokar vpraša, koliko časa je tajnik prošnje zadrževal. Br. Verderbar pojasnuje, da gl. tajnik čaka, da dospejo na gl. urad kolikor mogoče, prošnje vseh društev, potem jih skupaj odda vrhovnemu zdravniku. Želi, da konvencija odloči do kterega dne vsacega meseca mora gl. tajnik izdati oporoke. Debate se udeležita še delegata Teran in Beljak.

Br. Zevnik stavi predlog, da se debata o tem odloži, ker sta se dva taka slučaja, da se o vsem skupaj odloča.

Za dr. "Edinost", štev. 23 poroča del. Zrimšek, da je v najboljšem stanju.

Za dr. "Šmarnica", štev. 24 poroča del. Štucin, da se je zgubil nek ček glaseč se na $6 že pred par leti. Br. gl. blagajnik izjavlja, da hoče pozneje pojasniti.

Pritožbo glede člana Lanovšeka se odda preiskovalnemu odboru. Stučin poroča glede člana Kolbeta, ki je tri mesece prestar pristopil k društvu. Sklene se, da naj ostane pri društvu in jednoti.

Za dr. "Bratje Svobode", štev. 26 izjavlja br. Šarc, da nima o društvu ničesar poročati, ker ni bil pooblaščen in ker je že več mesecev, kar je odpotoval v Canado.

Za dr. "Celje", štev. 27 poroča del. Krajzel, da je v dobrem stanju. Na njegovo vprašanje glede zakasnitve izplačanja podpore. Odgovori br. gl. tajnik v zadovoljstvo.

Za dr. "Novi Dom", štev. 28 poroča del. Geshell, da je vse v redu.

Za dr. "Popotnik", štev. 30 poroča del. Stefančič, da se društvo manjša, ker se člani selijo. Poroča da se je br. Simončič njih društva preselil, je bil opozorjen naj pristopi k najbližjemu društvu, pa ni hotel. Član je zbolel in poslal društvu bolniško nakaznico.

Del. Wegelj stavi predlog, da se omenjenemu članu podpora odkloni, kar se sprejme. Del. Stefančič poroča o članu Božiču, ki se ni hotel podati k bolniškemu obiskovalcu, da bi si lahko to vsled osebnega sovraštva. Br. Podboj je zato, da se debata zaključi. Sprejeto. Na to se glasuje, se li br. Božiču plača bolniška podpora. Podpora se odkloni 64 proti 34 glasovi.

Od dr. "Sava", štev. 32 poroča del. Terbovec o bolnem članu Josipu Zupančiču, ki je dobil za $150 premalo bolniške podpore, ker se ni bolniška nakaznica poslala na glavni urad za vsaki mesec posebej, kot zahtevajo pravila. Vzrok je, ker se glavni in društveni tajnik nista razumela. Br. gl. tajnik pritrdi izvajanju del. Terbovca in stavi predlog, da se primanjkljaj na bolniški podpori v znesku $150 br. Zupančiču izplača. Sprejeto.

Za dr. "Naš Dom", štev. 33 poroča del. Špeca glede člana Uhernika, ki je bil poškodovan na očeh. Zdravnisko spričevalo pravi, da je vid skoro zgubljen. Br. Uhernik prosi, da bi mu konvencija dovolila odškodnina, potem pa odpotuje v staro domovino.

Br. Podboj predlaga, da se br. Uherniku pripozna odškodnina za oko. Sprejeto.

Za dr. "Zveza", štev. 36 izjavlja del. Sedej, da je društvo v najboljšem stanju.

Za dr. "Ilirija", štev. 38 poroča del Radovan o bratu Kocljarju, ki je bolan že več časa in ima srčna napako.

Predsednik Železnikar zaključi sejo ob dvanajsti uri opoldne.

Osma seja pete redne konvencije S. N. P. J. v Milwaukee, Wis. dne 19. sept. 1912.

Predsednik Železnikar otvori sejo ob dveh popoldne. Čita se imenik gl. odbora in delegatov. Navžoči so vsi. Prečita se zapisnik sedme seje, ki se na predlog del. Žlembergerja sprejme.

Brzojavke: Chicago, Ill., sept. 19, 1912. Želimo največji uspeh! Živili delegatje in delegatinje! Glas Svobode. —Cleveland, Ohio, sept. 19, 1912. Vse za dobrobit naroda! Pozdravljeni! Nazdar! "Slovenski Sokol", Cleveland, Ohio. — Cleveland, Ohio, sept. 19, 1912. Želimo veliko uspeha in pošiljamo prijateljske pozdrave delegatom! Setnikar, Pelan, Gornik. — Cleveland, O. sept. 19, 1912 Konvencija S. N. P. J. Slavna konvencija kot delavski možje ste zbrani pri resnem delu naroda, da ste posvetujete kako bi se nadalje otirali solze vdovam in sirotam. Poglejte na krasen napredek jednote zadnjih let. Pomnite, da ste sodniki in odborniki tisočerih članov, ki gledaje na Vas, da ukrenete vse v korist in dobroto vsem. Delegatom želimo največji vspeh in pošiljamo narodne pozdrave. Uredništvo Clevelandska Amerika. Cleveland, Ohio, sept. 19, 1912. Pošiljamo Vam pozdrave, želeč Vam obilo vspeha pri Vašem težavnem poslu. Delujte v prid trpinov in v prospeh jednote. Živili delegatje, živela konvencija! Za društvo štev. 173, S. N. P. J. Joseph Frankovic, predsednik, John Požar začasni tajnik. — Hibbing, Minn., sept. 18, 1912. Savni delegatje S. N. P. J. Pozdravljeni od člana dr. Hibbing, štev. 125. Živeli delegatje!

Nato se prečitajo pozdravna pisma društva "Sloga", štev. 16 S. N. P. J. Milwaukee, Wis. — Od delegatov enajste konvencije N.H.Z. v Kansas City, Kans.— Od Kirinčiča v Kansas City, Kans. — Od sestre Marte More, članice dr. Nada, štev. 101 S. N. P. J., Chicago, Ill.

Član preiskovalnega odbora, del. Hrast poroča o zadevi gospe Agnes Grilc, da odbor ne more priti do sklepa, ker nima dovolj podatkov. Br. gl. tajnik poroča, da je bila odklonjena zato, ker je bila v starem kraju operirana za neko bolezen, ktero je pa zamolčala. Gospa Grilc se je obrnila na gl. porotni odbor, zakaj ni sprejeta. Predsednik gl. porotnega odbora se je obrnil za pojasnilo na gl. tajnika, kaj je z gospo Grilc. Ta je odgovoril, da ima glavni odbor važne vzroke, da se ji je zabranil vstop. Sestra del. Ručigaj vpraša zakaj se gospej Grilc ni dovolil zagovor. Misli, da je bila kot dolgoletna prejšna članica S. N. P. J. vsaj toliko vredna, da se ji naznani zakaj ni sprejeta in bi se ji bila dala prilika zagovarjati. ji bila dala prilika zagovarjati. Br. Namors pojasnjuje, da je bila enkrat operirana že v Chicagi in enkrat v Ljubljani. Del. Lesjak meni, da gospa Grilc zato ni bila sprejeta, ker je zamolčala v prošnji, da je bila operirana, ne zato, ker bi ne bila zdrava. Sestra del. Ručigaj meni, da je gospa Grilc na zdravnikova vprašanja odgovorjala odkrito, ako pa je isti glede operacije ni nič vprašal, tudi ni mogla na to odgovarjati. Nato se čita pismo gospe Grilc, v kteri pojasnuje celo zadevo. Br. Zavertnik protestira proti temu, da bi se ga vlačilo v to zadevo, o kteri ni dosedaj nič vedel, istotako ne njegova soproga. Nato ugovarja br. Potokar pismenim izvajanjim gospe Grilc. Sestra Skubic predlaga naj se z gospo Grilcevo sprejme nazaj v jednoto. Del. Puc stavi protipredlog naj se pisma gospe Grilceve enostavno zavržo. Del. Žugelj stavi posredovalni predlog, da naj se gospa Grilcevo sprejme v jednoto, ako vspešno prestoji ponovno zdravniško preiskavo. Del. Podboj stavi predlog, da se debata zaključi. Sprejeto. Posredovalni predlog del. Žugelja sprejet. Br. Potokar zahteva, da se mu izroči dele pisma gospe Grilceve, ki se tičejo njega. Na predlog del. Terana se njegovi zahtevi ugodi.

Za dr. "Ilirija", štev. 38 poroča del. Radovan naprej o zadevi bolnega člana Kučljarja, o kteri je poročal, že pri dopoldanski seji, kdaj se je bolezen začela nihče ne ve. Pri jednoti je že 4—5 let.

Del. Kovča meni, da je član že s to boleznijo prišel v jednoto. V debate posežejo še bratje Zupančič, Podboj, Zalokar.

Del. Lesjak predlaga naj se mu nakaže podpora za sedaj. Sprejeto.

Za dr. "Narodni Vitezi", štev. 39 poroča del. Antolič, da društvo dobro napreduje.

Za dr. "Slovenija", štev. 41 poroča del. Perko, da je društvo v dobrem stanju.

Za dr. štev. 42, ki nima delegata poroča gl. tajnik, da ima dolga $18.75. Priporoča, da bi se društvu dolg odpustil. V debata poseže del. Panian, nakar predlaga del. Lavrič, da se društvu dolg odpusti. Sprejeto.

Za dr. "Aurora", štev. 43 poroča del. Žumer radi bolnega brata Maverja, ki za sedem dni ni dobil podpore. Br. gl. tajnik pojasnjuje. Del. Teran stavi predlog, da se bratu Maverju izplaca podpora v znesku $8. Sprejeto.

Za dr. "Danica", štev. 44 poroča del. Podboj glede brata Pavlovicica. Na predlog del. Železnikarja se br. Pavlocicu dovoli svoto $250.00 kot pokritje agitacijskih stroškov. To vsota se vzame iz dohodkov "Glasila". Sprejeto.

Za dr. "Illinois", štev. 47 poroča del. Lah, da je v povoljnem stanju.

Za dr. "Triglav", štev. 48 poroča del. Železnikar, da se nahaja v najboljšem stanju.

Za dr. štev. 49 poroča br. Černe o članici Mary Ban, ki se pritožuje, da ni prejela podpore za čas poroda, češ, da je bila v blagoslovljenem stanu, ko je vstopila v jednoto. Br. gl. tajnik želi, da bi konvencija določila koliko mesecev mora biti članica pri društvu, da se tozadevna podpora izplača.

Sestra Krištof predlaga, da se podpora odkloni, ako ni članica vsaj 8 mesecev pri društvu. Del. Lah predlaga, da se debata o tem zaključi. Sprejeto. Predlog sestre del. Krištof gre na glasovanje, ter je sprejet.

Za dr. "Skala", štev. 50 poroča dal. Zupančič glede nerednosti pri pošiljanju Glasila, kar je pa zdaj poravnano.

Za dr. "Narodni Dom", štev. 51 poroča del. Rigler, da je društvo v dobrem stanju.

Za dr. "Zvezda", štev. 52 poroča del. Demšar, da član Setnikar ni dobil bolniške podpore, ker se je glasila nakaznica po pomoti tajnika za en dan premalo, kot zahtevajo pravila. Na predlog del. Breskvarja se sklene, da se podpora izplača.

Za dr. "V Boj", štev. 53 poroča del. Bluemel, da je vse v redu.

Za dr. "Jutranja Zora", štev. 54 poroča del. Žlemberger, da je društvo vsled štrajka nazadovalo, sedaj upa, ko je štrajk končan upa, da se število članov podvoji. Želi pojasnila glede posmrtnine za pokojnega br. Pivka. Gl. tajnik pojasnuje. Na predlog brata Zevnika se debata zaključi.

Za dr. "Planinar", štev. 57 se pritožuje del. Kučar glede neke bolniške podpore, ker je bilo za $5 premalo nakazanega, to pa iz vzroka, ker je bila boln. nakaznica prestara.

Del. Junko predlaga, da se o tem oziru postopa v smislu pravil. Sprejeto.

Za dr. "Zavednost", štev. 59

poroča del. Golob, da je vse v redu.

Za dr. "Simon Gregorčič" št. 60 poroča del. Kovšča, da neka sedaj že umrla članica še ni dobila bolniške podpore za en mesec. Na predlog br. Podboja se sklene, da se zaostala podpora nakaže.

Za dr. "Sparta", štev. 61 poroča del. Zadnik, da je društvo v povoljnem stanju.

Predsednik Železnikar zaključi sejo ob šesti uri zvečer.

Deveta seja pete redne konvencije S. N. P. J. v Milwaukee, Wis., sept. 20. 1912.

Predsednik Železnikar otvori sejo ob osmi uri zjutraj. Čita se imenik gl. odbora in delegatov. Navzoči so vsi. Prečita se zapisnik osme seje, ki se z nekimi popravki na predlog del. Podboja sprejme.

Čitanje brzojavk: So. Chicago, Ill, sept. 19, 1912. Pozdravljeni zbrani delegatje in uradniki S. N. P.J. Delujte za narod, od katerega ste zaupanje dobili v povzdigo naše dične jednote in sploh celega slovenskega naroda! Živili! John Kučič, član dr. "Delavec" štev. 8, So. Chicago, Ill. — Chicago, Ill., sept. 19, '12. V dosego prave zmage Vam častitamo in želimo nadaljšenega vspeha. A. Mladič, Mravlja. — Oregon City, Ore., sept., 19, 1912. Slavna konvencija S. N. P. J. Cenjeni delegatje volite premišljeno! Živela konvencija! Pozdravljeni! Društvo "Gorenjec" štev. 46. — Murray, Utah, sept. 18, 1912. Dr. "Edinost" št. 12 v Murray, Utah pozdravlja vse sobrate delegate in sestre delegatinje S. N. P. J. in Vam želimo veliko vspeha! Živela S. N. P. J.! Jos. Shober. — Pueblo, Colo, sept. 19, 1912. Živeli delegatje na petem glavnom zborovanju S. N. P. J.! Delujte vsi za blagor in napredek S. N. P. J. in spominjajte se slovenske sirotišnice, to želi dr. "Orel" štev. 21, Pueblo, Colo. Martin Kochevar. — Nato se prečitajo pisma od br. John Lokarja, člana dr. "V Boj", štev. 53 S. N. P. J. v Collinwood, Ohio. — Dalje od g. J. Benkota, gl. tajnika "Slovenske Svobodomiselne Podpore Zveze" v Chicago, Ill. Nadalje od br. Fr. Hribarja, tajnika dr. "Lunder Adamič", štev. 165 S. N. P. J. v Wick Haven, Pa. — Dalje od g. Josipa Windismana, predsednika društva "Sv. Janeza Evang.", št. 65 K. S. K. Jednote v Milawukee, Wis. — Od br. J. Hočevarja, člana dr. "Narodni Vitezi" v Chicago, Ill. — Dalje od br. Matt Kureta, člana dr. 'Slavija' štev. 1 S. N. P. J. v Chicago, Ill.

Del. Hrast poroča v imenu preiskovalnega odbora, da glede afere Pirc, Tratnik in Sapušek, članov društva "Skala", štev. 50 ne more priti do končnega sklepa, ampak želi, da to reši konvencija.

Del. Stefančič predlaga, da se v tem oziru ravna v smislu sklepa glavnega odbora. Sprejeto. Del. Šetina kot preds. preiskovalnega odbora izjavlja, da je delo težavno; opravljal je vestno svoj posel in si s tem nakopal sovražnike! Iz tega razloga želi oddati svoj mandat. Br. Šarc predlaga, da naj del. Šetina obdrži svoj posel, ako pride s katere strani napad, se dotičniku da ukor. Sprejeto.

Del. Lesar poroča o bratu Pinteku, ki ima sušico in apelira na konvencijo, da naj mu pripozna nekaj podpore. Sestra del. Klemenc govori v istem smislu kot del. Lesar in priporoča, da se mu da podpora v svrho tega, da se preseli v kraj, kamor mu svetuje zdravnik. V debato posežejo del. Podboj, Stefančič in Varšek. Del. Podboj predlaga naj se bolnemu članu dovoli $100 v smislu bolniške podpore za naprej. Sprejeto.

Za dr. štev. 63 govori del. Radišek, da je društvo v dobrem stanju.

Za dr. "Slovenska Zastava", štev. 64 poroča del. Krhlikar, da je društvo v dobrem stanju.

Za dr. "Prvi Maj", štev. 65 govori del. Godina. Vprašuje radi Jednotinih zastopnikov. Br. gl. tajnik in br. gl. predsednik pojasnita stvar. Društvo je v dobrem stanju.

Za dr. "Slovenec", štev. 68 poroča del. Pucelj, da je društvo v dobrem stanju. Zadeva neke posmrtnine se odloži na poznejši čas.

Za dr. štev. 69 poroča del. Prelovšek, da je v dobrem stanju.

Za dr. "Spoznanje", štev. 72 poroča del. Gregorič, da je vse v redu.

Za dr. "Grozd", štev. 74 poroča del. Lah, da je v dobrem stanju.

Za dr. "Slovenec", štev. 75 poroča del. Zobec, da dobro napreduje.

Za dr. "Prijatelj", štev. 76 govori del. Maly; poroča, da nima nič posebnega.

Za dr. štev. 77 poroča br. Potokar, da dobre napreduje.

Za dr. štev. 78 poroča delegat Perko, da dobro napreduje.

Za dr. "Dobrodošli", štev. 79 govori del. Zobec, da je v društvu vse v redu.

Za dr. "Svoboda", štev. 80 vpraša del. Stipanovič glede neke odškodnine za oko, ki bi se imela izplačati bratu Wohlgemuthu a mu je isto glavni odbor odklonil. Br. gl. tajnik pojasnjuje zadevo. V debato posežejo d l. Špec, Grškovič, Marolt, Stefančič in Verščaj. Glavni tajnik prečita zdravniško izjavo o br. Wohlgemutha. Br. Cajnkar predlaga, da se br. Wohlgemuthu izplača odškodnina za oko, kar se sprejme.

Za dr. štev. 81 poroča del. Kastelič, da društvo dobro napreduje.

Za dr. "Triglav" štev. 82 želi del. Miserko pojasnila glede brata Bučarja bolniške podpore v znesku $30. Br. gl. tajnik pojasnjuje, da je bil br. Bricelj poslan, naj zadevo preišče. Del. Zalokar stavi predlog, da se debata zaključi in se v tem oziru ravna po pravilih in sklepu gl. odbora. Sprejeto.

Za dr. "Planinar", štev. 83 poroča del. Prijanovič, da je v dobrem stanju.

Za dr. štev. 85 poroča br. Potokar, da je v dobrem stanju.

Za dr. "Slovenski Dom", štev. 86 poroča del. Putz glede bolnega člana Aubelj, ki je oddaljen od društva in ki se pritožuje, da ni dobil bolniške podpore za ves čas kot mu je zdravnik izpolnil bolniške nakaznice. Br. Šarc priporoča, da naj se v tem oziru ukrene nekaj za spremenitev pravil. Vpošteva naj se krajevne razmere. Del. Verščaj predlaga, da naj se v tem oziru ravna v smislu pravil. Sprejeto. Sicer društvo je v dobrem stanju.

Za dr. "Prostomisleci", štev. 87 se zahvaljuje del. Radišek za podporo, ob času zadnjega štrajka. Radi člana Jereba pojasnjuje, da je dobil za $40 premalo podpore, ktere mu gl. odbor v smislu sedanjih pravil ni mogel nakazati, ker se je glasila bolniška nakaznica na $80. Na predlog br. Zevnika se sklene, da se primajkljaj v znesku $40 br. Jerebu izplača. Dalje govori o zadevi br. Gradišeka, kteri je dobil premalo podpore vsled pomote zdravnika, ki je pisal bolniške nakaznice. Br. Verderbar pojasnjuje zadevo in stavi predlog, da se br. Gradišeku izplača primanjkljaj v znesku $20. Sprejeto.

Za dr. "Dobri Bratje", štev. 88 poroča del. Butija glede br. Kralj, ki je dobil premalo podpore vsled tega, ker se je bolniška nakaznica glasila več kot za en mesec dni. Br. Miklaučič predlaga, da se primanjkljaj v znesku $18 izplača. Sprejeto.

Za dr. "Glas Naroda", štev. 89 poroča del. Strupek, glede sestre Peršinove predčasnega poroda. Sestra del. Louše predlaga, da se v tem oziru ravna v smislu pravil. Del. Lesjak predlaga, da se podpora izplača sestri Peršinovi, a ne kot porodna podpora, ampak kot bolniška, ker je bila bolna vsled prezgodnjega poroda. Predlog del. Lesjaka z dodatkom br. Zavertnika, da se naj izplača bolniška podpora vsaki članici za nereden porod, kot za bolezen, seveda le v slučaju, da je članica že dovolj dolgo pri društvu. Se sprejme. Na vprašanje sestre del. Louše ki želi izvedeti, kterim se označena podpora izplača, odgovarja br. Verderbar, da vsem, ki se v tem prizadete.

Za dr. 'Rdeči Prapor', štev. 90 poroča del. Volk, da je društvo v dobrem stanju.

Za dr. "Johnston City", štev. 91 poroča del. Smode, da je vse v redu.

Za dr. "Rožna Dolina", štev. 92 poroča del. Vegelj, glede člana Gosta in zakaj ga je društvo izključilo.

Za dr. "Zarje Svobode", štev. 93 vpraša del. Krizmančič radi člana Blatnika glede odpravnine. Sklene se, da se v tem slučaju ravna po zdaj veljavnih pravilih. Na predlog del. Marolta se sklene, da se za zaostala bolniška podpora izplača. Sprejeto.

Za dr. "Lilija", štev. 95 poroča del. Sitar, da je v dobrem stanju. Pojasnuje zadevo radi izključitve br. Berina in društva Lilija. Debate se vdeležijo br. Zevnik, Potokar, Zavertnik, Bricelj, Šarc, Namors, Verderbar. Na predlog del. Godina se debata zaključi. Br. Šarc predlaga, da se bivšega člana Berina sploh več ne vzame pod okrilje S. N. P. J. Sprejeto. Del Sitar poroča o članu Frančiču, ki je dobil preveč podpore. Br. gl. tajnik pojasnjuje, da je dobil preveč podpore vsled tega, ker mu je drugi zdravnik zapisal v bolniško nakaznico drugačno bolezen, kot prejšni. Bolezen pa je izvirala iz prve. Gl. odbor zahteva vsled tega, da se vrne njegova polica na gl. odbor, da se mu od smrtnine odpiše svota, ktero je preveč in po krivici dobil kot bolniško podporo. Sprejme se v tem oziru sklep glavnega odbora.

Za dr. "Bratje Vsi za enega", štev. 96 poroča del Zveglich o bolnom bratu Zorkoto, ki je bil izključen radi izkoriščanja jednotine blagajne. Na predlog br. Stalika se debata zaključi. Na predlog br. Šarca se sklene, da se vpošteva sklep glavnega odbora v tem oziru. Radi zadeve br. Renkota poroča del. Zveglich, da se je zdravnik izjavil, da je sposoben za lahko delo. Dobil je že vse podpore. Rad bi iz smrtnine dobival podporo, ker je še bolan. Sklene se, da se v tem oziru postopa v smislu pravil.

Za dr. "Krim" štev. 97 poroča del. Klichek, da je v najboljšem stanju.

Za dr. "Sokol", štev. 98 poroča del. Grgovich radi brata Smolnikarja, ki je bil vstreljen. Pojasnjuje br. gl. tajnik. Zadeva se odloži za pozneje.

Br. Verderbar predlaga, da se popoldanska seja začne pol ure prej kot po navadi. Sprejeto.

Za dr. "Nada", štev. 102 poroča sestra delegatinja Ručigaj, da je v najboljšem redu.

Za dr. "Zavedne Slovenke", št. 104 poroča sestra del. Krištof, da se nahaja v najboljšem stanju.

Za dr. "Prostost", štev. 106 želi del. Murschetz, da bi se članu Oblaku, ki je neozdravljiv, dovolila odpravnina ali pa podpora. Zadeva se preloži.

Za dr. "Planinski Raj", štev. 107 poroča del. Sever, da je vse v redu.

Za dr. štev. 108 poroča del. Teran, da je v dobrem stanju.

Za dr. "Slovenski Rudar", št. 110 poroča del. Mavrin, da je v dobrem stanju.

Za dr. "Zvezda", štev. 111 poroča sestra del. Kastelc, da je v najboljšem redu.

Br. Cajnkar poroča o zadevi slikanje delegatov. Sklene se, da se delo izreči slovenskemu fotografu.

Predsednik Železnikar zaključi sejo ob 12 uri opoldne.

Deseta seja pete redne konvencije S. N. P. J. v Milwaukee, Wis., dne 20. sept. 1912.

Predsednik Železnikar otvori sejo ob polu dveh popoldne. Prečita se imenik delegatov. Navzoči so vsi. Prečita se zapisnik dopoldanske seje, ki se na predlog del. Krasoveča sprejme.

Besedo dobi br. Krže, ki se delegatom zahvali za vse naklonjenost in priporoča, da delujejo složno v korist S. N. P. J. Obžaluje, da mu ne pripušča čas, vdeleževati se se v nadalje sej konvencije in kliče delegatom Živili!

Prečitajo se brzojavke: Barberton, O., sept. 18. 1912. Živeli delegatje v takem trudu, živeli delegatje pri težkem delu! Živili bratje delegatje! Napredek je odvisen od Vas; delujte nepristransko! Vse za korist in prospeh S. N. P. J. John Balant, blagajnik dr. Triglav, štev. 48. —Norris, Ill., sept. 19. 1912. Pozdravljeni delegatje pete konvencije! Delujte v korist bratov in v procvit S. N. P. J. Frank Alesh. — Prečita se pismo br. John Zusta, zapisnikarja dr. "Glas Naroda", štev. 89 S. N. P. J., v Midway, Pa., od podružnice "Sv. Cirila in Metoda", štev. 24, v Cleveland, Ohio. Dalje od dr. "Svobodne Sestre", štev. 50 S. S. P. Z. Od br. Franka Rugelja, člana društva 'Spoznanje', štev. 72 S. N. P. J., v Radley, Kans. Od Slov. Del. Pevskega zbora "Orel". v Chicagi, Ill. in od Slov. socijalističnega pevskega zbora "Naprej", v Milwaukee, Wis. Se vzame na znanje.

Sledi poročilo preiskovalnega odbora. Zadeva br. Černca, člana dr. "Adrija", štev. 3 je razsojena v smislu sklepa gl. odbora. Sprejeto. Zadeva br. Srebrnjaka istega društva je istotako rešena v smislu sklepa jednotine seje. V zadevi br. Spana, člana dr. štev. 8 priporoča preiskovalni odbor, da se mu primanjkljaj na bolniški podpori izplača. Sprejeto. V zadevi br. Greguriča, člana dr. štev. 50 priporoča, da se postopa v smislu pravil. Sprejeto. V zadevi bivšega člana M. V. Konda se sklene, da je stvar zastarela. Imela bi biti predložena na 4 redni konvenciji S. N. P. J. V zadevi br. Planovšeka, člana štev. 24 priporoča preiskovalni odbor, da se mu plača bolniška podpora. Sprejeto.

Slede poročila društev. Za dr. "Slovenski Sinovi", štev. 112 poroča del. Kastelc, da je vse v redu.

Za dr. "Mangart", štev. 113 poroča del. Medved, da nima nobenih pritožb.

Za dr. štev. 114 poroča del. Panian, da je v povoljnem stanju.

Za dr. štev. 116 poroča del. Lah, da je vse v redu.

Za dr. "Novi Dom", štev. 117 poroča del. Lavrič, da se nahaja v dobrem stanju.

Za dr. "Sokol", štev. 118 pojasnjuje na neke pritožbe br. gl. tajnik, da je velika ovira za napredovanje društva, ker neče sprejemati novih članov kakor članov s prestopnimi listi, ako se isti ne nabavijo sokolske uniforme. V debato posežejo bratje Žugelj, Miklaučič, Šarc, Strupek, Marolt in Lah. Del. Teran predlaga, da naj se uniforme pri društvih sploh odpravijo. V tozadevno debato posežejo del. Maly, Lesjak in br. Potokar. Del. Kogoj stavi protipredlog, da si društvo lahko obdrži uniforme, mora pa sprejemati nove člane in člane s pristopnimi listi, naj si isti nabavijo uniformo ali ne. Del. Podboj stavi predlog, da se debata zaključi, kar se prejme. Na glasovanje gre nato protipredlog del. Kogoja in se sprejme.

Za dr. štev. 119 poroča del. Varšek, da je v dobrem stanju in prečita nasvete imenovanega društva.

Za dr. "Gorenjec", štev. 120 poroča br. Stalik, da je vse v redu.

Za dr. "Zveza Detroitskih Slovencev", štev. 121 poroča del. Vokač, da je vse v redu.

Za dr. "Vipava", štev. 123 poroča del. Zimmerman o bolnem br. Kraus, da je bil vreden podpore, ktere pa ni dobil. Del. Podboj stavi predlog, da se br. Krausu podpora izplača. Sprejeto.

Za dr. "Mednarodna Zveza", štev. 124 vpraša del. Rataje, zakaj se je sestri Ratajc odklonila vsota $10 za porod. Br. gl. tajnik pojasnjuje, da je konvencija že itak določila, da se v enakem slučaju podpora izplača in se bo seveda tudi sestri Ratajc.

Za dr. "Hibbing", štev. 125 poroča del. Hitti, da je vse v redu.

Za dr. "Primož Trubar", štev. 126 poroča del. Marolt, da je društvo v dobrem stanju, pritožbe pa pridejo pozneje na dnevni red.

G. M. V. Konda kot časniški poročevalec prosi za besedo, ki se mu dovoli. Opozarja delegate, naj ne bi pozabili na slovenski sanitarij ali narodni dom in prosi delegate naj vzamejo v pretres vprašanje za združitev slov. jednot vsaj onih, ki stoje na eni in isti podlagi.

Za dr. "Narodne Slovenke", štev. 128 poroča sestra del. Klemenc, da imajo pri društvu vse v najlepšem redu.

Za dr. "Lipa", štev. 129 poroča del. Breskvar radi društvenega dolga v znesku $20.00, ki je nastal vsled nekega nesporazumljenja med gl. in krajevnim tajnikom in prosi, da se ta dolg odpusti. Br. Černe poroča, da je krajevni tajnik zelo zanemarjal svoje dolžnosti. Br. Zalokar predlaga, da se dr. "Lipa" dolg v znesku $20 odpusti. Predlog se sprejme, nakar se del. Breskvar delegaciji zahvali.

Za dr. štev. 130 poroča del. Prevlošek glede sestre Šuntove, da ji je glavni odbor deloma odklonil podpore. Sklene se naj ostane pri sklepu jednotine seje.

Za dr. "Francisco Ferrer", štev. 131 poroča del. Molek, da je vse v najlepšem redu in da je ponosen zastopati tako društvo.

Za dr. "Slovenski Napredek", štev. 132 poroča del. Panian, da je vse v redu.

Za dr. "Balkan", štev. 133 poroča del. Pozarelli, da je v dobrem stanju.

Za dr. štev. 134 poroča br. Stalik, da je vse v redu.

Za dr. "Brooklyn", štev. 135 poroča del. Kuhelj, da je član Zajc zgubil roko in prosi, da bi se mu izplačala odškodnina za celo roko, akoravne ima še mezinec na roki. Na poročila br. Kuheljna in Černeta stavi del. Lavrič predlog, da se Zajcu izplača odškodnina za celo roko. Sprejeto.

Za dr. "Napredne Slovenke", štev. 137 poroča sestra del. Lauše, da dobro napreduje želi po pojasnila glede posmrtnin sester Koblar in Zakrajšek. Br. gl. tajnik poroča v zadovoljstvo.

Za dr. "Postojnska Jama", štev. 138 poroča del. Posega, da je pri društvu vse v redu.

Za dr. "Tabor", štev. 139 poroča del. Erjavec, da je v dobrem stanju.

Za dr. "Brod na Kolpi", štev. 141 poroča del. Beljan, da je društvo v povoljnem stanju.

Za dr. 'Slovenski Lovec', štev. 143 poroča del. Percic, da društvo dobro napreduje. On prosi sl. konvencijo, da bi se članu Vovk nakazala podpora, ktero mu je gl. odbor odklonil v smislu pravil, ker se je nakaznica glasila več kot za en mesec. Br. Verderbar stavi predlog, da se primanjkljaj članu Vovku izplača, kar se sprejme.

Za dr. "Slavček", štev. 145 poroča del. Murschetz, da je vse v redu.

Za dr. "Vodnikov Venec", št. 147 poroča del. Jerina, da je v dobrem stanju.

Za dr. štev. 149 govori br. Miklaučič, da je v dobrem stanju.

Za dr. štev. 150 poroča del. Železnikar, da je vse v redu.

Za dr. "Bratje Edinost", štev. 151 poroča del. Zupančič, da je vse v lepem redu. Poroča ob enem o članu Prohaska, ki je bil izključen.

Za dr. "Gorjanec", štev. 154 poroča del. Žugelj, da je v povoljnem stanju.

Za dr. "Zavedni Sosedje", št. 158 poroča del. Uloga, da je v dobrem stanju.

Za dr. "Valvazor", štev. 163 poroča del. Krašovec, da je vse v redu.

Za dr. "Spomladanska Vijolica", štev. 164 poroča sestra del. Skubic, da je pri društvu vse v najlepšem redu.

Za dr. "Lunder Adamič", št. 165 poroča del. Lenček, da je vse v redu.

Za dr. štev. 166 poroča del. Strupek, da je vse v redu.

Za dr. štev. 169 poroča del. Lenček, da je društvo v dobrem stanju.

Za dr. štev. 172 poroča del. Lesjak, da je vse v redu.

Za dr. štev. 173 poroča del. Krizmančič, da je vse v redu.

Za dr. štev. 174 poroča del. Podboj istotako.

Za dr. štev. 175 poroča del. Žumer istotako.

Za dr. štev. 176 poroča del. Tušek, da je vse v redu.

Za dr. štev. 177 poroča del. Putz, da ima prošnje za brata, ki si je poškodoval roko z razstrelivom; odtrgalo mu je dva prsta enega pa poškodovalo. Del. Lavrič predlaga, da se postopa v tem oziru v smislu pravil, ako pošlje zdravniško izjavo, ki se bo strinjala s poročilom del. Putza, se mu izplača odškodnina za prste. Sprejeto.

Za dr. "Jadranska Vila", št. 178 poroča del. Bauzon, da je v najboljšem stanju.

Za dr. štev. 184 poroča del. Lah, da je vse v redu.

Predsednik Železnikar zaključi sejo ob šesti uri zvečer.

Enajsta seja, Milwaukee, Wiss., sept. 21. 1912.

Predsednik Železnikar otvori sejo ob pol osmi uri zjutraj. Čita se imenik gl. odbora in delegatov. Navzoči so vsi. Sledi čitanje zapisnika desete seje, ki se na predlog del. Grgoviča sprejme.

Sledi čitanje brzojavk: Cleveland, Ohio, sept. 20, 1912. Delegatom slavne konvencije S. N. P. J. pošiljamo narodne in bratske pozdrave iz velike naselbine Cleveland, kjer nad 700 članov jednote težko pričakuje, kaj sklenete v korist in napredek naše krasne jednote. Pošiljamo vsem prisrčni pozdrav in želimo najboljšega vspeha. Joseph Gornik, Mihael Cvelbar, Frank Gornik. — Cleveland, O., sept. 20, 1912. Delegatom Slovenske Narodne Podporne Jednote želi najlepši uspeh društvo "Lunder Adamič" štev 20 S. S. P. Z. — Chicago, Ill., sept. 20, 1912. Delegatom konvencije S. N. P. J. iskreni pozdrav! Delo Vaše naj prinese proletariatu več izobrazbe, več zavesti v razrednem boju med delom in kapitalom, kulture sploh. Izobraženi, osvobojeni vseh predsodkov in v zavesti bodo delavci spoznali ironijo samopomoči, ki je v prid izkoriščevalcem in bodo zahtevali od države takih družabnih naprav, ki bodo v resnici odgovarjale pomenu bratstva, iz katerega se ima razviti enakost in svoboda. Živela izobrazba, živel socijalizem! Krožek Proletarca. — Nato se čitajo pisma od dr. "Slovenski Napredek", štev. 132 S. N. P. J. iz Klein, Mont. — Od slov. pevskega zbora 'Zvon' v Milwaukee, Wis. Od dr. "Novi Dom", štev. 117 S. N. P. J. v Yukon, Pa. Od br. Lovrenca Bizjak čl. dr. 121 in od br. John Palčič čl. dr. "Valvazor", štev. 163 v Buxton, Iowa.

Glede zadeve br. Kristana, člana dr. štev. 24 je prišel preiskovalni odbor do zaključka, da se ostane pri sklepu jednotine seje. Sprejeto.

Glede pritožbe br. Udovič, čl. dr. štev. 39 izjavlja preiskovalni odbor, da ni dovolj podprta z dokazi, torej se završe. Sprejeto.

Glede pritožbe br. Kralj razsodi preiskovalni odbor, da prizadeta društva zadevo medsebojno rešijo. Sprejeto.

Glede pritožbe br. Kristana je prišel preiskovalni odbor do zaključka, da se naj ostane pri sklepu društvene seje in se bolniška podpora neizplača. Sprejeto.

Nato naznani br. predsednik, da pridejo na vrsto odložene pritožbe.

Del. Žugelj stavi predlog, da se debatira in sklepa najprej glede posmrtnin, ki se niso izplačale. Sprejeto.

Br. del. Klobučar poroča v zadevi smrtnine br. Paverja, člana štev. 22. V debato poseže več delegatov. Br. Šarc stavi predlog, da se smrtnina za br. Paverja izplača. Sprejeto. Dalje poroča del. Kloburčar, glede br. Majnariča, ki zahteva, da se mu plača odškodnina za roko, s ktero more delati le lahko delo. Na predlog br. Zevnika se sklene, da se v tem oziru postopa v smislu pravil in se odškodnina ne izplača. Dalje poroča del. Pucelj glede posmrtnine sestre Skušekove, ki se po mnenju gl. odbora v smislu pravil ne sme izplačati. Da prošnja ni bila popolnoma pravilna in krivda umrle sestre Skušekove, ampak zdravnika, ki je dotičnico preiskoval in prošnje izpolnil. Sestra je povedala vse po pravici.

Prečita se zdravniška izjava, da je bila sestra Skušek zdrava, ko je on preiskoval. Br. Lah predlaga, da se posmrtnina za sestro Skušekovo ne izplača. V debato poseže br. Podboj, Zevnik, Lesjak, Žugelj, Potokar, Zupančič, Radišek, in Stalick. Br. Šarc želi, da se ravna v smislu zakona. Del. predlaga, da se debata zaključi, kar se sprejme. Predlog del. Laha, da se posmrtnina za sestro Skušekovo ne izplača se z 56 proti 44 glasovi odkloni. Torej se smrtnina za imenovano sestro izplača.

Del. Grgovič, član dr. "Sokol", štev. 98 poroča o članu Smolnikarju, ki je bil vstreljen. Del. Bauzon predloga, da se smrtnina izplača. Br. gl. tajnik pojasnjuje, da je bila krivda krajevnega tajnika. Br. Lah predlaga, da se debata zaključi. Sprejeto. Nato se sprejme predlog del. Bauzona, da se smrtnina za br. Smolnikarja izplača.

Del. Vogrič predlaga, da se posmrtnino izplača hčerki umrlega člana, ako mati in žena dotičnica v to dovolite. Sprejeto.

Del. Zupančič poroča glede brata Jeliča, člana dr. štev. 50, kteri želi odpravnino. Sklene se, da se postopa v smislu pravil. Odpravnina se mu izplača, ko se odračuni bolniško podporo, ki jo je prejel na račun smrtnine.

Del. Posega poroča glede članice Novakove, ki je zapustila pol smrtnine možu, pol pa hčeri svoje sestre, ker je mož umrl se vprašuje, kdo dobi sedaj ostalih $250. Br. tajnik meni, da se cela zadeva odloži toliko časa, da se bodo začele stranke sodnijsko prepirati za smrtnino. Kot bo sodnik v tem oziru odločil, tisti stranki se izplača.

Del. Murschetz poroča glede br. Oblaka, člana štev. 106, kteri prosi za odpravnino. Br. gl. tajnik Verderbar stavi predlog, da se br. Oblaku izplača odpravnina. Sprejeto.

Del. Krajzel, član štev. 27 prosi za br. Kozlakarja, ki je že več let bolan. Dobil je že vso bolniško podporo. Del. Kastelc predlaga, da se postopa v smislu pravil, kar se sprejme.

Del. Strupek poroča glede umrlega člana Janežiča, kteri je želel, da se posmrtnina izplača otrokom in ne soprogi, kot je imel oporoko narejeno. Br. gl. tajnik pojasnjuje, da je dobil v tej zadevi neko pismo od pokojnega Janežiča, kterega pa ni mogel vpoštevati, ker ni bilo notarsko potrjeno. Sklene se, da se zadeva reši v smislu priporočila gl. tajnika.

Del. Štucin poroča glede brata Logaja, člana štev. 24, ki je dobil za $10 premalo bolniške podpore. Br. gl. tajnik poroča, da je br. Logaj dobil vso podporo, do ktere je bil na podlagi zdravniške izjave opravičen.

Del. Goršek poroča radi Dana Potočnika, člana štev. 19, ki je dobil premalo bolniške podpore iz vzroka ,ker se je bolniška nakaznica glasila za več kot $40. Del. Wegelj stavi predlog, da naj se primanjkljaj izplača. Br. Namors stavi protipredlog, da naj se v tem oziru ravna po pravilih in sklepu gl. odbora. V debato posežejo br. Radovan, Kogoj, Šarc, Cajnkar, Terbovec, Zalokar, Šetina, Stefančič, Namors, Verderbar. Br. Stalik predlaga, da se debata zaključi, kar se sprejme. Protipredlog br. Namorsa se sprejme in se v tem slučaju primanjkljaj bratom Potočnik in Gomilšek ne izplača.

Del. Marolt se pritožuje, zakaj se ni priznalo druzega delegata. Br. gl. tajnik pojasnjuje, da pravila govore, da se morajo delegati voliti tri mesece pred konvencijo; v tem času društvo še ni imelo dovolj članov, da bi bilo opravičeno do dveh delegatov. Dalje se pritožuje del. Marolt, da niso pri društvu dobili gesla celih 15 mesecev. Br. gl. predsednik stvar pojasni. Dalje se pritožuje radi jednotinega zastopnika. Br. gl. predsednik odgovarja, da je bilo v Glasilu raglašeno, da se vsled sklepa jednotine seje, zastopnike odpravi. Želi pojasnila glede bolniške podpore br. dr. Seliškarja. Br. gl. tajnik pojasnjuje, da podatki, ki jih je gl. odbor dobil v tem oziru, niso zadostovali, da bi se bila br. Seliškarju podpora nakazala. Nadalje vprašuje radi Josipa Dolenca, ki je dobil oporoko, da si je bil dotičnik izključen. Br. gl. tajnik pojasni celo zadevo v zadovoljstvo.

Del. Krizmančič poroča glede brata Blatnika, štev. 93, ki ima neozdravljivo bolezen in želi odpravnino, Sprejeto.

Del. Radovan želi izvedeti, zakaj je gl. odbor želel imeti peto redno konvencijo v Milwaukee ali Springfieldu namesto v Jolietu. Br. Černe izjavlja, da tozadevni zapisnik jednotine seje ni pravilen, ker je bil on proti premeščenju, v zapisniku pa stoji, da je bil soglasni sklep glavnega in pomožnega odbora. Br. gl. predsednik pojasnjuje stvar. Br. Korče oporeka premestitvi konvencije, obsoja pa gl. odbor, ker je navedel mesta, kje se ima konvencija vršiti. Se vzame na znanje.

Br. Stalik predlaga, da se debata zaključi. Sprejeto.

Prečita se nato pismo br. Bevitza, ki vabi delegate na večerno zabavo danes zvečer, nakar predsednik Železnikar zaključi sejo ob 12 uri opoldne.

Dvanajsta seja, sept. 21., 1912.

Predsednik Železnikar otvori sejo ob dveh popoldne. Čita se imenik gl. odbora in delegatov. Navzoči so vsi. Sledi čitanje zapisnika, ki se po nekih popravkih na predlog del. Henigsmana sprejme.

Brzojavke: Waukegan, Ill., sept. 20, 1912. Slavni delegatje in delegatinje pete redne konvencije S. N. P. J. Delujte složno za procvit S. N. P. J. in korist članov. Živili delegatje, živela S. N. P. J. John Nachnik, predsednik, Jacob Podboj, tajnik, za dr. "Sloga", štev. 14. — Calumet, Mich., sept. 21. 1912. Zbranim delegatom želimo največjega uspeha za procvit naše slavne jednote. Delujte z uma svitlim mečem za slovanski proletarijat! Želimo izvolite Calumet za prihodnjo konvencijo. Iskreni po zdrav uradnikom, delegatom in delegatinjam. Društvo "Bratska Sloga", Calumet, Mich. — Depue, Ill., sept. 20, 1912. Živeli delegatje S. N. P. J. Delujte za vzbujo in prosveto slov. naroda v imenu naše organizacije! Odbor društva štev. 59. — Nato se prečita pozdravno pismo sestre Mary Kochevar, od dr. "Nada", štev. 102, S. N. P. J., v Chicagi, Ill.

Sledi poročilo preiskovalnega odbora. Izjava preiskovalnega odbora v zadevi pritožbe br. Zaletela proti br. Černetu se glasi, da je stvar brezpomembna in se pritožba završe. Sprejeto.

V zadevi br. Erjavec izjavlja zapisnikar preiskovalnega odbora br. Hrast, da isti ne more priti do končnega sklepa in prosi konvencijo naj sama razpravlja in zadevo reši. Vname se debata, v ktero posežejo br. Hoffman, Šetina, Verderbar in Rigler. Br. Zevnik stavi predlog, da dobi br. Erjavec iz posmrtnine za 6 mesecev bolniške podpore po 50c dnevno. To se razume od takrat, ko mu je enoletna bolniška podpora potekla. Del. Geshel stavi protipredlog, da se ostane pri sklepu gl. odbora. Del. Podboj stavi predlog, da se debata zaključi, kar se sprejme. Predlog del. Geshela se sprejme.

Del. Maly poroča o zadevi br. Kozinc, člana dr. štev. 76, ki si je bil zlomil nogo. Bil je v bolnišnici, a se ni ravnal po pravilih vsled česar se mu je podpora odklonila. Del. Maly predlaga, da ostane stvar kakor je, da se mu podpora torej ne izplača. Sprejeto.

Br. Černe poroča o br. Fr. Lužar, ki je bil od društva, štev. 49 kaznovan z denarno kaznijo, ker se ni vdeleževal četrtletnih sej in potem je bil izključen. Del. Podboj stavi predlog, da ima br. Lužar prost vstop nazaj v društvo in jednoto, kar se sprejme.

Br. Verderbar prečita pismo iz Trimountain, Mich. o smrti br. Repenšeka, člana dr. "Danica". Na predlog br. Zevnika se v znak sožalja vstane.

Del. Hribar poroča glede bolnega člana Voljčka, ki je dobil že vso bolniško podpore. Pojasni se mu, da se ne da ničesar ukreniti proti pravilom.

Del. Kučar prosi, da bi se mu dovolilo danes odpotovati; isto prosi tudi del. Podboj, ker imata oba važne razloge, se jima to dovoli.

Del. Molek želi, da bi se mu preskrbelo pisalni stroj, za pisanje, oziroma preureditev pravil.

Vname se debata o prošnji g.

M. V. Konda, da bi se ga sprejelo zopet v S. N. P. J. ce vspešno prestoji zdravniško preiskavo. Del. Maly predlaga, da se g. M. V. Konda ne sprejme več v Jednoto. Del. Lavrič predlaga, da se debata zaključi, kar se sprejme. Del. Junko stavi protipredlog, da se g. M. V. Konda dovoli zopet vstop v S. N .P. J. pod pogojem, da g. Konda javno prekliče vse napade na S. N. P. J. in neopravičene napade na gl. odbor. Del. Junkota protipredlog se odkloni, torej je sklenjeno, da se g. M. V. Kondatu ne dovoli več vstop v S. N. P. J.

Br. Korče se pritožuje, da nektera društva ne pošiljajo redno assesmenta. Drugače nima ničesar posebnega povedati.

Br. Zevnik predlaga, da se točka "Razmoterosti" preloži na poznejši čas. Sprejeto.

Br. Bricelj stavi predlog, da se članom računskih pregledovalcev dovoli $4 dnevnine za nedeljsko delo. Br. Žugelj predlaga, da se jim plača dnevnine $5. Sprejeto.

Na dnevni red pride čitanje pravil.

Del. Molek predlaga naj se pod besedo "Ustava" zapiše besedo "Načelna izjava". Sprejeto.

Del. Radovan predlaga, da se pri debati glede pravil ne stavijo nikaka imena predlagateljev v zapisnik, ampak samo kar se sklene. Sprejeto.

Pri točki "Ime in kraj" se nadomesti beseda "zveza" z besedo "organizacija". Pri točki "Namen" se na konci doda: v smislu naše načelne izjave".

Pri točki "Sredstva" se beseda "deluje nadomesti z "dela".

Točka: "Uprava in sestava", se spremeni v toliko, da se glasi: 'Jednoto upravlja: 1 konvencija, 2 člani s splosnim glasovajem, 3 glavni odbor. Jednota je organizacija članov zbranih v posameznih društvih. Vsi člani se jednakopravni bratje in sestre s pravicami in dolžnostmi, kot jih predpisujejo ustava, pravila in zaključki splošnega glasovanja in glavnega odbora.

Točka: "konvencija" se nadomesti besede "vse postave" z besedo "pravila". Tretji stavek naj se glasi: "Sestoji iz glavnega odbora, delegatov in delegatinj". Četrti stavek naj se glasi: "Redna konvencija se vrši vsaka tri leta in sicer tretji pondeljek v septembru. Kraj konvencije določi članstvo s splošnim glasovanjem, ki se ima vršiti 6 mesecev pred konvencijo. Prejšna konvencija nominira tri mesta.

Peti stavek se spremeni, da se glasi tako: izvanredna konvencija pa se vrši, če tako predlaga 2 tretjini glavnega odbora ali 10 društev iz 10. različnih držav, ktera morajo tvoriti desetino članov jednote in če sklene tako tri četrtine članov s splošnim glasovanjem.

Predsednik Železnikar zaključi sejo ob 6 uri zvečer.

Trinajsta seja, sept. 23. 1912.

Predsednik Železnikar otvori sejo ob polu osmi uri zjutraj. Prečita se imenik gl. odbora in delegatov. Navzoči so vsi. Prečita se zapisnik in se sprejme.

Nato sledi čitanje brzojavk: Bridgeville, Pa. sept. 21, 1912. Slavna peta redna konvencija! Delegati in delegatinje delujte v procvit naše jednote! Vam kličemo krepki Nazdar! "Bratstvo", štev. 6. Morgan, Pa. Jakob Dermota. Nato se prečita pismo brata in sestre Karl in Mary Dernač v Livingston, Ill. Pismo sestre Ane Beve, tajnice dr. "Spomladanska Vijolica", štev. 164 v Frontenac, Kans. Dopisnica od br. Jack Shoberja, tajnika dr. "Gorjanec", štev. 154 v Park City, Utah.

Br. Hrast poroča v imenu preiskovalnega odbora v zadevi bivšega br. Lipovsha, na kar se sklene, da se ga zopet sprejme v jednoto, ako ga sprejme društvo. Glede brata Lipovšeka, člana dr. štev. 9. se sklene, da se vpošteva sklep krajevnega društva.

Glede br. Lesjaka se sklene, da naj isti povrne svoto $8, ktero je prejel neopravičeno, ker se ni držal pravil. Sprejeto. Pritožbo br. Galiciča proti br. Lesjaku se zavrže.

Na dnevni red pride čitanje pravil. Točka: "konvencija" odstavek drugi ostane pri starem samo se črtati besedi "radi neplačevanja."

Odstavek tretji točka: "konvencija" naj se glasi: "Delegat zamore biti vsak čitanja in pisanja zmožen član ali članica, kteri je član društva vsaj 3 mesece pred volitvijo. Delegatje se volijo za redno konvencijo meseca junija za izvanredne pa kakor določi seja glavnega odbora.

Vsak delegat mora biti prijavljen glavnemu odboru mesec dni po izvolitvi.

Odstavek četrti, naj se glasi: Člani gl. odbora prejmejo poleg vožnje tudi po $4 na dan, delegatu se pa povrne samo vožnjo.

Konvencija voli posebnega predsednika, dva podpredsednika, zapisnikarje in druge potrebne odbore, pregleda poslovanje med društvi in jednoto od zadnje konvencije in se prepriča v denarnih zadevah v obče.

Odstavek peti ostane pri starem, z dostavkom, da urednik "Glasila" ima le pasivno volilno pravico in posvetovalni glas.

Odstavek šesti naj se glasi: Vzpored dnevni in poslovni red sestavi seja glavnega odbora in ga predloži konvenciji v odobritev.

Točka: "glavni odbor" naj se glasi: "glavni odbor obstoji iz sledečih odsekov: upravni, nadzorni in porotni odsek. Glavni odbor ima paziti, da se pravila spolnujejo.

Volijo se na konvencijah in sicer do prihodnje konvencije izmed navzočih odbornikov in delegatov ali s splošnim glasovanjem, v slučaju smrti, odstopa ali odstavke. Svoje urade nastopijo s prvim januarjem po redni konvenciji, po izvanredni pa, kakor konvencija odloči.

Točka: "upravni jednotin odbor". Odstavek prvi naj se glasi: "upravni jednotni odbor sestoji iz sledečih odbornikov: predsednika, dveh podpredsednikov, tajnika, blagajnika, namestnika tajnika in blagajnika, zapisnikarja in urednika. Vrhovnega zdravnika nastavi gl. odbor.

Odstavek drugi: Predsednik upravnega odbora vodi seje glavnega in upravnega odbora, podpisuje plačilne nakaznice ter sploh vse listine; sklicuje izvanredne seje v slučajih, če je to v korist jednote, zastopa jednote ter skrbi vedno in povsod za procvit in napredek jednote. O svojem delovanju sestavi poročilo za konvencijo.

Prvi podpredsednik nadomešča predsednika, kadar je ta zadržan. Drugi podpredsednik nadomešča prvega podpredsednika.

Tajnik prejema asesment od društev in vrača pobotnice. Pošilja denar na gl. blagajnika najmanj enkrat na teden. Oskrbuje društva z vsemi potrebami, rešuje vse kar more rešiti na podlagi splošnega smisla pravil. Sklicuje redne in izvanredne seje gl. odbora za redno poslovanje jednote. Nakazuje podpore, nakazuje listine, ter izvršuje vse sklepe.

Sestavlja mesečne, polletne in celoletne, kakor tudi na državo račune, hrani pečat in skrbi sploh za to, da je poslovanje točno in redno. Tajnik zamore nastaviti pomočnika v svojem uradu, kteri je odgovoren njemu za svoje delo, a plača ga jednota.

Predsednik zaključi sejo ob 12. uri opoldne.

Štirinajsta seja, sept. 23. 1912.

Predsednik Železnikar otvori sejo ob dveh popoldne. Čita se imenik gl. odbora in delegatov. Navzoči so vsi.

Brzojavka: Calumet, Mich., sept. 23. 1912. Delegati in delegatinje, želimo najboljši vspeh; upamo, da se vidimo na šesti konvenciji v Calumetu. Društvo "Narodne Slovenke". Dalje pismo od dr. "Zveza", štev. 36 S. N. P. J. v Willock, Pa. Od. br. John Kovačiča od društva "Edinost", štev. 13, S. N. P. J. v Bridgeport, O. — Od br. Frank Gorenc od društva "Šmarnica", štev. 24. S. N. P. J. v Forth Smith, Ark. — Od dr. "Živila Ilirija", štev. 114, S. N. P. J. v Roundup, Mont. — Od br. L. Prašnikar iz Clinton, Ind.

Sledi poročilo preiskovalnega odbora. Del. Hrast poroča o zadevi pritožbe br. Arčul-a, člana bivšega društva "Gora", štev. 45 zaradi neizplačanih mu dnevnic ob času katastrofe v Cherry, Ill. Sklene se, da se mu izplača svoto $25.00. Prej pa mora povrniti blagajno bivšega društva "Gora" štev. 45.

Glede pritožbe br. Permeta, čl. dr. "Triglav", štev. 2. se sklene, da se odobri sklep društvene seje.

Sledi čitanje pravil. Glavni blagajnik prejema denar in ga naklada v smislu teh pravil, ter izplačuje vse pravilno nakazane podpore in izdatke tedensko. Vodi pregledne knjige, hrani listine in hranilne knjižice ,ter skrbi sploh, da so denarne zadeve vedno v redu.

Glavni zapisnikar vodi zapisnik vseh rednih in izvanrednih sej, izven konvencije ter jih priobčuje v "Glasilu".

Urednik urejuje "Glasilo". Upravnika si izbere urednik v sporazumu z glavnim odborom; plačo določi konvencija. Urednik je odgovoren za uredniške in upravniške posle "Glasila".

Vrhovni zdravnik pregleda prošnje novih kandidatov in sicer natančno predno jih sprejme ali zavrže. Za odklonjene kandidate mora navesti vzroke radi katerih jih je odklonil. Dajati mora vsa pojasnila v slučaju bolezni in pregledati nakaznice, če to zahteva gl. tajnik. Za svoje poslovanje je odgovoren glavnemu odboru, kteri ga sme zahtevati na sejo v slučaju potrebe.

Namestnik nadomestuje tajnika ali blagajnika, nastopi izpraznen prostor gl. tajnika in blagajnika, dokler se potom glasovanja izvoli druge uradnike. Kadar nadomestuje izpraznjeno mesto je deležen plače določene od konvencije za dotični urad.

Glavni nadzorni odbor.

Prvi odstavek naj se glasi: "glavni nadzorni odbor sestoji iz 3 članov, ktere voli konvencija. Glavni nadzorni odbor pazi, da se redno in točno posluje, nadzira knjige in račune tajnika, blagajnika in urednika, pregleda vsakih šest mesecev sam ali pa po pooblaščencih, za kterih delo je odgovoren, jednotine račune ter pazi sploh, da vrši vsak odbornik svoje dolžnosti točno in vestno. Nadzira delovanje vseh odbornikov.

Če zapazi nadzorni odbor kake nerednosti ali kaj sumljivega pri poslovanju glavnih odbornikov, naj takoj obvesti gl. predsednika in druge odbornike, naj takoj ko ima dokaze v rokah, suspendira dotičnika, skliče izvanredno sejo jednotinega odbora, ktera vse pre išče, zasliši dotičnike in potem sodi.. Sodbo mora dati v potrdilo gl. porotnemu odboru. V slučaju, da kteri nadzorni odbornik ne završuje svoje dolžnosti, ga ima upravni odbor pravico zaslišati in ga postavi pred porotni odbor.

Točka: "glavni porotni odbor" Pri drugem odstavku naj se glasi zadnji stavek: "Svoje obsodbe izjavlja pismenim potom in priobčuje v "Glasilu".

Pri tretjem odstavku, konci prvega odstavka se doda v najkrajši dobi. "Tretji stavek tretjega odstavka naj se glasi: "sodba izrečena z dvetretinjsko večino obeh odborov v zvezi s soglasnim sklepom jednotine seje je neovrgljiva in nima nobena stranka pravice se pritožiti na javno glasovanje. V slučaju, da tožitelj ali toženec ni zadovoljen s kterim članom porotnega odbora, sme apelirati na upravni odbor, da odloči zanj druzega porotnika. To se mora zgoditi prej, predno je sodba izrečena.

Pravo direktne zakonodaje...

1. INCIATIVA. Društva imajo pravico med konvencijami staviti predloge za spremembo, dodatek ali črtanje kteregakoli člena v ustavi in pravilih, izvzemši načelne izjave, predlagati nove člane in stvari sploh, ki so v korist jednote.

2. Predlog se objavi v "Glasilu", na kar ga mora podpirati najmanj deset drugih društev iz desetih različnih držav in šele potem mora glavni tajnik dati predlog na splošno glasovanje vsega članstva.

3. Predlogi za spremembe, dodatek ali črtanje članov v ustavi in pravilih se sprejemajo le z dvetretinjsko večino članov in članic potom referenduma; drugi sklepi, ki nimajo stika s pravili, pa z nadpolovično večino oddanih glasov.

1. REFERENDUM. Zadeve izredne važnosti, ki nastanejo ali pridejo sčasoma, morajo iti na referendum ali splošno glasovanje. Dalje gredo na referendum vsi predlogi glede spreminjanja, dodajanja ali črtanja v ustavi in pravilih na podlagi inciative, določitev kraja za redne konvencije, predlogi za izvanredne konvencije, volitve odbornikov za izpraznjena mesta v glavnem odboru, sporne zadeve, kjer se glavni odbor ne more sporazumeti.

2. Referendum ali splošno glasovanje mora biti vselej in v vseh zadevah individualno, to je vsak dober član in članica ima jeden glas. V to svrho mora glavni tajnik za vsak slučaj referenduma nabaviti in razposlati na vsa društva tiskane glasovnice, ki vsebujejo pravilno raztolmačen predlog ali zadeve, o kteri se glasuje.

3. Obrok glasovanja je šest tednov od datuma, ko je referendum po gl. tajniku uradno objavljen v "Glasilu". Glasovnice, ki se vrnejo po pretečenem obroku, so neveljavne.

Pomožni odbor se voli že po novih pravilih.

Uprava jednotinega premoženja.

Med prvi in drugi stavek te točke se pridene: "Sme se denar naložiti tudi na dobre državne ali mestne bonde ali zadolžnice". Drugo ostane.

Varščine.

Drugo ostane kot je, le varščina za tajnika se zviša od 5 do 15 tisoč, blagajnika pa od 10 do 15 tisoč. Varščine upravnega odbora hrani predsednik nadzornega odbora, vse druge varščine pa gl. tajnik. Blagajniki in tajniki krajevnih društev morajo imeti varščine, kakor tudi vsi uradniki glavnih in krajevnih odborov, če tako zahteva odborova seja in sicer kolikor ista določi. Varščine preskrbi jednotin urad.

Jednotin pomožni odbor.

V kraju, kjer ima jednota svoj sedež, se mora voliti še pomožni odbor, kterega nominirajo društva v kraju jednotinega sedeža, a izvoli pa splošno glasovanje. Nominira se 12 kandidatov in 6, kteri dobijo največ glasov je izvoljenih. Nominacija se vrši meseca oktobra, volitve pa meseca decembra po vsaki redni konvenciji in sicer za tri leta. Člana tega odbora zamore glavni odbor po svoji seji vsak čas spremeniti, če so nemarni, nesposobni ali če delajo proti koristim jednote. Na mesto odstavljenega pomožnega odbornika pride kandidat, kteri je imel pri volitvah za izvoljenimi največ glasov. Pomožni odborniki prejemajo za vsako sejo $1, ako se jo vdeleže. Pomožni odbor dela v sporazumu upravnega odseka. Vdeležiti se mora vseh rednih in izvanrednih sej upravnega odseka in glavnega odbora.

Seja glavnega odbora.

Seja glavnega odbora vrši naj se enkrat na leto.

Redne seje upravnega in pomožnega odbora se vrše vsak mesec, izvanredne pa kadar nanese potreba.

V zadnji odstavek prvi stavek pride. Sejam predseduje predsednik ali podpredsednik.

Seje so javne, predsednik pa seje lahko vsak čas proglasi za tajne.

Br. Zevnik želi, da se mu dovoli odpotovati, ker ima važne razloge, kar se sprejme.

Zaključek seje ob 6. uri zvečer.

Petnajsta seja, sept. 24, 1912.

Predsednik Železnikar otvori sejo ob osmi uri zjutraj. Čita se imenik gl. odbora in delegatov. Navzoči so vsi. Nato se zapisnik zadnje seje prečita in se sprejme.

Sledi čitanje dopisov in brzojavk: E. Helena, Mont., sept. 23, 1912. Pozdravljeni delegatje, delegatinje in gl. odbor pete redne konvencije S. N. P. J. Delujte za procvit in napredek rastoče jednote! Društvo "Slovenski Lovec" štev. 143. Frank Smith. — Ely, Minn., sept. 23, 1912. Mnogo sreče in vspeha na narodnem delu Vam želi Geo. L. Brozich. — Calumet, Mich. sept. 23, 1912. Živela S. N. P. J.! Dober uspeh 5. glavni konvenciji! Upam da se vidimo pri prihodnji konvenciji v Calumetu. Peter Martinac. Pisma: Od dr. "Bratje Vsizaenega", štev. 96 S. N. P. J. v Livingstonu, Ill. — Od člana dr. štev. 112 v Washoe, Mont. — Od M. Kulovic iz Chicago, Ill.

V imenu preiskovalnega odbora poroča del. Hrast glede pritožbe bivšega brata Hvalica, člana društva štev. 156. Preiskovalni odbor je prišel do zaključka, da naj ga omenjeno društvo pozove na zagovor in ako omenjeni član dokaze, da se mu krivica godi, naj se ga sprejme zopet v S. N. P. J. Glavni tajnik naj obvesti o tem dotično društvo. Sprejeto.

Glede pritožbe bivšega člana dr. Edinost, štev 13 Kovačiča, preiskovalni odbor ni smatral dokazov za zadostne, radi kterih se ga je izključilo. Priporoča, da se ga zopet sprejme v S. N. P. J. Sprejeto.

Vname se debata o Glasilu S. N. P. J. Glasilo ostane kot je, le da se zmanjša oblika, a poveča na 6 ali 8 strani.

Glasilo.

Jednota izdaja svoje Glasilo, ki izhaja vsak teden. Glasilo prinaša strokovne, gospodarske in znanstvene članke in razpave, ki pa morajo biti pisane v naprednem duhu moderno politično in strokovno organiziranega delavstva. Dalje prinaša leposlovne gradivo, dopise in splošen pregled. Nadalje vse uradne jednotine in društvene stvari: obvestila in pozive iz uradov glavnega odbora, zapisnike sej gl. odbora, mesečne, šestmesečne in celoletne račune, članske spremembe in imenik krajevnih društev, seznam umrlih članov, izplačanih usmrtnin in poškodb, rezultate referenduma, društvena naznanila in sploh vse stvari, ki se tičejo jednote in društev. Prinaša lahko tudi ilustracije in oglase zanesljivih tvrdk.

Glasilo urejuje od konvencije izvoljen urednik, kteri pa mora po svojem prepričanju soglašati z načelno izjavo, resolucijami in z določeno smerjo lista kot določa ta člen.

Ako urednik s svojimi spisi krši načelno izjavo in ta člen ustave ali ako se pokaže nesposobnega za urejevanje lista ali če zanemarja svoj posel, tedaj ga mora upravni odbor z pomožnim odborom vred z dvetretjinsko večino vseh glasov odstaviti in razpisati službo za novega urednika. Ako se oglasi več kandidatov, ki se člani jednote, tedaj morajo iti imena kandidatov na referendum in nadpolovično večina glasov odloči izvolitev.

V Glasilo se sprejemajo tudi dobri oglasi. List prejemajo člani in članice: naročnina velja $1.00 na leto, za inozemstvo pa $1.50.

Podružnice.

V prvemu odstavku, prvemu stavku naj se prida: Zedinjenih državah, kolonijah in Canadi.

V zadnjem stavku druzega odstavka naj se glasi mesto gl. urad "glavni tajnik".

V tretjem odstavku naj se mesto besed "glavni urad" glasi: "seja upravnega odseka".

Članstvo.

Član S. N. P. J. zamore postati vsaka značajna možka ali ženska oseba zmožna kakega izmed slovanskih jezikov v starosti 16 let in ktera ni prekoračila 45. leta. V slučaju mešanih zakonov to je pri zakonskih, od kterih je le eden zmožen, kakega slovanskega jezika, sme se sprejeti tudi drugi v S. N. P. J.: isto velja tudi za njih sinove in hčere. Osebe stare nad 40 let se morajo izkazati glede starosti s kako uradno listino iz rojstnega kraja, preden se jih sprejme. Vsacega člana ali članico mora predlagati dobro stoječ član ali članica, nakar se voli dva člana, ki preiščeta stanje prosilca njegove delo, značaj in druge podrobnosti. Pri sprejetju novih članov se voli z listki ali tajno. Delomržne osebe ali osebe, ktere se preživljajo nečastno, vzdržujejo igralnice prepovedanih iger, potem osebe, ki delajo ob času štrajkov kot stavkokazi se zavrnejo. Zavrnejo se tudi osebe, ktere dobijo polovico nasprotnih glasov in sicer do prihodnje seje, kjer se ponovno glasuje. Istotako se zavrnejo prosilke v blagoslovljenom stanu. Sposobne kandidate sprejema društvo in jednota odkloni lahko vstop, če ima gotove vzroke. Ponovna prošnja se lahko vloži do enega leta. Vsprejet je z dnem, ko ga je pravilno sprejelo društvo, obveznosti jednote napram članu pa nastanejo po preteku 45. oziroma 90. dni, kakor določa točka glede novih društev.

Vsak prosilec mora biti zdravniško preiskan in vsprejet od zdravnika preiskovalca, kakor tudi od vrhovnega zdravnika jednote. Z vsakim prosilcem morata iti najmanj dva člana društva k zdravniku, kteri ga preišče. Paziti morata, da je natančno preiskan in da odgovarja resnično na vsa vprašanja. Vsi preiskovalni listi ali prošnje morajo biti odposlane na glavni urad do zadnjega v mesecu, vrhovnemu zdravniku pa v teku 6 tednov po preiskavi zdravnika preiskovalca, ker se jih sicer ne vpošteva. Vsak prosilec mora govoriti resnice. Če se pozneje dokaže, da je vedoma kaj zamolčal glede kake bolezni, starosti ali prosilka glede nosečnosti, S. N. P. J. ne plača takim nobene podpore, jih briše iz jednote in v slučaju smrti ne plača nobene smrtnine. Oporoke sprejetim članom se morajo doposlati iz upravnega urada najkasneje do 20 v prihodnjem mesecu.

Seja se zaključi ob opoldne.

Šestnajsta seja, sept. 24, 1912.

Predsednik Železnikar otvori sejo ob drugi uri popoldne. Čita se imenik gl. odbora in delegatov. Navzoči so vsi. Sledi čitanje zapisnika, ki se sprejme.

Brzojavka: Waukegan, Ill., sept. 20, 1912. Cenjene delegatinje borite se za jednakopravnost! Delujte z vso močjo, da bo naša slavna jednota ostala na pravem stališču ter Vam kličem: Živela jednakopravnost, živela S. N. P. J.! Za društvo "Možka Jednakopravnost", Anna Mahnich, tajnica. — Dalje se prečita pismo društva "Primož Trubar", štev. 126 S. N. P. J. iz Cleveland, O.

Sledi poročilo preiskovalnega odbora. Del. Hrast poroča glede pritožbe bivšega člana Spolarja od dr. "Slavija", štev. 1 S. N. P. J. proti društvenemu in gl. porotnemu odboru. Preiskovalni odbor izjavlja, da se strinja z razsodbo društvenega in glavnega porotnega odbora. — Sklep preiskovalnega odbora se sprejme in potrdi.

Nesposobni člani.

Poleg prej omenjenih zavrnitev se vstop v S. N. P. J. odreka vsem, kteri so poškodovani na kakem udu ali kterim manjka kak del telesa sploh izvzemši prsta na roki. Nadalje se odklanja osebe pripadajoče oboroženi sili, aktivne ognjegasce. Dalje se morajo odkloniti streljači, ki v nevarnih jamah riskirajo svoja življenja za visoko plačo in pa taki ki so že prejeli odpravnino ali denar za telesno poškodbo pri kaki drugi organizaciji. Ponovni sprejem se zabrani tudi bivšim članom (icam) jednote ki še dolgujejo društvu ali jednoti kako svoto, dokler dolga ne povrnejo.

Pravice in dolžnosti članov.

V prvem odstavku drugi stavek naj se glasi: "Ima pravico voliti in biti izvoljen udeleževati se sej bratskih društev, ako mu društvo dovoli, stavljati predloge in glasovati pa le v svojem društvu: sme iskati zadoščenja za storjene krivice v smislu pravil".

Zadnji stavek v drugem odstavku naj se glasi: "Plačevati mora redno svoje prispevke, vsaj do 25 v mesecu.

Točka: "Društveni odbor" ostane nespremenjena.

Točka: "Upravni odbor" ostana nespremenjena.

Točka: "Predsednik" v tej točki se pristavi za besedo društvo in ki so proti ustavi in pravilom."

Točka: "Podpredsednik" nespremenjena.

Pri točki: "Tajnik" pride na konci "Varščino mu določa jednotina seja".

Točka: "Zapisnikar" ostane nespremenjena.

Pri točki: 'Blagajnik" pride v prvi stavek za besedo jednoto: "po money order ali draft". Zadnji stavek naj se glasi: "Pošiljati mora asesment na jednoto pravočasno, tako da je v rokah gl. tajnika najkasneje zadnji dan v mesecu. Varščino mu določi seja gl. upravnega odseka.

Točka "Reditelj" ostane nespremenjena.

Pri točki "Nadzorni odbor" pride v drugi stavek "tri" mesto štiri mesece.

Točka "Bolniški odbor" ostane nespremenjena.

Točka "Porotni odbor" ostane nespremenjena.

Točka "Jednotin zastopnik se črta".

Pri točki: "Društvene seje". Redne društvene seje se morajo vršiti najmanj enkrat na mesec, izvanredne pa, kadar jih skliče tajnik v posebno nujnih slučajih ali če to zahteva deset dobrih članov. Prostor in čas seje določi večina članov. Člane ki sklicujejo izvanredne seje s skodeželjnimi nameni, se postavi pred porotni odsek in se jih kaznuje v smislu pravil. Redne seje se morajo vršiti natančno po predpisanem redu, na izvanrednih naj se pa razpravlja tisto, radi česar so bile sklicane. Vsak član gl. odbora zamore priti na društveno sejo, če se je v dotičnim društvu pojavil prepir, da ga pomiri. Stroške plača društvo, ako samo zahteva gl. odbornika, če ga pa pošlje gl. odbor, tedaj trpi stroške do $1 društvo, kar je več pa jednota.— Drugi in tretji odstavek ostaneta nespremenjena.

Assesment.

Stalen asesment znaša $1.40 na mesec. Povišati se ga sme, če to zahtevajo potrebe in če v kterem fondu zmanjkuje denarja in sicer za kolikor odloči seja glavnega odbora. Asesment se ima razdeliti sledeče: Posmrtninski fond 45c, poškodninski in odpravninski 5c, rezervni 10c, bolniški 65c, tiskovni in upravni 15c. Vsaka nakaznica mora biti nakazana iz fonda, na kterega se glasi. Vsak član ali članica mora najkasneje do 25. v mesecu plačati asesment za tisti mesec.

Poleg rednega asesmenta se pobira tudi izvanreden, kadar ga razpiše upravni odbor.

Vsako društvo mora plačati svoj asesment najkasneje do zadnjega dne v mesecu za prejšni mesec. Z gori navedenim asesmentom to je $1.40 mesečno je plačano Glasilo in prispevek za rezervni fond, ter se niti za Glasilo niti za rezervni fond posebnih prispevkov ne pobira. Prispevek za rezervni fond znaša 6½c, ki je zapopaden v gorenjem odstavku.

Pristojbina.

Vsak prosilec plača pri vstopu $3.50, kar se vse pošlje na jednoto. Pristopnina se razdeli $1.40 asesment za stroške 60c, rezervni fond $1.50. To velja tudi za nova društva. Društva sme poleg tega zahtevati od člana še posebno pristojbino, ktera pa ne sme presegati $1.50.

Upravnemu odboru se naroča, naj vzame v pretres zadevo o razredih za višjo bolniško podporo in smrtnino in naj poroča prihodnji konvenciji.

Bolezen.

Prvi odstavek, drugi stavek naj se glasi: Za pet dni bolezni se ne izplača nobena podpora; če pa je kdo bolan nad pet dni, potem se mu izplača podpora od prvega dne pravilnega javljenja pri zdravniku in društvenem tajniku. Nadalje: "Vsak bolnik se mora naznaniti tajniku svojega društva in pri zdravniku. Če se naznani prej zdravniku in pozneje tajniku ali narobe se računa podpora vedno od zadnjega datuma. Za člane, ki so oddaljeni velja datum poštnega pečata. Podpora se izplačuje le za bolezni, ktera zadržuje bolnika od svojega dela in potrebuje zdravniške pomoči. Podpora teče vedno do tistega dne, v kterem spozna zdravnik bolnika zmožnega za delo in do zadnjega zdravniškega obiska. Vpoštevati pa se mora tudi krajevne razmere.

Bolnik mora biti redno obiskan in sicer najmanj dvakrat na teden, ker se drugače ne izplača nobene podpore. Obiskati ga morajo tisti člani, ktere odloči društveni tajnik po vrsti ali krajevnih razmerah. Bolnik mora biti obiskan, ako ni čez tri milje oddaljen. V slučaju potrebe in če to sklene društvena in odborova seja, se jih obišče se v večji daljini, stroški vožnje do enega dolarja trpi društvo, drugo pa jednota.

Vsi, ki so ga obiskali morajo na prihodnji seji poročati o njegovi bolezni, o njegovem zadržanju za časa bolezni in sicer osebno, pismeno ali po kakem drugem članu. Obiskovalci, ki tega ne store, ali napačno poročajo, naj se kaznujejo v smislu pravil. Če se zdi bolnik tako bolan, da bi bil lahko sposoben opravljati svoje delo, a je vkljub temu spoznan od zdravnika za nezmožnega za delo, naj gre obiskovalec k drugemu zdravniku ž njim, kteri naj ga preišče vpričo njega. To zamore opraviti obiskovalec sam ali pa bolniški odbor. Ako ga ta zdravink spozna za bolnega, trpi stroške jednota, v nasprotnem slučaju pa bolnik sam.

Bolniška podpora se potrjuje ali zavrača na društvenih sejah, potem ko so obiskovalci poročali o bolniku in ko je že bolniška nakaznica predložena seji. Le v izvanrednih slučajih kot revščina, težke ali nadaljevalne bolezni, se pošlje nakaznica v vplačilo na upravni odbor, o čemur mora tajnik poročati na prvi seji.

Pozamezna nakaznica se ne sme glasiti več kot za 40 dni, torej mora biti pri daljših boleznih najmanj vsak mesec predložena jedna plačilna nakaznica. Nadalje morajo biti plačilne nakaznice predložene društveni seji najkasneje v teku jednega meseca po ozdravljenju, ker se jih sicer ne izplača.

Peti odstavek ostane pri starem izvzemši zadnji stavek, kteri se naj glasi: "Bolniška podpora se nadalje odkloni vsem tistim, kteri so nastavljeni v jami, kjer so plini, kot prižigalci oziroma streljači z višjo plačo radi nevarnega dela.

Šesti odstavek naj se glasi: 'Članice ne prejemajo za naravne bolezni kakor tudi za one, ki izvirajo nosečnosti nobene podpore. Izvzeti so neredni porodi. Za časa rednega poroda se jim izplača $10, do štirih tednov, po štirih tednih pa jim teče podpora kot drugim. Če ni porod vzrok bolezni, jim teče podpora po preteku 10. dni. Članicam, ktere stopijo v jednoto v drugem stanu v teku 8 mesecev po pristopu ne izplača se nobene podpore.

Br. Verščaj želi, da se mu dovoli odpotovati, ker ima važne vzroke.

Predsednik Železnikar zaključi sejo ob 6 uri zvečer.

Sedemnajsta seja, sept. 25. 1912.

Predsednik Železnikar otvori sejo ob 8. uri zjutraj. Čita se imenik gl. odbora in delegatov. Navzoči so vsi, razun delegata Kušljana. Prečita se zapisnik in se sprejme.

Brzojavke: Calumet, Mich., september 24. 1912. Narodnost me veže, da Vas pozdravljam in želim dober vspeh vašemu trudu! Upam da pri prihodnji konvenciji se snidemo in roke podamo v Calumetu! Zdravi! John Spehar, predsednik dr. sv. Jožefa. Johnstown, Pa. sept. 24, 1912. Vsem delegatom želi dr. "Sinovi Slave", štev. 168 Conemaugh, Pa, najboljši vspeh za procvit in napredek naše organizacije. Prečita se pismo od dr. "Prostomisleci", štev. 87. S. N. P. J. iz Herminie, Pa. Od društva "Bratoljub", štev. 7. S. N. P. J. v Claridge, Pa. Od "Slovenske Hrvatske Zveze" v Calumet, Mich. Se vzame na znanje.

Sledi poročilo računskih pregledovalcev, da so računi v najlepšem redu in se popolnoma ujemajo. Predlaga se, da naj se izreče gl. odboru zaupnica. Sprejeto. Sledi čitanje pravil.

Točka bolezen.

Zadnji stavek osmega odstavka se naj glasi: "Umobolnim se izplačuje podpora samo, če ima vzdrževati svojce, ki so odvisni od njegovega zaslužka." Dalje se pristavi: "Jetičnim članom se plača iz poškodninskega fonda

vsote določene od jednotine seje v svrho, da si poiščejo zdravja na podlagi zdravniških podatkov. V devetem odstavku naj se drugi stavek glasi: "Sme biti zunaj le v času, kterega določi zdravnik, nikdar pa ponoči, razven če ima navodila od zdravnika". Zadnjemu stavku istega odstavka naj se prida: "in ne veselic". Med drugi in tretji stavek desetega odstavka pride: "Izvzeti so bolniki, kateri se nahajajo v bolnišnicah". Na konci desetega odstavka se pristavi: "V slučaju, da mu je društvo nakazalo podporo, mora jo dotičnik povrniti".

Enajsti odstavek naj se glasi: "Kdor je nad leto dni bolan, a še vedno ozdravljiv, prejema po preteku leta podporo iz odpravnskega fonda in sicer po 50c na dan do treh mesecev, pozneje pa kakor določi jednotina seja. Če je neozdravljiv, prejme enkrat za vselej $250 in se briše iz jednote ako odpravnino zahteva.

Dvanajsti odstavek naj se glasi: "Površne ali pomanjkljive nakaznice se vrnejo, ako pa so ponarejene se ne izplača nobene podpore. Od podpore sme društvo pridržati asesment, ako ga je založilo zanj."

Trinajsti odstavek naj se glasi: "Novi člani niso opravičeni do podpore 90 dni.

Poškodbe.

Za poškodbe dobljene vsled nesreče, ne pa po lastni krivdi, plača jednota sledeče zneske: Za izgubo cele roke, ali do zapesti, ce le noge ali do členkov $200. Za izgubo polovico stopala $100. Jednaka vsota se plača za trajno otrpnjenje imenovanih udov. Za izgubo obeh rok, obeh nog ali za zlomljenje hrbta se plača cela posmrtnina in se dotičnika črta iz jednote. Za izgubo jednega očesa $200. Za izgubo prvih treh prstov na roki nad drugim členkom, (palec, kazalec, sredinec) se izplača za vsacega po $50.

Zadnji odstavek naj se glasi: "Izdatki za poškodbe se izplačujejo iz poškodninskega fonda, razen kjer se ima plačati $600."

Posmrtnine.

Konci prvega odstavka se dostavi: "Smrt člana naj se takoj naznani gl. tajniku". Prvi stavek druzega odstavka naj se glasi: "Posmrtnina se izplačuje samo ženam, možem, ali krvnim sorodnikom, v drugi vrsti tudi zaročencem ali zaročenkam ali tudi tistim, ki so bili odvisni od njegovega zaslužka, ako ni to v nasprotju z zakonom, v tretji pa tudi dobrodelnim zavodom itd".

Koncem druzega odstavka se zameni besedi "glavni urad" z "glavni tajnik".

V tretjem odstavku, konci druzega stavka se doda "in narastle obresti".

Konci zadnjega odstavka se spusti: "če dediči dovolijo v to" in se doda: "ako so zato zadostni dokazi".

Izplačevanje posmrtnin.

V prvem odstavku, konci prvega stavka se doda: "po 45 dneh po vstopu v društvo."

Drugi odstavek naj se glasi; "Živim članom se izplača smrtnina za obe roki ali obe nogi, oba očesa, jedne roke in jedne noge in za zlomljen hrbet".

V četrtem odstavku prvi stavek, naj se za besede "justificirani" doda: "V slučaju dvomljivosti krivde, se da na splošno glasovanje, se li izplača posmrtnina ali ne". Tretji odstavek se izpusti. Konci četrtega odstavka se doda: "ali ki so odpotovali brez potnih listov".

Zapadanje posmrtnin in podpor.

Konci prvega odstavka naj se doda: "Če je potrebno se v kakem drugem listu v kraju, odkoder je bil umrli doma".

V drugem odstavku glasi naj se: "40 dni" mesto "enega meseca".

Pogreb.

V prvem odstavku zadnji stavek naj se doda: "pogrebnika, če to zahteva glavni tajnik". Drugi stavek druzega odstavka naj se glasi: "Udeležiti se ga mora najmanj 6 članov, če pa le mogoče celo društvo. Nikogar pa se ne sme siliti, ki se v smislu načelne izjave brani v cerkev.

Zadnji stavek tretjega odstavka se črta.

Suspendiranje.

V tretjem odstavku druzega stavka naj se mesto "do zadnjega" glasi "do 25".

V prvi stavek četrtega odstavka naj se besedo "koristim" doda besedi "in ustavi".

V prvi stavek petega odstavka se za besedami "jednotinih odborov" doda "če napačno poročajo o stanju bolnikov, ktere so obiskali".

Sedmi odstavek naj se glasi: "Suspendacija za kazen odvzame samo bolniško podporo. Kdor je suspendiran radi neplačanega assesmenta, ni deležen podpore še mesec dni potem."

Prvi stavek zadnjega odstavka naj se glasi: "Suspendacija sama od sebe preneha, kakor določajo pravila."

Predsednik Železnikar zaključi sejo ob 12 uri opoldne.

Osemnajsta seja sept. 25. 1912.

Predsednik Železnikar otvori sejo ob dveh popoldne. Prečita se imenik gl. odbora in delegatov. Navzoči vsi. Nato se prečita zapisnik in se sprejme. Sledi poročilo preiskovalnega odbora. Del. Hrast poroča glede pritožbe sestre Longar, članice dr. "Eveleth", štev. 130 radi zaostale bolniške podpore v znesku $10. Priporoča naj gori omenjena sestra predloži bolniško nakaznico s podpisom zdravnika ali babice pri prihodnji dr. seji v potrdilo in društvo naj pošlje nakaznico v glavni urad, kteri bo podporo izplačal, ako ne bo proti pravilom. Sprejeto, kot priporočeno. — Glede pritožbe sestre Mary Žonta, članice društva Eveleth, štev. 130, priporoča preiskovalni odbor, da se sestri Žonta izplača manjkajoča podpora v znesku $30.00. Sprejeto.

Brzojavka: Calumet, Mich., septembra 25. 1912. Pozdravljamo delegate in delegatinje S. N. P. J. Dober vspeh peti redni konvenciji. Delujte za narod in blagor jednote in za prihodnjo konvencijo na Calumetu. Pozdrav od društva "Brod na Kolpi". Nato se prečita pozdravno pismo od društva "Edinost", štev. 23. S. N. P. J. iz Darragh, Pa. — Se vzame na znanje. Nato pride na vrsto čitanje pravil.

Točka "Izobčenje."

V četrti članek pride med besedi "jednotine blagajne" besedi "in društvene".

V sedmem odstavku se črta prvi stavek.

Osmi odstavek prvi stavek naj se glasi: "Izobčena društva ali člani postanejo lahko zopet člani društev in jednote, če so bili izobčeni radi neplačanja assesmenta, če poravnajo v teku enega meseca po izključitvi ves ostali dolg, v tem slučaju se ga smatra kot novega člana; izobčenje za vse drugo pa če se izkaže pri jednotini seji, da je bil izobčen po krivici. Doda se, da naj se izobčijo vsi tisti, ki ob času štrajka opravljajo stavkokaška dela.

Točka "Izstop in črtanje."

Prvi stavek prvega odstavka naj se glasi: "Izstopi lahko vsakdo s tem, da plača vse prispevke, naložene mu kazni in da ni pod obtožbo in zahteva odstopni list". Drugi stavek prvega odstavka naj se glasi: "Če želi pozneje še kdaj pristopiti k jednoti in če ni prestar, plača samo tekoči assesment in 50c za pregled zdravniškega spričevala ter za oporoko." — Med prvi in drugi odstavek pride: "Pasivni člani postanejo tisti, ki so pristopili k vojaštvu proti svoji volji", kakor tudi tisti, ki opravljajo dela, ktera jednota zabranjuje. Isto velja za one, ki vsled štrajka ne morejo plačevati assesmente. Pasivni člani zgube vse pravice do vseh podpor, dokler opravljajo gori omenjena dela. Aktivni in deležni vseh podpor postanejo, ko prenehajo opravljati prepovedana dela in ko začnejo plačevati prispevke na jednoto.

V drugi odstavek prvi stavek pride mesto: "brez listin" besedi "brez potnih listin.". Tretji stavek druzega odstavka naj se glasi: "Črtati se mora vse tiste osebe, ktere se preživljajo na nečasten način in tisti, kteri pristopijo k oboroženi sili.

Točka "Potni listi."

Drugi stavek prvega odstavka naj se glasi: "Izdajajo se samo do šestih mesecev, po šestih mesecih pa se dotičnike črta".

Tretji stavek se naj glasi: "Potni listi se izdajajo naravnost iz gl. urada jednote in ne kasneje kot 14 dni po odhodu; assesment pa mora biti plačan društvu kteremu član pripada in se na gl. tajnika pošilja mesečno. "Peti stavek naj se glasi: "Potne liste za člane izposluje pri jednoti društveni tajnik.

Drugi odstavek naj se glasi: "Kdor se vrne z veljavnim potnim listom, se mora takoj zglasiti pri svojem društvu in poslati potni list na gl. urad. Če se naseli v katerem drugem kraju, mora zahtevati prestopni list. Člani s potnimi listi nimajo pravice do podpore. Za člane, ki umrjejo brez pravilnega potnega lista podpisanega od gl. tajnika in potrjenega z jednotinim pečatom, ne plača jednota posmrtnine.

Točka "Prestopni listi."

Med prvi in drugi stavek se pridene: "Član mora plačati vse prispevke pri društvu predno zahteva prestopni list". Med tretji in četrti stavek pa: "Ako se to ne zgodi v teku 30 dni, se mora član obrniti na prvo društvo in pojasniti zakaj ni prestopil."

Točka "Pristojbine."

Med prvi in drugi stavek druzega odstavka se pridene: "Oporoke spremenjene 7 dni pred smrtjo pri daljših boleznih, so neveljavne."

Točka "Razpust društva" se črta.

Točka "Splošne določbe".

Odstavek osmi se glasi: "Ta pravila je sprejela in potrdila peta redna konvencija S. N. P. J., ktera je zborovala od 16. septembra do — septembra 1912 v Milwaukee, Wis."

Odstavek deveti se glasi: "Ta pravila stopijo v veljavo s 1. januarjem 1913, s kterim dnem prenehajo vse prejšne določbe."

Raznoterosti.

Sklene se, da gl. tajnik preskrbi "licence" za posamezne države kjer in kadar je to potreba.

Stroške trpi jednota. Nadalje se sklene, da vsak gl. uradnik, ki prejema plačo od katere lahko živi, mora svoje delo sam zvrševati.

Glede vstanovitve otroškega oddelka se sklene, da se prepusti stvar upravnemu odboru, ki bo zadevo prerešetal in dal na splošno glasovanje. S tozadevno akcijo se začne takoj po konvenciji.

Na dnevni red pride zadeva glede graditve jednotinega doma. Br. Verderbar predloži v pregled načrt, kakoršen naj bi bil jednotni dom. Sklene se, da se da stvar na splošno glasovanje in naj se takoj voli pripravljalni odbor. V ta odbor so voljeni sledeči bratje: Potokar, Zavrtnik, Verderbar, Korče in Lah.

Za prestavo pravil v angleški jezik se izbere del. Molek. Za to delo se mu pripozna $35.00. Prestavljena morajo biti vsaj v 60 dneh. Pravila morajo biti razposlana na krajevna društva najkasneje do 31. decembra 1912.

Na vprašanje glede charterja, izjavi br. gl. tajnik, da je vsakemu na razpolago. Zajedno s pravili spremeniti se mora tudi "charter".

Nato se čita resolucija br. Molek-a, člana in del. dr. štev. 131., ki se glasi:

RESOLUCIJA.

Člani in članice Slovensko Narodno Podporne Jednote, ki z malimi izjemami tvorimo del mezdnega delavstva, priznavamo moderno delavsko gibanje na temelju razrednega boja. Zavedamo se, da tvori jednota s svojo blagajno za bolniško podporo, odpravnino in posmrtnino le odpomoč v skrajni sili. Jednota nudi le začasno pomoč, da se kolikortoliko omili in zmanjša beda naših razrednih bratov in sester.

Priznavamo, da je današnji kapitalistični sistem največ kriv strokovnih bolezni in ponesrečenj pri delu. Kapitalizem, čegar glavni smoter je, nagrabiti čim več profita za lastnino proizvajalnih sredstev, se ne briga za dobre zdravstvene naprave in razmere v delavnicah, tovarnah in v rovih. Posledica tega je, da se dan za dnevom ponavljajo industrijelni umori naših bratov; stotine in tisoče delavcev in delavk se telesno pohabi in zadobi bolezni, ki jih spravijo v prezgodnji grob, njih rodbino pa pahnejo v bedo in pomanjkanje. To pa samo zato, ker kapitalizem smatra zdravje in življenje delavca cenejšim in manj vrednim, kakor pa nabavo dobrih zdravstvenih in varnostnih naprav pri delu. Delavčeva kri mora biti cena profita.

Priznavamo dalje, da bi se dale strokovne bolezni in ponesrečbe pri delu že danes omejiti in znižati, ako se v vseh strokah vseh industrij uvedejo dobre zdravstvene in varnostne naprave, ktere bi odstranile nevarnost za zdravje in življenje delavcev. V dosego tega je pa treba, da se delavci organizirajo politično, strokovno in gospodarsko, da zamorejo delavci izsiliti iz kapitalizma najnujnejši poboljšek in ublažiti si tužne razmere v svojem boju za obstanek. Najbolj potrebna delavcem je pa politična organizacija. Ta organizacija, osnovana na temelju razrednega boja, je delavcu glavno orožje, glavno bojevno sredstvo, s katerim zamore delavec izviti kapitalizmu iz rok zakonodajno moč; zaobrniti ustroj vlade v svoj prid in sploh spremeniti sedanji sistem izkoriščanja, bede in industrijelnega klanja v sistem blagostanja in svobode za vse.

Poleg organizacije tvori delavsko časopisje najboljše orožje v boju za osvoboditev proletarjata iz moderne mezdne sužnosti. Delavsko časopisje, ki zastopa načela razrednega boja, razkriva rane današnje bolne družbe in kaže delavcem pot, po kteri jim je treba hoditi, da se čimprej osvobodijo izpod jarma kapitalistične sužnosti.

Zavedajoči se torej teh dejstev, izjavljemo člani S. N. P. J. potom svojih zastopnikov zbranih na 5. redni konvenciji v Milwaukee, Wis., da je v interesu vsakega delavca, da se čimprej organizira politično in sicer v socialistični stranki, ktera je edina delavska stranka v Zedinjenih državah in po vsem svetu. Dalje je v interesu članov jednote, da naše Glasilo v tem smislu izobrazuje in budi delavce: prinaša vesti in razprave o političnem gibanju iz razrednega stališča in vselej in pri vsaki priliki zagovarja in priporoča socialistično stranko, ktera se bori za svitlo bodočnost cele človeške družbe.

Predlagatelj resolucije
Ivan Molek,
član in del. dr. štev. 131.

Resolucija se sprejme soglasno.

Nato se čita resolucija del. Podboja, ki se sprejme.

Resolucija.

Ker je v interesu S. N. P. J., da dobijo njeni člani visoke plače in delajo krajši čas, kar pa boljša stališče njihovega zdravja in ž njim moralno in financielno stališče naše organizacije.

In ker ta gornji namen je lahko, vsaj do gotovih razmer, vresničen skozi strokovne organizacije, boljši kot skozi neorganizirano delavstvo, katero nima nobene varščine proti kapitalističnemu zatiranju, zatorej bodi sklenjeno, da vsi člani in članice Slovenske Narodne Podporne Jednote so moralno dolžni kupovati samo tako blago, katero je bilo izdelano od organiziranega delavstva, ako je mogoče.

Frank Podboj.

Devetnajsta seja sept. 26. 1912.

Predsednik Železnikar otvori sejo ob osmi uri zjutraj. Čita se imenik gl. odbora in delegatov. Navzoči vsi.

Sledi čitanje zapisnika osemnajste seje, kteri se spejme. Delegat Molek čita spremenjena pravila, ki se po nekaterih popravkih sprejmejo. Sklene se soglasno, da se br. Šarcu izplača bolniška podpora za šest tednov, ktere bi sicer ne bil deležen v smislu dosedajnih veljavnih pravil.

Br. Šarc poroča glede br. Šavsa, ki je pripravljen povrniti jednotini blagajni vsoto, ktero je dobil kot bivši delegat za vožnjo od Chicage do Oregon City, Ore., kamor pa se ni peljal. Ta dolg hoče poravnati v mesečnih obrokih vsaj do prihodnje redne konvencije S. N. P. J.

Glede združenja slov. jednot in zvez v eno samo podporno organizacijo se naroča gl. odboru S. N. P. J., da na prvo svojo sejo, ktera se ima vršiti prve dni jan. 1914, povabi zastopnike druzih slov. podp. organizacij, da se posvetujejo v tem oziru, če se in na kak način se zamore priti do tega. Glede slov. sirotišnice se sklene, da se naj pri vseh krajevnih društvih S. N. P. J. pobira prostovoljne prispevke v ta namen in se jih pošilja gl. tajniku oziroma blagajniku, kteri prispevki se nakladajo v poseben sklad. — Prihodnja konvencija naj potem stori v tem oziru potrebne korake in če do vresničenja slov. sirotišnice ne pride, naj konvencija določi, kaj se zgodi s tem denarjem. Tudi assesment, ki se bo začel zbirati pri mesečnih assesmentih z novim letom 1913, ima ostati do prihodnje konvencije nedotaknjen.

Na vrsto pride določitev plač glavnih uradnikov: Glav. predsedniku se plača $150.00 letno. Prvi podpredsednik dobi $25.00 letno, drugi podpredsednik pa $15.00. Gl. tajniku se plača $100.00 mesečno in ako glavni tajnik potrebuje več kot enega pomočnika, se pooblasti glavni jednotin odbor, da istega preskbi in plača.

Jednota preskrbi urad in vse druge potrebščine, nima torej gl. tajnik ničesar plačevati od določene mu plače za Jednoto. Stalnemu pomočniku gl. tajnika se plača $65 mesečno. Gl. blagajniku se plača $70 mesečno do 10.000 članov, potem pa za vsakih tisoč članov (cel tisoč) $5.00 več. Glavni tajnik, blagajnik in urednik 'Glasila" ne prejemajo za čas revizij nobenih dnevnic.

Glavni zapisnikar dobi $25.00 na leto. Uredniku "Glasila" se plača $90.00 mesečno. Upravniku se plača $65.00 mesečno in provizijo od glasov, to je 20%. Predsedniku nadzornega odbora se plača $30.00 letno, ostalima odbornikoma pa po $20 letno.

Predsedniku porotnega odbora se plača mesečno $5.00 to je $60.00 letno, ostalima porotnikoma pa $3.00 mesečno ali $36.00 letno.

Namestniku tajnika in blagajnika se plača $5.00 letno, dokler na vstopi v akcijo.

Glede vrhovnega zdravnika se sklene, da njegova plača ne sme presegati $150.00 letno.

Članom pomožnega odbora se plača za vsako sejo, ktere se vdeleže po $1.00.

Na razpavo pride določitev mest za prihodnjo konvencijo. Priporočana so mesta: Pittsburg, Pa., Calumet, Barberton, Chicago, Pueblo, St. Louis, Mo., Cleveland, Springfield, Ill. — Sklene se, da se da na tozadevno splošno glasovanje sledeča mesta: Pittsburg, Pa., Calumet, Mich. in Springfield, Ill. Seja se zaključi ob pol eni uri popoldne.

Dvajseta seja.

Predsednik Železnikar otvori sejo ob pol tretji uri popoldne. Čita se imenik gl. odbora in delegatov. Navzoči so vsi. Nato se prečita zapisnik devetnajste seje, ki se po nekterih popravkih sprejme.

Na vrsto pride volitev glavnih uradnikov. Nominirani za glavnega predsednika so: Br. Miklavčič, Železnikar in Putz. Pri ožji volitvi med Miklavčičem in Železnikarjem je bil izvoljen br. Miklavčič. Volitev prvega podpredsednika. Nominirani so bratje: Šarc, Stalik, Gešelj, Štefančič, Grgovic, Zalokar, Skubic. V ožjo volitev prideta br. Šarc in Štefančič. Izvoljen je delegat Martin Štefančič. Volitev druzega podpredsednika. Nominirani so: sestra del. Lovše, del. Grgovic, Šarc Lah, Putz, Lavrič in Skubic. V ožjo volitev prideta del. Šarc in Skubic. Izvoljen drugim podpredsednikom je del. Skubic. Na vrsto pride volitev glavnega tajnika. Nominirani so bratje: Verderbar, Kogoj, Canjkar in Črne. Izvoljen je dosedanji gl. tajnik br. Verderbar. Volitev glavnega blagajnika. Nominirani so bratje: Korče, Potokar, Vogrič. V ožjo volitev prideta Korče in Potokar. Izvoljen je br. Potokar. — Volitev zapisnikarja. Nominirana sta br. Kuhelj in Namors. Izvoljen je delegat Kuhelj. Volitev namestnika tajniku in blagajniku. Nominiran je br. Črne in Canjkar. Izvoljen je namestnikom br. Canjkar. Volitev nadzornega odbora. Nominirani so delegatje: Terbovec, Pogorelc, Putz, Demšar, Kušljan, Varšek, Stalik, Golob in Junko. V nadzorni odbor so izvoljeni sledeči: Pred sednikom del. Terbovec, prvi nadzornik del. Pogorelc, drugi nadzornik del. Golob. — Volitev porotnega odbora. Nominirani so bratje: Stalik, Hrast, Železnikar, Šarc, Šetina, Bicelj, Demšar, Lesar, Gorše, Hofman, Kastelic. Izvoljeni so: Br. Hrast pedsednikom, Železnikar prvim porotnikom, br. Šarc drugim porotnikom. Na vrsto pride volitev urednika "Glasila". Br. Zavrtnik je soglasno izvoljen za urednika "Glasila."

Čita se brzojavka: Aurora, Minn., sept. 26. 1912. — Pozdrav vsem delegatom in delegatinjam, posebno Teranu in Hrastu in Katarini Kastelc.

Del. Žlembergerja predlog, da se del. Železnikarju, kot nagrada za vzorno vodstvo konvencije dovoli vsoto $25.00. Sprejeto. Brat Črne, kot drugi gl. nadzornik poda svojo resignacijo. Se sprejme. Del. Železnikar poroča o prošnji del. Breskvarja, ki želi dobiti dovoljenje, da rabi znak S. N. P. J. na smodkah, ki jih izdeluje. Obljubi, da hoče dati nekaj procentov. Se mu dovoli.

Zahvalni govor br. Zavrtnika, ki se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli za "Proletarca", da se je socialistični sklad toliko vzdignil, se vzame na znanje. — Po zahvalnemu govoru del. Železnikarja se zaključi seja ob sedmi uri zvečer.

Primož Kogoj. A. F. Terbovec

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Cleveland, O. "Stavljati predloge in glasovati pa le v svojem društvu — but can make motions and vote only in his own society" Pravila na strani 12 in 42 so dovolj jasna o tem. Nikdo nima pravice staviti predlogov po sedaj uveljavljenih pravilih pri drugem društvu. Mogoče so nova pravila, ki stopijo v veljavo z dnem 1. januarja 1913, drugačna. Pozdrav!

Pravna in notarska pisarna
220½ Grove street **MILLWAUKEE. WIS.**

Pravnoveljavne konzularno potrjene listine, kakor: pooblastila, pogodbe, zadolžnice, pobotnic izjave, itd.
Sporne in izvesporne sodnijske zadeve: vsakovrstne tožbe, zastopanje pri zapuščinskih obravnavah, testamenti, ločitve zakona, prošnje in pritožbe na politične oblasti.
Odškodnine, dedščine in drugi zahtevki se iztirjajo vestno in v najkrajšem času.
Zemljiškoknjižne in posetne zadeve: intabulacije, prepisi, izbrisi itd.
Kdor ima opraviti z vojaščino, naj, bi se v svojo lastno korist obračal vedno le na podpisanega.

IVAN KAKER
b. rradni c. in kr. generalna ga konzulata chikaškega.

J. S. JABLONSKI
Slovenski fotograf
izdeluje vsa v fotografično stroko spadajoča dela dobro in poceni
6122 St. Clair Avenue.
CLEVELAND OHIO.

DR. ADOLF MACH
ZOBOZDRAVNIK
Uradne ure: 9 do 12 dop. 1 do 6 pop. 7.30 do 9 zvečer. Ob nedeljah po dogovoru.
2601 S. Lawndale Av. vogal 26th St.
CHICAGO, ILLINOIS.

Denar pošiljamo v domovino.
Po sledečih cenah:

$10.35	K. 50
$20.50	K. 100
$41.00	K. 200
$102.50	K. 500
$204.50	K. 1000
1020.00	K. 5000

S temi cenami so vračunjeni vsi stroški.
PRODAJAMO ŠIFKARTE.
MENJAMO DENAR.
Govorimo slovenski.
Kaspar Državna Banka
1900 Blue Island Av., Chicago Ill.

Vi lahko pišete svoje račune, razprave, bilanco itd. pri navadni uporabi
Remington-ovega
za seštevanje in odštevanje **Pisalnega stroja**
(Seštevalni mehanizem Wahla)
in kedar bodete prišli do konec stopca, bodete imeli vsoto pravilno izračuneno.

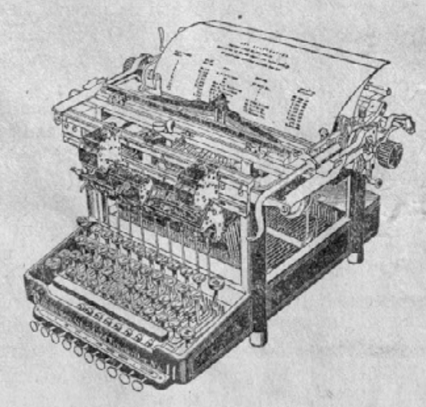

Piše in sešteva ali odšteva obenem, ne da bi bilo treba še kakšnega posebnega dela. Delo je olajšano za polovico in natančnost dela je zajamčena.
Vidna pisava in seštevanje.
Remington Typewriter Co.
(Incorporated)
35 So. Wabash Ave, Chicago, Ill.

EMIL BACHMAN, 1719 So. Center Ave., Chicago, Ill.
Največja slovanska tvornica za ZASTAVE, REGALIJE, ZNAKE, KAPE, PEČATE itd. v Ameriki.
Izdeluje zlate znake za vsa slovenska, hrvatska, češka, slovaška in srbska društva v Ameriki.
Pišite po naš veliki cenik ki je tiskan v vseh slovanskih jezikih in kateremu so priložena zahvalna pisma od poznanih društev.
Lastnik je rodom Čeh, piše slovenski in hrvatski in je član S. N. P. J., odkar se je ustanovila.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI JE
Narodna Tiskarna
2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Ceškem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce. "GLASILO" in "PROLETAREC" se tiskata v naši tiskarni :: :: ::

The Lake Shore Banking and Trust Co.
USTANOVLJENA 1890
Assests: nad $3,600.000.00
Hranenje in splošni bančni posli. Posojila na zemljišča in drugo
55. cesta in St. Clair Ave. Huron Road in Prospect Ave.
Superior Ave. in Addison Road.
Pri nas vlaga država Ohio in mesto Cleveland. Plačemo 4 od sto.
Pošiljamo denar v staro domovino hitro in zanesljivo. Ter prodajamo parobrodne listke. Smo zastopniki od vseh glavnih prekmorskih črt.
Želimo Vašega znanstva.
Jno. M. Gundry, preds. Harley B. Gibbs, podpreds. H. W. King, podpreds.
J. Horace Jones, blagajnik. Walter S. Bowler, tajnik in blag.
L. C. Kollie in George F. Schulze, pomozna cashier.

EDINA SLOVENSKA TVRDKA.
Zastave, regalije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za društva in jednote.
DELO PRVE VRSTE. *CENE NIZKE.*
Slovenske cenike pošiljamo zastonj.
F. Kerže Co. 2616 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois